

Boğaziçi Üniversitesi Sualtı Sporları Kulübü Dergisi

derin

Sayı 15 ● Bahar 2012

MOBYDICK SHIPCHANDLER CO.

• Transit Provisions

• Local Provisions

• Cabin - Deck Stores

• Engine Stores

• Bonded Stores

• Custom Brokerage

• Marine Chemicals

• Paint Supply

• Fresh Water

“ BEST QUALITY & SUPPLY AT FIRST HAND! ”

Phone +90 (216) 346 63 00 (Pbx)

Fax +90 (216) 346 32 14

Tlx 29555 NSAT-TR İstanbul -TÜRKİYE

mobydick@superonline.com

www.mobydick.com.tr

GalataMarine®

your **fashion** of the sea

www.galatamarine.com

mares®
just add water

YAMAHA

Tel: +90 (212) 251 2050 Faks: +90 (212) 251 1880
Kemerallı Cad. No:31/B Adahan, Karaköy / İSTANBUL

İmtiyaz Sahibi

Sena CÜCÜ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü ve Yayın
Yönetmeni

Elif TOPAL

Yayın Kurulu

Canberk ATEŞ

Serhat BÖLÜKBAŞI

Burcu COŞKUNSU

Beste ÇAĞLAYAN

Serdar ÇAKACIASLAN

Berk Can DENİZ

Berker DEVİREK

Ayşe EREN

Efe KÖSE

Göksu ÖZAHİSHALI

İşıl ÖZTÜRK

Burak SAF

İbrahim SATIR

İda SEVİLYA

Nehir SEVİM

Togay TANYOLAÇ

Esra YILDIZ

Dağıtım ve Mali İşler

Sorumlusu

Tuğçe BAĞCI

Katkıda Bulunanlar

Banu ACARLAR - Nazım ADAKLI

Ceyhan AKGÜL - Talha ARSLAN

İhsan CEMALİ - Oğuzhan ELMALİ

Irmak ERTÖR - Sinem GÜLDAL

Burcu KARAGÖZ - Çağla ODABAŞI

Yiğit OKAR - Uğur ÖZERDEM

Gizem ŞAHİN - Korel YILDIRIM

Teşekkürler

Didem ARAKON

Kerim SABUNCUOĞLU

Kapak Fotoğrafi

Kerim SABUNCUOĞLU

iletişim

Boğaziçi Üniversitesi

Sualtı Sporları Kulübü

Bebek 34342/İstanbul

derin@busas.org

facebook.com/derindergisi

Tasarım

Himmet Kaan SALİHOĞLU

Baskı

Şekil Ofset

Gümüşsuyu Cad. Litros Yolu

2. Matbaacılar Sitesi No:2BB6

TOPKAPI/İSTANBUL

0 212 565 77 01

http://www.sekilofset.com.tr

derinden yeniden merhaba!

Bahar sayısıyla yeniden sizlerle. Çıkış tarihini "MEDEX Dalış, Olta Balıkçılığı ve Sualtı Sporları Fuarı"nın açılışı olarak belirlediğimiz bu sayımızı Nisan ayı itibarıyla sizlerle buluşturuyoruz. Medex'teki standımıza sizleri de bekleriz.

Bu sayının kapağı 13. Dünya Sualtı Fotoğraf Şampiyonası'ndan birincilikle dönen Türk Milli Takımı'nın kadrosundan, aynı zamanda bir Boğaziçi mezunu ve başarılı sualtı fotoğrafçısı Kerim Sabuncuoğlu'na ait. Bir tek kapak fotoğrafının sizlere bir parmak bal çalmak olacağını bildiğimizden, derin karé'nin tamamını Sabuncuoğlu'nun dünyanın çeşitli yerlerinde çekmiş olduğu sualtı fotoğraflarına ayırdık.

Hepimizin bildiği gibi son yıllarda denizlerimizdeki balık popülasyonu ve çeşitliliği konusunda sıkıntılar yaşıyor. Bununla ilgili olarak hem sivil toplum kuruluşları çeşitli kampanyalarla toplum bilincini artırırken, medyanın da konuya gün geçtikçe daha önem verdiği görülüyor. Bu sayının özel dosyasında bu konuyu kapsamlı bir şekilde masaya yatırıyoruz. Ülkemizdeki devlet politikalarını, yaptırımları, kontrolleri, balıkçıların görüşlerini ve ne yapılması gerektiğini "Türkiye'de balıkçılık tarihi ve sektörü üzerine genel bir bakış"tan okuyabilirsiniz.

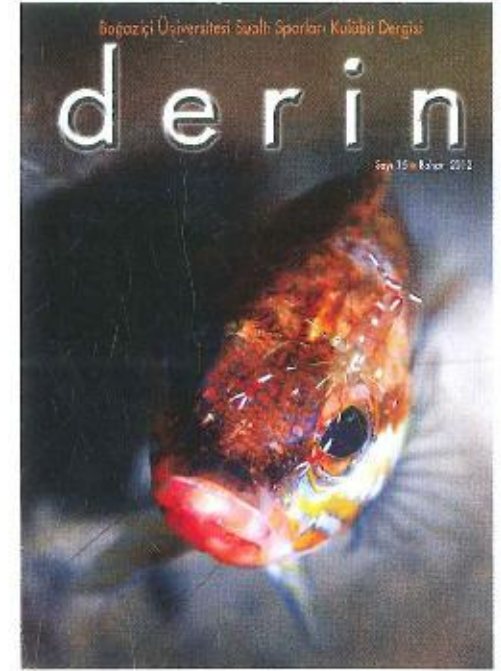
Geçtiğimiz sayıdan itibaren BÜSAS dışından yazarlar da derine katkıda bulunuyorlar. "Yunuslara Özgürlük Platformu"nun kurucularından Didem Arakon'un yazdığı "Türkiye'nin çözilemeyen havuz problemi: Yunus parkları" yazısı ile yunusların doğal ortamlarından alıkonulup, ticari bir objeye dönüştüğünün tanığı olacak, yunusların havuzlara ait olmadığını göreceksiniz. derin ekibi olarak da tüm okuyucularımızı yunusların özgürlüğüne destek olmaya davet ediyoruz.

Bu sayı benim editörlüğümle çıkan derinin son sayısı, derin yoluna önümüzdeki sayıdan itibaren Beste'yle devam edecek. Her ne kadar dramatikleştirmek istemesem de kalemi son kez elime almışken söylemek isterim ki, şimdiye kadar derinin herhangi bir aşamasında emeği geçen herkese bir kez daha çok teşekkürler.

Umuyorum bu sayıyı da beğenecek; geçen sayıda dediğim ve bu sayıda da son kez diyeceğim gibi, diğer derinlerin yanında yerini vereceksiniz.

Elif TOPAL

eliftopal111@gmail.com

*Kapak Fotoğrafi
Kerim Sabuncuoğlu*

SOPRAS

Amatör ve Profesyonel Dalış, Outdoor ekipmanları

KURTAY
DIVING & OUTDOOR

Hammond, C.E. Allen Press, 5403 Mt. Vernon Hwy. / Kentwood
LA 70149 USA Tel: 504/833-2260 Fax: 504/833-2260
chb@harrington.net www.harrington.net

ΟΚΕΑΝΟΣ

228pages 960 Series Paper Co. Shelton, CT. Hb. 100% Recycled. 05A000000
 \$6.95 \$4.99 99 0212A00000 99 40 New 0214 A00 00 01
 100% Recycled Paper Co. www.100percent.com

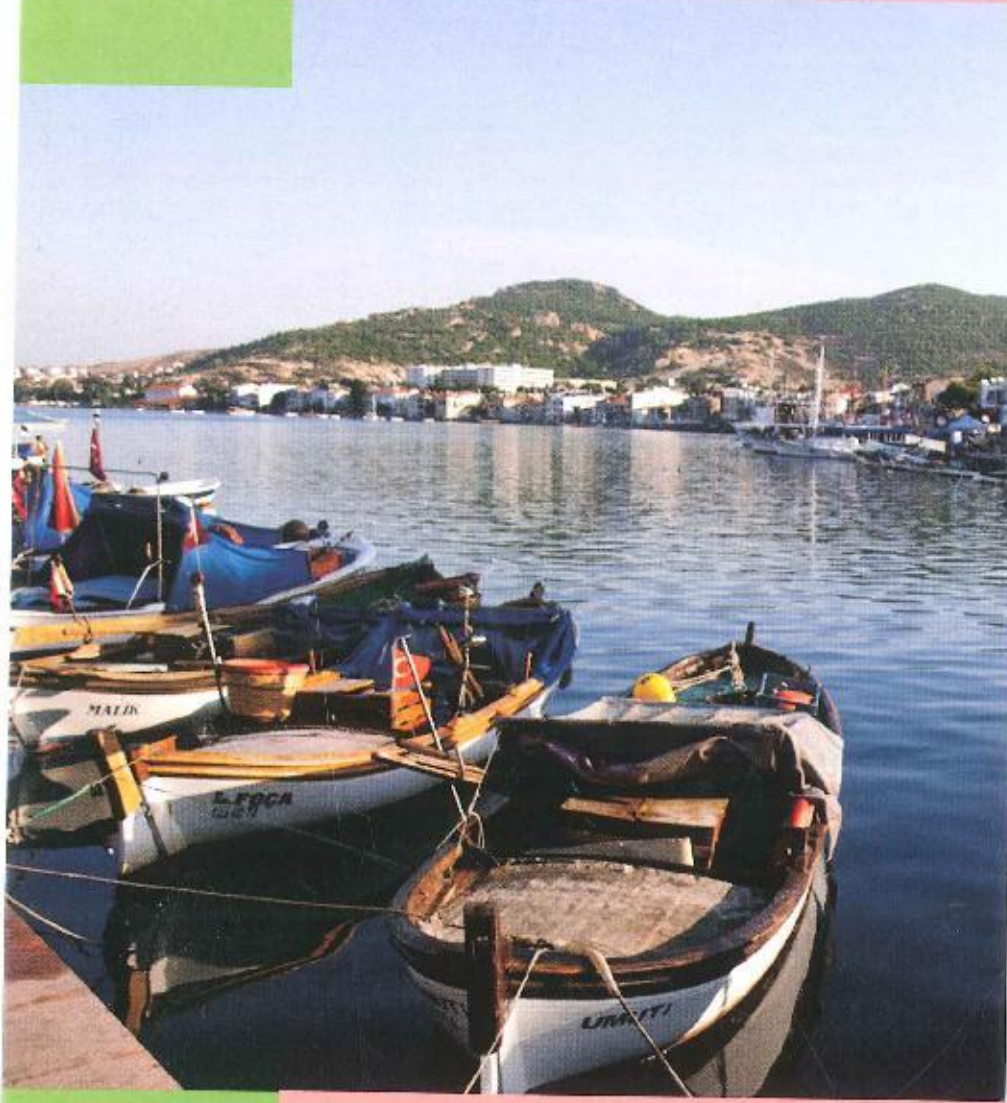

Dalış bir tutkudur...

SOPRAS BARE (OMMA) SWEA'M®

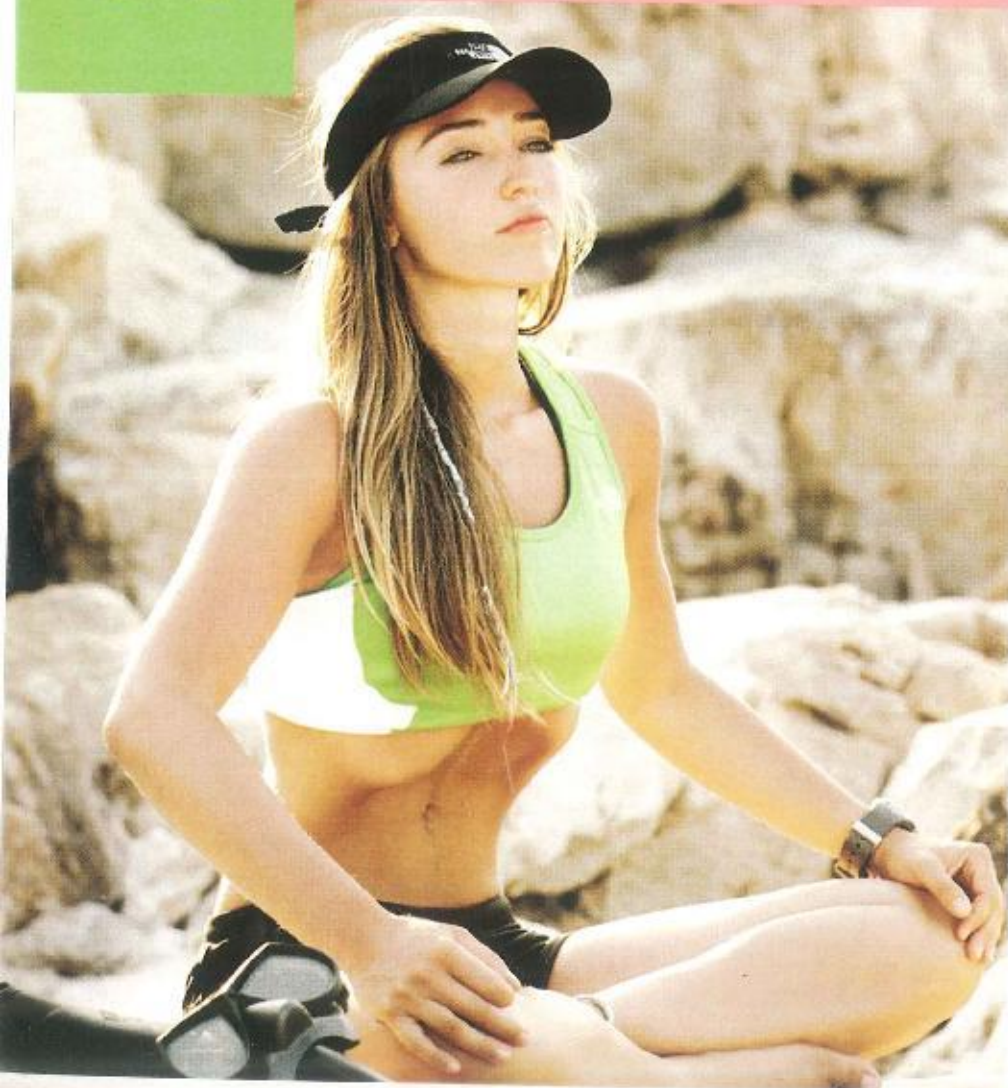
32

özel dosya
Balıkçılık

44

röportaj
Şahika Ercümen

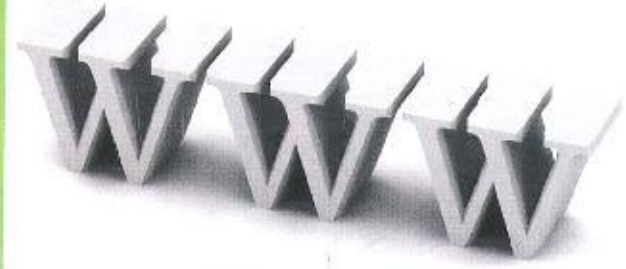

6

derin dünya

10

derin ağ

12

tarih
Ama Dalgıçları

14

canlı
Fener Balığı

18

araştırma
Katil ve Terörist Yosun

22

güncel
Yunus Parkları

64

sinema
Steve Zissou ile Suda Yaşam

28

derin kare

66

kitap
Denizlerin Sakinleri'ne Bir Ziyaret

50

araştırma
Katil ve Terörist Yosun

68

doğa sporları
Trekking - Kurban Dağı

54

teknoloji
Dive Phone

71

gurme
İspendek Restoran

58

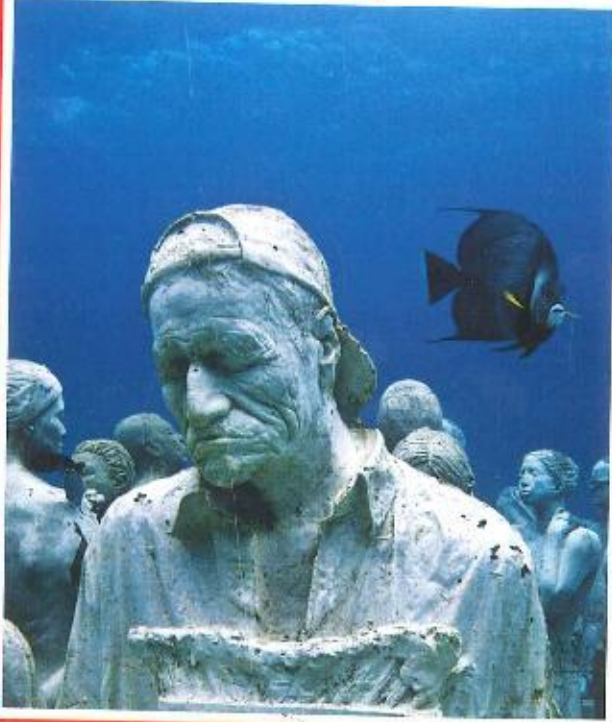

gezi
Pulau Perhentian

72

bulmaca

Sualtı Müzesine Yeni Heykeller

İngiliz heykeltıraş Jason Taylor'un yaptığı üç yeni heykel Meksika Modern Sualtı Müzesi'ne nakledildi.

'Zaman Bombası' (Time Bomb, ing.) ve 'Kutsal Adam' (Holy Man, ing.) olarak adlandırılan eserler yapay bir resif oluşturacak şekilde dizayn edildiler. 'Zaman Bombası', resiflerin kritik geleceğini ve kurtarılmaları için kalan geri sayımı simgeleyen mayın ve bomba şeklinde 2 parçadan oluşurken, 'Kutsal Adam' heykeli ise başka bir heykel üzerinde yetiştirilen Staghorn mercanlarıyla kaplanarak yapılmış.

Kızkumu'nun Yok Olma Tehlikesi

Marmaris'te deniz seviyesindeki kırmızı kumlardan oluşan ve insana denizin üzerinde yürüdüğü hissini veren dünyaca ünlü Kızkumu Plajı'nın da bulunduğu koyun büyük tehlike altında olduğu açıklandı.

Jeoloji Yüksek Mühendisi Hakkı Çopuroğlu, halk arasında yosun olarak bilinen 'posedonia çayırları'nın koydaki kumun dağılmasını önlemede etkili olduğunu ancak teknelerin demirlerinin koyun tabanını taramasından ve ziyaretçilerin deniz tabanını aşındırmasından dolayı zemindeki çayırların azaldığını belirtti. Ayrıca betondan yapılan kaçak iskelelere de dikkat çeken Çopuroğlu, bu yapıların koya gelen akıntıyı kestiğini, bu nedenle koyun neredeyse durgun suya döndüğünü söyledi ve eğer gerekli önlemler alınmazsa koyun önümüzdeki 10 yıl içerisinde Haliç'in eski haline döneceğini belirtti.

Brezilya Yakınlarında Albino Yunus Görüntüldü

Brezilyalı biyologlar, ilk kez bir albino yunus görüntülemeyi başardı. Görüntülenen yunusun soyu tükenmekte olan "pontoporia blainvillei" türüne ait olduğu belirtildi.

Brezilya'nın Santa Catarina kentindeki Univille Üniversitesi'ne bağlı araştırmacılar, beyaz renkte olan bebek yunusun görüntülerini kasım başından beri kaydettiklerini söyledi. Bebek Albino yunusu, muhtemelen annesi olan yetişkin bir yunusla birlikte ilk gördüklerinde çok şaşırdıklarını belirten araştırmacılar, "Çok küçük ve rengi gerçekten de çok farklı. İlk önce ne tür bir canlı olduğunu anlayamadık." açıklamasında bulundular.

Vücutta renk veren melanin maddesinin yeterli miktarda bulunmamasından kaynaklanan albinizmin yunuslarda çok nadir olarak ortaya çıkması nedeniyle yunusların albinizme olan genetik yatkınlıkları konusunda çok az şey biliniyor.

Eskişehir'de Akvaryum

İstanbul'daki Turkuazoo'nun, İstanbul Akvaryum'un ve Ankara'daki Deniz Dünyası'nın ardından son yıllarda adından çokça bahsettiren, öğrencilere karşı hoşgörüsüyle bilinen Eskişehir de kent akvaryumuna kavuşacak. Bilim, Sanat ve Kültür Parkı (Sazova Parkı) içinde 2 yılda bitmesi beklenen Eti Sualtı Dünyası projesinin, 2400 metrekare kapalı alanda 20'den fazla tematik akvaryum ile 19 metrelik tünel akvaryumdan oluşması planlanıyor.

Okyanus Akvaryum tarafından hazırlanan proje, Eskişehir Büyükşehir Belediyesi ve Eti Gıda'nın ana sponsorluğunda gerçekleştirilecek.

Piranaların Çıkardıkları Seslerle Konuştukları Tespit Edildi

Piranaların çıkardıkları seslerle iletişim kurdukları keşfedildi. Journal of Experimental Biology dergisinde ayrıntıları yayımlanan araştırma kapsamında, birbiriyle karşılaşan piranaların ses çıkardıkları tespit edildi.

Belçika'nın Liege Üniversitesi'ndeki araştırma ekibinin başkanı Eric Parentier, su altına koydukları mikrofonsuzla piranaların çıkardıkları sesleri kaydettiklerini ve 3 farklı ses tespit ettiklerini belirtti. 3 farklı sestten ilkinin özelliği rakiplerini korkutma amaçlı havlama benzeri bir ses olması. Diğer ikisi ise birbirlerini kovaladıkları ve ısırmaaya çalıştıkları zaman çıkardıkları bir tür vurmalı çalgı sesine benzer bir ses. Bütün bu seslerin kaydedilmesinin uzun saatler aldığını ve piranaların genellikle barışçıl bir şekilde hiçbir ses çıkarmadan yüzdüklerini söyleyen Parentier, diğer ses çıkartan balıklar gibi piranaların da vücutlarındaki normalde suda dengede durmayı sağlayan gaz torbalarını titreştirerek ses çıkarttıklarını belirtti.

Antalya'da İtfaiye Personeline Cankurtaran ve Dalgıçlık Eğitimi Veriliyor

Antalya Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Dairesi Başkanlığı'nda görevli itfaiyecilere, Türkiye Sualtı Sporları Federasyonu'na bağlı özel bir kuruluş tarafından cankurtaran ve dalgıçlık eğitimi veriliyor.

Sualtı arama kurtarma ve cankurtaran eğitimleri, İtfaiye Dairesi Başkanlığı'nın Hürriyet (Merkez) İstasyonu ile Konyaltı sahilinde veriliyor. Eğitimlerini tamamlayan 15 itfaiye personeline Türkiye Sualtı Sporları Federasyonu tarafından bronz ve gümüş cankurtaran sertifikası ile 1 ve 2 yıldız dalgıç sertifikası verilecek.

Kurslara katılacakların gönüllü itfaiye personeli arasından, uzman dalgıç eğitmenleri tarafından seçildiğini anlatan İtfaiye Dairesi Başkanı Emin Pehlivan, "Düzenlediğimiz kurslarla sualtı arama ve kurtarmada gücümüzü arttırıyoruz. Bölgemizdeki sualtı arama ve kurtarma olaylarına daha fazla sayıda personel ve daha güçlü bir ekiple müdahale edebilme yeteneğini kazanmış oluyoruz. İtfaiyecilik alanındaki eğitimlerimiz artarak devam edecek." şeklinde konuştu.

Isparta'da Su Kuşağı Keşfedildi

Belgesel yapımcısı ve sualtı fotoğrafçısı Ali Ethem Keskin sualtında oluşan gökkuşağını dünyada ilk kez görüntüledi. Keskin'in, Isparta Yazılı Kanyon'da yaptığı tatlı su araştırmaları sırasında çektiği renk oyununu meteoroloji mühendisi Prof. Dr. Mikdat Kadioğlu "sukuşağı" olarak adlandırırken, fotoğrafinin çekilmesinin büyük başarı olduğunu söyledi. Türkiye'nin göllerinde ve akarsularında yaptığı araştırmalarla dikkat çeken belgesel yapımcısı Ali Ethem Keskin, ekipmanıyla 5 metre derinliğindeki Aksu Deresi'ne daldığında sualtında ters kemer şeklinde görülen gökkuşağını görüntüledi. Keskin, "Isparta'nın Çandır Köyü yakınlarındaki Yazılı Kanyon'un kenarından yürüyordum. Su kaynağına vardığımda derenin suyunun coşkulu şekilde aktığını gördüm. Suyu girdiğimde bana eşlik eden arkadaşımı çekmeye hazırlanırken soğuktan adeta nefesim kesildi. Akan suya biraz dikkatli baktığımda gözlerime inanmadım. İleriye baktığımda sualtında tıpkı gökkuşağında olduğu gibi ışığın kırılıp renklere ayrıldığını gördüm. Çok heyecanlandım hatta birkaç saniye fotoğraf çekemedim. Bu muhteşem doğa olayını görüntülerken de heyecanım hiç bitmedi. Hayatım boyunca tatlı sulardaki güzellikleri ortaya çıkarmayı amaçlarken, dünyada hiç görüntülenmeyen bir doğa olayını Türkiye'de gerçekleştirdim." dedi.

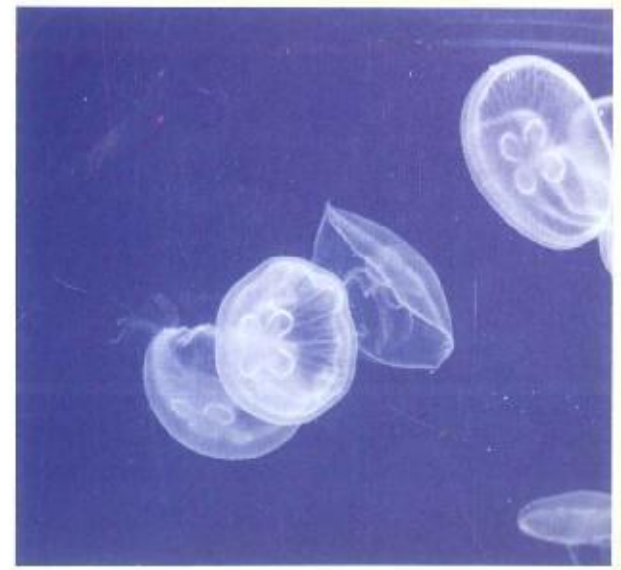
İTÜ Meteoroloji Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Mikdat Kadioğlu ise, "Farklı derinlik ve yoğunlukta suda güneş ışığının kırılması sonucu su kuşağı oluşuyor. Gökkuşağından farkı ise, ters kemer şeklinde olması ve renk dizilişinin de ters olması. Yeryüzünde bile çok sık görülmeyen bu doğa olayının sualtında görüntülenmesi büyük şans" dedi.

Marmara Denizi'nde Atık Yağ Tehdidi

Türkiye'de geçen yıl 6 bin ton atık yağ toplayan Ezici Yağ Enerji ve Biodizel A.Ş.'nin yönetim kurulu başkanı Mustafa Ezici, İstanbul başta olmak üzere Marmara Denizi etrafındaki yerleşim merkezlerindeki evlerde atık yağların lavabolardan dökülmesi nedeniyle Marmara Denizi'nin büyük tehdit altında olduğunu söyledi.

Ezici, Marmara Denizi'nde son yıllarda deniz anasının artmasını atık yağlar ve diğer sanayi atıklarından kaynaklandığını belirterek, "Tuna Nehri aracılığıyla ve sanayi atıkları ile 25 milyona yakın nüfusun lavabodan boşalttığı atık yağlar denize deşarj ediliyor. Herkes evinde kullandığı birtakım yağların atıklarını ya lavaboya ya da klozete döküyor. Bunların tamamı denizi kirletiyor. Ayrıca çöpe dökenler de var. Bunlar da yer altı su kaynaklarımızı kirletiyor. Bilimsel verilere göre 1 litre atık yağ 1 milyon litre suyu kirletebiliyor." şeklinde konuştu.

Kaynakça

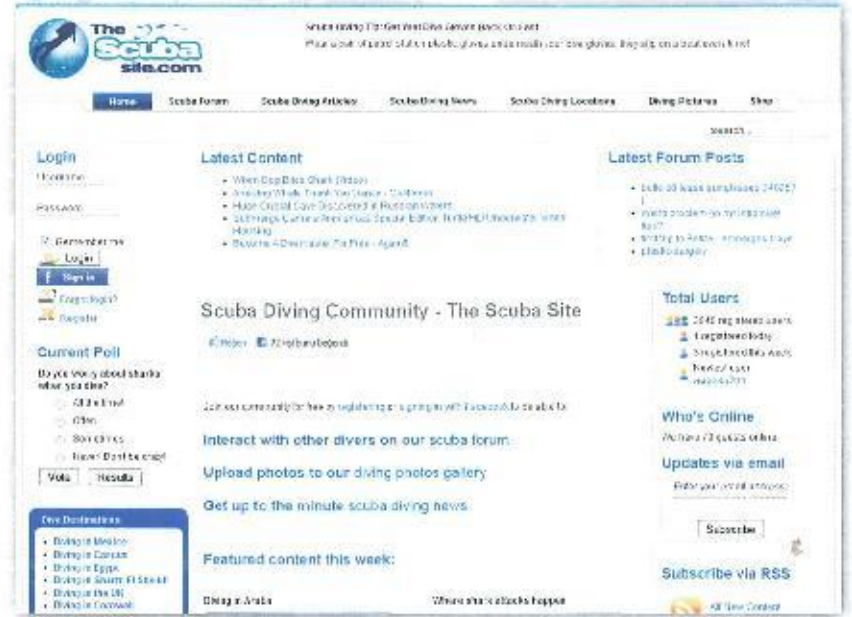
Anadolu Ajansı
Cihan Haber Ajansı
Dive Magazine
denizakvaryumu.com

BBC Nature
dalishaber.net
denizhaber.net

Thescubasite.com

<http://www.thescubasite.com>

Thescubasite.com bütün dalış severlerin ilgisini çekebilecek geniş kapsamlı bir site. İçeriğinde dalış bölgele-riyle ilgili yazılardan dalış tekniklerine, dalışla ilgili ipuç-larından dalış dünyasıyla ilgili haberlere kadar pek çok bilgiyi bulabilirsiniz. Dünya çapındaki dalış bölgeleri, hava sıcaklıkları, en uygun ve en kötü dalış zamanları, bölgedeki çeşitli dalış yerleriyle ayrıntılı olarak incelen-miş. Sitedeki yazılar tüplü dalışla ilgili problemlerden dalış ekipmanı bilgisine kadar çok çeşitli konularda yazılmış. Sitede ayrıca geniş çaplı bir forum da var. Fo-rumda tüplü dalışla ilgili her türlü soruya diğer dalış se-verlerin yardımıyla cevap bulmak mümkün. Sitenin tek eksiği şu anda çalışmayan fotoğraf galerisi bölümü. Yine de genel olarak kaliteli ve kapsamlı oluşuyla ziyaret edil-mesi önerilebilecek sitelerden.

Wrecksandreefs.com

Pictures and Stories by Vlada Dekina © 2002-2003

at Lakes and other places)

The page has numerous photos of wrecks from the Great Lakes and other parts of the world including Red Sea, Cyprus and Caribbean. Roughly 50 per cent of my diving is in the Great Lakes, however, I try to do one out water wreck trip per year.

and Links

The page also contains various subjective top ten lists of Great Lakes wrecks and some useful links on local charities and wreck research. Top reports mostly cover my international travels as well as trips around the Great Lakes.

for comments or questions

Reefs (macro, wide angle and more)

If I did not like wrecks so much, taking pictures of the deep sea creatures would be my other favorite past time. I like diving at night, moving very slowly or not moving at all while searching for the most colorful sea creatures.

Caves (caves, caverns and more)

This page contains the cave, cavern and some open water photos from the springs of Florida and the beautiful overviews of Yucatan, Mexico as well as the page for Feb 2002 Vlada Dekina Project in Newfound-land.

Wrecksandreefs.com

<http://www.wrecksandreefs.com>

Wrecksandreefs.com Vlada Dekina'nın kendi dalışla-rını anlattığı bir site. Sitede ağırlıklı olarak dalışlarında çektiği fotoğraflar var. Dekina'nın dalış yaptığı yerler Kızıldeniz'den Meksika'daki mağaralara kadar dünya-nın birçok bölgesini kapsıyor, dolayısıyla çok çeşitli da-lış bölgeleriyle ilgili yüzlerce fotoğrafa bu site sayesinde ulaşmak mümkün. Bununla birlikte, Dekina sitesinde dünyanın çeşitli yerlerine yaptığı dalış gezilerini de de-taylı ve eğlenceli bir şekilde anlatmış. Fotoğraflarla da birleşince site, ilginç dalış yerleriyle ilgilenen dalış sever-lerin hoşça vakit geçirebilecekleri bir site oluyor.

JAPON AMA DALGIÇLARI GELENEKLERİNİ SÜRDÜRÜYOR...

Keşfedilmemiş uzak diyarlar, yerel bilgi ve irfan dolu hazine sandıklarından farksızdır. Japon takımadalarının geniş bir alana yayılmış kara parçaları da bu uzak diyarlardan biridir diyebiliriz. Bu takımadalarda yaşayan Ama-san'lar (kadın serbest dalgıçlar) da, o bölgenin yerel efsanelerine göre, Kuzey-Doğu Asya'dan gelmiş topluluklardır.

Etnik tarihçiler, Ama-san'ların Asya'dan göçlerle Güney Japonya'ya gelen ve buradan iki ayrı kominiteye ayrılmış toplumlardan kök alabileceği olasılığını vurgulamaktadırlar. Bu toplumlardan ilki Pasifik Okyanusu kıyılarına doğru yollarına devam ederken, diğeri de Japon Denizi kıyı şeridinden kuzey bölgelere devam ederler. Bir başka efsaneye göre de bir grup, Japon Denizi kıyı şeri-

dinden gemiyle seyahat halinde iken bir tayfunun patlak vermesi sonucu kuzeye doğru sürüklenirler. Bu sürüklenişin sonunda, kıyı şeridinin bitimine yakın gemileri daha fazla dayanamaz ve kaza patlak verir. Gemileri Japon Denizi'ndeki Noto Yarımadası'nın kayalık bölgelerinde parçalanır ve bu kazadan hayatta kalanlar Ama-san'ların köklerini oluştururlar.

Tarihçilere göre göçlerle gelmiş, efsanelere göre ise gemi kazası sonucu hayatta kalmış Ama-san toplumları günümüzde de sezonluk yarı-göçebe hayat tarzlarını sürdürmektedirler. Kış aylarında anakara kıyılarında namako (deniz hiyacı, tür.) ve istiridye için dalarlar. Bahar gelince, biraz daha yaşlı olanlar Hegura Adası'na göç ederler. Burası anakara kıyısından 50 kilometre uzaktaki bir uç

karakol adasıdır. Genç olanlar muson yağmurları başlayınca, haziran sonuna doğru yaşlı olanları izleyip Hegura Adası'na yol alırlar. Ama-san'lara göre, Hegura Adası'nın etrafındaki sulara istiridye için dalmak onlara atalarından miras olan bir haktır. Yerel tarihi kayıtlar da bu hakkın onların atalarına, hükümdar Maeda tarafından Feodal Tokugawa zamanında bahsedildiğini gösterir niteliktedir.

Takvim 1887'yi gösterdiğinde ise Feodalizm ortadan kalkmış ve batı düşüncelerini, yasalarını, bilim ve teknolojiyi kucaklayan yeni çağ bütün Japon takımadalarında etkisini hissettirmeye başlamıştır. Japonya'daki bu değişim etkisini tüm dünyada hissettirse de, değişim rüzgarı Hegura Adası toplumlarının yaşam tarzında neredeyse hiçbir etki

yaratmamıştır. Sosyal düzen, balıkçılık hakları, deniz kaynaklarının yönetimi hakkındaki süregelen kolektivizmin ve ataerkilliğin etkileri devam etmektedir.

Kolektivizmin izleri, adada süregelen toplumsal hayat boyunca etkisini hissettirmiştir ve günümüzde de hissettirmektedir. Adada tüm kararlar kolektif bir çoğunlukla verilmektedir. Nerede, ne zaman ve günde kaç saat dalınacağı kolektif bir bütünlük olarak kararlaştırılır.

Toplumsal olarak kaynakların kullanımı ve yönetimi dışında, teknolojinin toplumsal hayata adaptasyonu ve yaşam tarzı hakkındaki sorunlar da mevcuttur. Örnek vermek gerekirse, otomobillere, çamaşır makinelerine ya da diğer teknolojilere izin verilmesi adanın yaşam tarzını olumsuz yönde etkileyebilir ve bu da Ama-san'ların toplumsal gündeminde son zamanlarda çok geniş yer bulmaktadır. Yaşça daha büyük Ama-san'lar bile teknolojinin topluma adaptasyonu konusundaki tartışmaların kendilerine çok da yabancı bir konu olmadığını, onlar da bu tartışmalara yıllar boyu aşina olduklarından bahsetmektedirler.

Ama-san'ların temel yapıtaşlarını çok keskin bir göz, yüksek akciğer kapasitesi ve avcı içgüdüleri oluşturmaktadır. Teknolojik gelişmelerin Ama-san'ların bu doğal yeteneklerini olumlu yönde etkilemesinin onlara verebileceği zararlar kendilerine sordukları soruların başında gelir. Bu yeteneklerini geliştirdiklerinde aşırı avlanmadan deniz kaynaklarını ko-

ruyabilecekler mi? Ya da onlara yetecek kadar olan doğal kaynaklardan fazla avlamaları, denizlerin Ama-san'lara gelecekte onları besleyecek kadar ürün vermemesine neden olacak mı? Bunlar Ama-san'ları meşgul eden başlıca sorulardır.

Bu sorular ilk olarak 20. yüzyılın başında dalış maskesinin icadıyla Ama-san'ların karşısına çıkmaya başlamıştır. Aşırı avlanmanın oluşturduğu potansiyel tehlikelerin yavaş yavaş fark edilmesiyle birlikte, sualtı maskelerinin kullanımını kendilerine günde 1 saatle sınırlandırmışlardır. Fakat zaman geçtikçe günümüzde de olduğu gibi sualtı maskeleri standart bir dalış ekipmanı olmuştur.

Daha sonra yenilikler hakkındaki tartışmalar ıslak elbiseler üzerine olmuştur ve bunu paletler izlemiştir ki her ikisi de günümüzün vazgeçilmez dalış ekipmanlarıdır. Tıpkı dalış maskesinin icadından sonra olduğu gibi, bunlar hakkındaki endişeler de zamanla solup gitmiştir. Bundan sonraki tartışma konusunu da hava tanklarına izin verilip verilmemesi oluşturmıştır. Toplu bir oylama sonucunda Ama-san'lar bu konu hakkında hayır kararı almışlardır. Bu kararın alınmasının üzerinden tam 50 yıl geçmesine rağmen Hegura Adaları'ndaki Ama-san'lar hava tanklarını ne

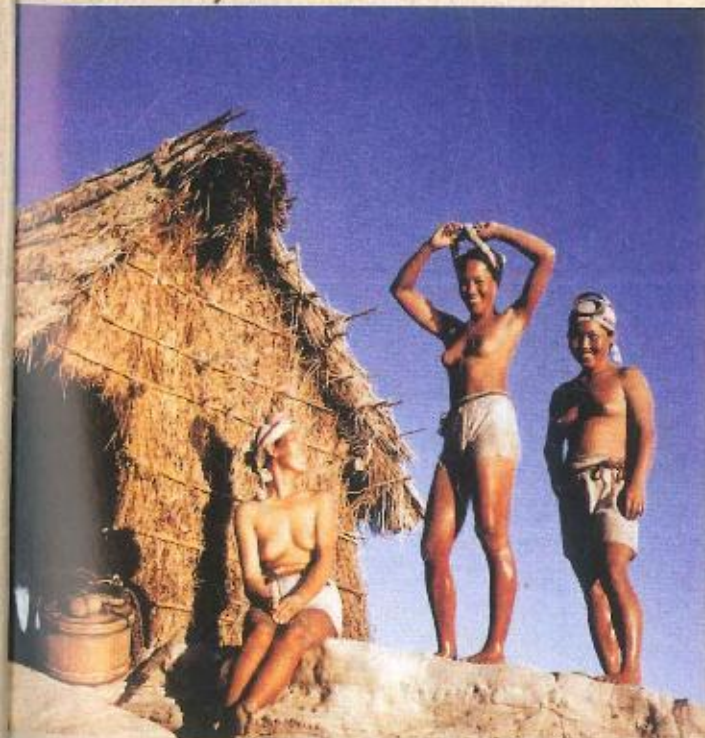
kullanmışlardır ne de bu kararı sorgulamışlardır.

Aldıkları bu kararın serbest dalıcı kimliklerindeki gururdan mı, yoksa hava tanklarının kullanılması sonunda aşırı avlanmaya ve doğal kaynakların tahribatına yol açacağından mı kaynaklandığı sorusu, insanın kendine sormaktan alıkoyamadığı bir sorudur. Kültürel kimlik psikolojisinin bu hayır kararında ne kadar etkili olduğu ise tam bir muammadır.

Ama-san'larda, anneden kızlarına geçen bu gelenekler sadece akciğer kapasitesini artırmak, okyanus akıntısının nasıl olduğunu öğrenmek ve en kaliteli istiridyenin nerede bulunabileceğini bilme tekniklerinden ibaret değildir. Onlar aynı zamanda teknolojinin gelişimi karşısında hayat tarzının nasıl değiştirilmeden sürdürülebileceği hakkında sorunları da kapsarlar ve belki de hava tanklarının kullanımını reddeden bu karar, tamamen Ama-san'ların kalplerinin içine şırıngalanmış, denizin hayat örgüsüne bağlılık duygusundan kaynaklanmıştır.

Kaynakça

en.wikipedia.org
thingsasian.com
unu.edu

FENER BALIĞI

Fener Balığı (Anglerfish, ing.) dünyanın en çirkin balığı olma ünvanına sahiptir. Fener Balığı 200'ün üstünde türe sahip olmasıyla birlikte genellikle derin sularda ve okyanus diplerinde yaşarlar. Evrimleşmeye 100 ila 130 milyon yıl önce başladığı sanılmaktadır. Cinsleri arasında Kurbağa Balığı (Frogfish, ing.), Keşiş Balığı (Monkfish veya Goosefish, ing.) ve Siyah Deniz Şeytanı (Deepsea Angler, ing.) en çok göze çarpanlar arasındadır.

Kurbağa Balığı'na tüm okyanuslar ve Kızıldeniz'de rastlamak mümkün. Akvaryum balığı olarak da kullanılmaktadır fakat fiyatları epeyce yüksektir. 65 metre derinliklerde rastlamak mümkünken, ılık ve daha sığ sularda da kendisine rastlanabilir. Vücudunun altındaki yüzgeçleri ayak benzeri yapıya dönüşmüştür ve bu yüzgeçleri sayesinde deniz tabanında yürüyebilirler. Dengelerini korumak için de hava keseciklerinden yararlanırlar. Çok iyi kamuflaj yeteneğine sahip olmakla birlikte renk değiş-

tirmeleri saniyeler de sürebilir, haftalar da. Etraflarını taklit etmek için üzerleri püsküllerle kaplı olabilir, alacalı renkte de olabilir. 2,5-38 santimetre boylarında olabilirler, çeneleri yukarı kıvrık ve gözleri çok küçüktür. Kafasında 3 adet dikenimsi çıkıntı bulunur. Birincisi en uzun olandır ve onu hareket ettirerek avının dikkatini çeker, gözleri ile avını takip ettikten sonra 6 milisaniye içerisinde avını bir hamlede yutar. Kurbağa Balığı dişlere sahip değildir, avını yuttuktan sonra yüzgeçlerinden suyu dışarı

atar ve bu esnada özel bir kas yemek borusunu kapatır, böylece avın dışarı kaçışı engellenir. 6 milisaniyede avını avladığı için diğer balıkların da dikkatini çekmez ve avı da Kurbağa Balığı'nın bu hamlesinden kaçamaz, kasların kasılma süresinin 6 milisaniyeden daha uzun sürmesi sebebiyle hamlenin nereden geldiğini anlayamaz. Hacminin iki katını yutabilir, genellikle diğer balıklar, karides ve yengeçle beslenirler.

Kurbağa Balığı'nın dişi 180 bine yakın yumurta yumurtlar ve yumurtlamadan önce yanına gelen erkek Kurbağa Balığı anında yumurtaları döller. Bazen de erkek dişiye ağzıyla dokunarak yumurtaların salınmasını sağlar ve o an orada yumurtaları dölleyip kaçar, yoksa kendisinin de dişi Kurbağa Balığı'na bir yem olacağını bilir. Larvalar kısa sürede büyük bir gelişim gösterir.

Fener Balığı'nın bir diğer cinsi Keşiş Balığı'dır. 1000 metreyi aşkın derinlikte; Kuzey Buz Denizi ve tüm okyanuslarda yaşarlar. Ayrıca Karadeniz ve

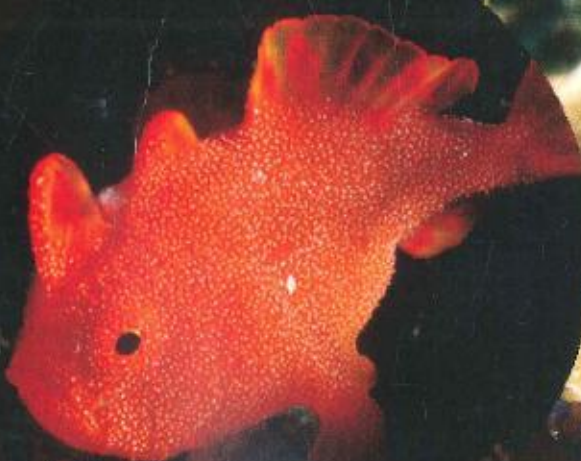

Akdeniz'de de Keşiş Balığı'na rastlamak mümkündür. Dişi Keşiş Balığı erkeğinden daha uzundur ve genellikle erkek Keşiş Balığı'dan daha uzun yaşarlar. Keşiş Balığı yassı, kuyruğa doğru daralan bir gövdeye sahiptir. Kocaman bir ağzı olan Keşiş Balığı'nın alt çenesi üst çenesine göre daha öndedir, alt çenesinde içe dönük üç sıra diş bulunur. Ağzı kapalıyken bile dişleri belirgindir. Gövde yüzgecinin önünde solungaçları kısmen dışa doğru uzanır. Boyları 60 santimetre ile 2 metre arasında değişebilir. Şimdiye

kadar en ağır Keşiş Balığı 99,4 kilogram olarak kayıtlara geçmiştir. Kafasında 3 adet dikenimsi çıkıntı bulunmaktadır ve bunlardan ilk ikisini hareket ettirebilir ve bu sayede avının dikkatini çeker, avı antenine dokunduğu anda bir hamlede avını yutuverir. Kendi hacminin 1,5 katını yutabilir; genellikle diğer balıklar, diğer Keşiş Balıkları, kabuklular, yumuşakçalar, larva planktonlar ve ergen salyangozlarla beslenirler. Erkekleri cinsel olgunluğa 35 santimetre olduklarında erişirken, dişiler 40 santimetre olduklarında erişirler. Yumurtalarını bir yumurta örtüsü içerisinde, bir milyondan fazla yumurta olmak üzere suya bırakırlar. 1-3 hafta suda kaldıktan sonra larvalar yumurtadan çıkarlar.

Siyah Şeytan (Black Devil, ing.) olarak da bilinen 1000 metre derinlerde, Atlantik ve Güney Okyanusu'nda yaşar.

Koyu gri ve koyu kahverengi renklerinde. Vücutlarının altındaki minik yüzgeçler sayesinde yavaş bir şekilde yüzerler, ayrıca suda hareketsiz durabilirler, bu da onlara avlarını yakalamak için olanak sağlar. Dişileri en fazla 1,2 metre uzunluğa sahipken, erkekleri ancak 6 santimetre uzunluğa ulaşabilir. Yumuşak kemiklere ve çok geniş, sivri dişlerle dolu bir ağıza sahiptirler. Sadece dişilerin kafasında 3 adet diken bulunur ve bunlardan birincisini her yöne

hareket ettirebilirler. Ayrıca bu anten içerisindeki parlayan bakterilerle mutualist yaşarlar, çünkü karanlık ve derin sularda antenin içindeki bakterilerin yardımıyla avının dikkatini çekerek onu bir hamlede yutarlar. Sahip olduğu yumuşak kemikler sayesinde hacminin 2 katını yutabilir ve besinin daha az bulunduğu derin sularda kendine stok yapabilir. Diğer balıkları, omurgasızları, salyangozları ve kurtları yiyerek varlığını sürdürür. Olgun erkek Fener Balığı'nın bir süre sonra sindirim sistemi işlevini yitirmeye başlar, bu nedenle erkek ölmek için dişisini bulmak zorundadır. Koku duyusu sayesinde dişiyi bulur, onu ısırır ve enzim salgılar, daha sonra yavaş yavaş bütün organlarını kaybet-

meye başlar ve dişinin dolaşım sistemin- den yararlanır. Bir süre sonra da aslında sadece testislerden başka bir şeyi kalmaz ve dişi ölene kadar orada kalır. Bir dişiye 6 tane erkek bağlanabilir. Dişinin yumurtaları olgunlaştığında da, kendisine bağlı erkek Fener Balıkları yardımıyla yumurtaları döllenir.

Kaynakça

fishbase.org
gma.org
britannica.com
wikipedia.org
en.wikipedia.org
seasky.org
worsleyschool.net

Fener Balığı'nın Amerika, Afrika, Kuzeybatı Avrupa ve Uzakdoğu mutfaklarında tüketimi görülmektedir. Özellikle Koreliler ve Japonlarca çok lezzetli bulunmaktadır. En çok tüketilen cinsi Keşiş Balığı'dır. Bu nedenle birçok Keşiş Balığı Greenpeace'in kırmızı listesinde bulunmaktadır.

en.wikipedia.org
animals.nationalgeographic.com
science.jrank.org
dive-the-world.com
flmnh.ufl.edu
buzzle.com

 KLSIK®

ALBA **shop**

**Her Çeşit Balıkçılık
Malzemesi**

Akdeniz'de Büyük Tehlike: Terörist ve Katil Yosun

20. yüzyılda Akdeniz'in sualtı yaşamını tehdit eden iki yeni yosun türü ortaya çıktı: Katil Yosun (*Caulerpa Taxifolia*, lat.) ve Terörist Yosun (*Caulerpa Racemosa*, lat.). Bu iki türün en büyük ortak özellikleri diğer sualtı canlılarının yaşam alanlarını işgal etmeleri, canlı çeşitliliğini yok ederek ekolojik dengeyi bozmaları ve iki türün de insan kaynaklı sebeplerden dolayı Akdeniz'e yayılmış olmalarıdır. Ayrıca bu yosunlar, insanların doğanın kurallarına uymaktansa kendi kurallarını yaratarak dünyanın dengesini nasıl bozabileceklerinin korkutucu birer örnekleridir.

Katil yosun

Katil yosun ilk kez 1980 yılında, soğuk akvaryum suyunda uzun süre yaşacak ve hoş görüntü sağlayacak bir akvaryum bitkisi olarak Almanya'da Wilhelma Hayvanat Bahçesi'nin bilim adamları tarafından, bir çeşit yosunun genleriyle oynanması sonucu üretildi. Fakat 1984 yılında bu yosunun deniz suyuna karıştığı saptandı ve yosun zorlu koşullara dayanıklılığı sayesinde hızla üreyip yayılmaya başladı. Daha sonra Monaco Deniz Akvaryumu'ndan yanlışlıkla Akdeniz'e döküldüğü anlaşılan ve "Caulerpa Taxifolia" adı verilen, genleriyle oynanmış bu yeşil deniz yosunu türü, Akdeniz'in Güney Avrupa sahillerinde sinsice ilerledi ve yirmi yedi yıllık süre içerisinde, günümüze kadar bu bölgede 9000 hektarlık dip yapısını çoktan işgal etti.

1984'te Monaco Deniz Müzesi deniz biyologlarının yaptığı bu büyük hatanın sonuçlarını maalesef bugün bütün Akdeniz çekmektedir. Önceleri doğa dengesini tehdit edecek boyutlarda istila gücü göstermediği için dikkati çekmeyen yosun, Akdeniz'de hiçbir doğal düşmanı bulunmaması nedeniyle rahatça çoğalmaktadır. Nitekim bir pul büyüklüğünden on yıl içinde binlerce hektarlık alanı kaplayacak kadar çoğalan katil yosun, Monaco'dan sonra ilk kez 1990 yılında Fransa'da Nice ve Menton, 1992'de İtalya'da Elba Adası ve İspanya'da Mayorca Adası kıyılarında görülürken, 1994 yılından itibaren Hırvatistan kıyılarında da ortaya çıkmaya başlamıştır. 1999 yılından itibaren Amerika'nın San Diego ve Florida ayrıca Avustralya'nın Sidney kıyılarında da görülen yosun hızla yayılmaya devam etmektedir.

Caulerpa Taxifolia şu anda binlerce hektarlık deniz dibini kaplamış bulunmakta ve bu bölgelerdeki canlı çeşitliliği hızla azalmaktadır. Katil yosunun Akdeniz'de hızla çoğalmasıyla birlikte teşkil ettiği en büyük problem ise denizin akciğerleri fonksiyonundaki deniz çayırlarının (Posidonia Oceanica, lat.) yerini kaplamasıdır. Çevresindeki canlıların beslenmesi ve barınmasını sağlayan Akdeniz'in en önemli bitkisel canlı topluluklarını oluşturan Posidonia ve Zostera (Erişte otu, tür.) gibi deniz çayırlarının gelişimini sınırlayıp yok olmalarına neden olduğu ve biyolojik çeşitliliği ortadan kaldırdığı için Caulerpa Taxifolia "Katil Yosun" adıyla anılıyor. Neredeyse hiçbir deniz canlısının yemediği yosun, geceleri yaptığı solunumu ile zaten sayıca azalmış deniz bitkilerinin ürettiği sınırlı oksijeni tüketmektedir. Caulerpa Taxifolia tüm kayalık dip yapısını istila edip, kaya oyuklarının girişlerini yavaş yavaş kapatmakta hatta deniz süngerlerinin üzerlerini bile istila etmiş durumdadır.

7°C'de birkaç gün, 10°C'de üç ay dayanabilen, 3-40 metre derinliklerde her türlü zeminde, 15°C sıcaklıkta ise her koşulda deniz suyunda rahatça çoğalan, denizde 99 metre derinliğe kadar yaşayabilen katil yosun ile mücadelede çeşitli yöntemler uygulanmaktadır. Bu yöntemler arasında belirli bölgelere bu yosunu yiyen canlıların getirilmesi gibi değişik yöntemler de bulunmaktadır. Özellikle bu türlere karşı biyolojik savaşta kullanılması düşünülen Lobiger Serradifalci isimli deniz tavşanının, Caulerpa türlerini küçük, kendini rejenere edebilecek parçalara ayırarak yediği ve bu nedenle bu türlerin yayılımını arttırıcı bir etki gösterdiği ortaya konulmuştur. Oxynoe Olivacea isimli deniz tavşanının da Caulerpa türlerini delerek çıkan hücre materyalini emdiği, ancak tüketimin yeterince hızlı olmadığı laboratuvar ortamında gözlenmiştir.

Ülkemiz sahillerinde henüz bulunmayan ancak Akdeniz'i istila etmekte olan Katil Yosun'un kısa bir süre içerisinde

Lobiger Serradifalci

gemi balast suları, tekne karinaları veya deniz akıntıları ile Türkiye sahillerine de ulaşmasından endişe ediliyordu. İskenderun ve Yumurtalık kıyılarında Caulerpa Taxifolia tespit edilmiş, ancak bu türün genetik açıdan Fransa kıyılarında yer alan yayılımcı Caulerpa Taxifolia ile benzerlik taşımadığı ortaya konulmuştur. Ancak bu yeni giriş yapan türün yayılımcı özelliğine yönelik herhangi bir araştırma bulunmamakta olup, bu türde kıyılarımız için potansiyel bir tehdit unsuru olabilecek niteliktedir.

Terörist yosun

Lesepsiyen göçmenlerden biri olarak Süveyş Kanalı'nın açılmasıyla Akdeniz'e giriş yapan Caulerpa Racemosa isimli yosun, 1926 yılında Tunus'ta Hamel tarafından bulunduğu beri Akdeniz'de bilinmektedir. Bu tarihten itibaren Akdeniz'de Caulerpa Racemosa'nın farklı varyasyonlarına rastlanılmaktadır. Bu yosun çok geniş bir dağılım gösteren tropik bir su yosunu türü olup daha çok Hint Okyanusu

ve Kızıldeniz gibi tropik denizlerde yaşar.

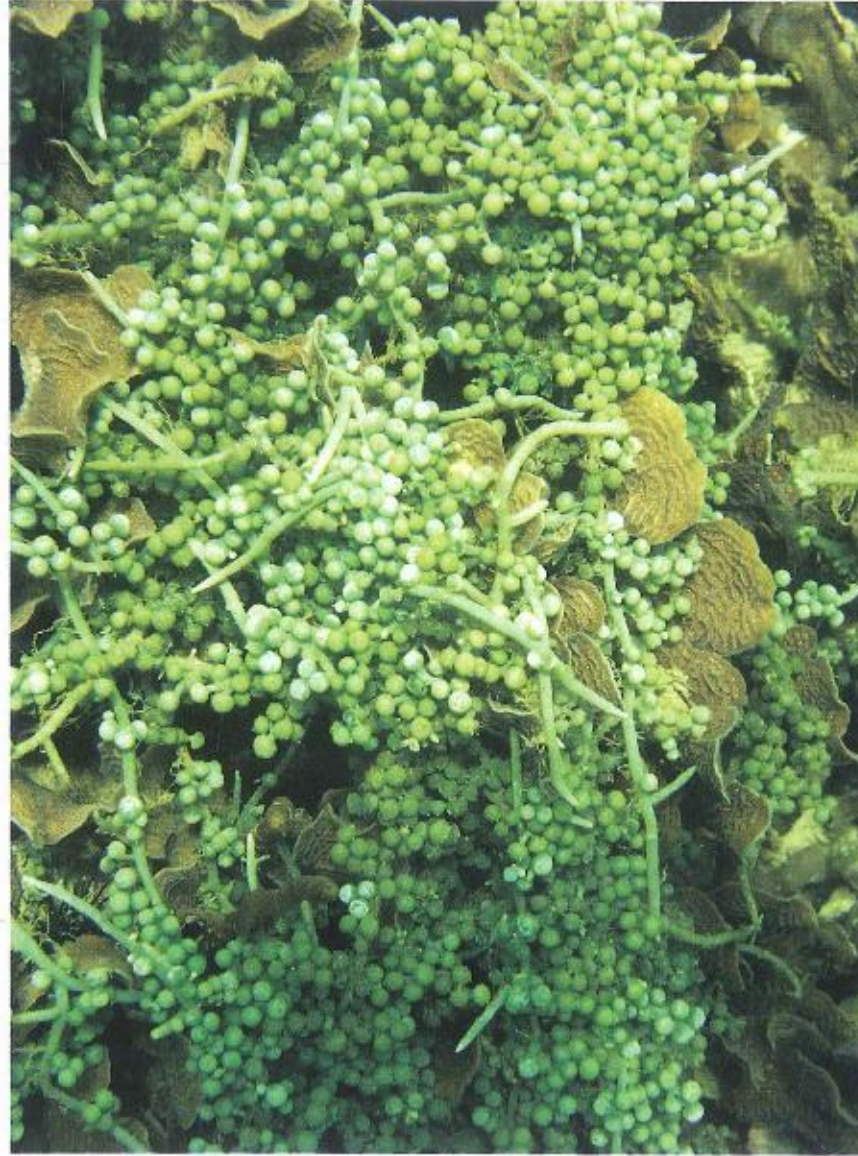
Caulerpa Racemosa Türkiye'de Doğu

Akdeniz kıyılarımızdan ülkemizin güney sahillerine, oradan da Ege kıyıları'nın kuzeyine kadar ulaşmıştır. Son olarak Bozcaada kıyılarında ve yakın kıyı şeridinde gözlenmiştir. Geçtiğimiz on yıl içerisinde Akdeniz ülkelerinden İtalya, Fransa ve İspanya'da da hızla yayılmıştır. Akdeniz'in güneyinde bulunan Kuzey Afrika Ülkeleri'nden Mısır, Tunus ve Libya'da da takip edilmektedir. Diğer bir *Caulerpa* türü olan Katil Yosun gibi hızlı bir yayılım göstermektedir. Kumluk, kayalık, yarı kumluk, yarıçamur-yarıkumluk veya benzeri zeminlerde yayılımı hızlı olmakta ve *Posidonia*, *Zostera* gibi deniz canlılarını ekolojik olarak etkilemekte yaşam alanlarını tehlikeye sokmakta ve biyolojik çeşitliliği kötü yönde etkilemektedir.

Kış aylarında 12-13 derecelik deniz suyu sıcaklıklarında, 60 metre derinlikte dahi yaşamını kısıtlı da olsa sürdürebilen Terörist Yosun, deniz suyu sıcaklığının ve güneşin etkilerinin arttığı yaz ve sonbahar aylarında maksimum çoğalma göstermektedir. Belirli bölgelerde deniz suyunun ve çevre koşullarının etkisi ile azalma veya yok olma gösterse de bir zaman sonra tekrar yayılıma devam etmektedir. Çoğalma ve ölüm anlarında toksin madde salgıladığından yok etmeye çalışılırken de çok dikkatli olunmalıdır.

Terörist yosun yayılım bölgeleri incelendiğinde yatların, gezi motor teknelerinin, yelkenli teknelerin, balıkçı teknelerinin demirlediği; dalış teknelerinin dolaştığı, balıkçılar tarafından trol ağlarının çekildiği bölgelerde, liman ağzı

ve içlerinde gözlenmektedir. Tıpkı katil yosun gibi gemi balast suları, teknelerin çapaları, balıkçı ağları ve deniz suyu

hareketleri ve bunlar gibi bir çoğu insan kaynaklı olan yollarla, bir yerden başka bir yere taşındığı kabul edilmektedir.

Önlemler

Akdeniz'de hızla yayılan ve uzmanlar tarafından ekolojik felaket olarak adlandırılan *Caulerpa Taxifolia* ve *Caulerpa Racemosa* hakkında Avrupa Birliği kuruluşu "LIFE" tarafından acil önlemler alınması için bir zirve organize edilmiştir. Yunanistan'ın Girit Adası'nda yapılan bu olağanüstü zirveye, Türkiye'yi temsilen Çevre Bakanlığı'ndan Ergül Terzioğlu, Dokuz Eylül Üniversitesi'nden Prof. Dr. Şükran Cirik ve Türkiye Gönüllü Çevre Kuruluşları adına Balıkadamlar

Spor Kulübü'nden Dr. Mustafa Tolay katılmıştır. Avrupa Birliği "LIFE" kuruluşunun desteklediği ve Birleşmiş Milletler Çevre Programı "UNEP" Akdeniz Eylem Planı "MAP" tarafından organize edilen bu çok önemli toplantıya başta Fransa, İtalya, İspanya, Türkiye, Yunanistan, İsrail, Malta, Suriye, Lübnan, Güney Kıbrıs, Fas, Tunus, Cezayir, Libya, Mısır, Hırvatistan, Arnavutluk, Slovenya, Monaco olmak üzere tüm Akdeniz ülkeleri katılmıştır. Girit toplantısına katılan bu on dokuz ülkeden altmış kadar deleg ve gözlemci, bu tür tehlikeli ve yayılımcı yosunların önlenmesi için ortak görüş oluşturmak üzere çalışmışlardır. Yapılabilecek şeyler ve alınabilecek başlıca önlemlerin arasında bu bitkilerin ticaretinin tamamen yasaklanması vardır. Ayrıca balıkçıların bu yosunu yaymamak adına ağlarını sık sık kontrol etmeleri, SCUBA dalışlarından sonra dalıcıların donanımlarını iyice temizlemeleri ve bu

yosunlarla karşılaşan kişilerin yetkililere haber vermeleri önerilmiştir. Bunların yanı sıra yosunlarla mücadelede devletlerin bilimsel çalışmaları desteklemesi, yosunların bulunduğu yerlerin kesinlikle tespit edilmesi kararları alınmıştır.

Güney ve Ege sahillerimizdeki sualtı zenginliğinin ölümüne ve bununla birlikte turizm yatırımlarının tehlikeye girmesine neden olabilecek bu yosun türleri için şimdiden gerekli önlemlerin alınması zorunluluğu doğuyor. Buna rağmen ne kadar önlem alınsa da Katil ve Terörist Yosun için hala tam birer eradikasyon yöntemi bulunabilmiş değil.

Kaynakça

- Evirgen, A., Baş(Aksona), M., Tolay, M., "Gökova/Bodrum'da *Caulerpa Racemosa*'nın Bulunması ve Tanımlanması", Bodrum Yarımadası Çevre Problemleri Sempozyumu
Tolay, M., Cirik, Ş., "Batı Akdeniz'de Ekolojik Felakete Yol Açan Bir Yeşil Deniz Yosunu: *Caulerpa Taxifolia*", Deniz Magazin
Tolay, M., Evirgen, A., "Bodrum/Gökova'da *Caulerpa racemosa* Yosununun Bulunması ve Tanımlanması", Sualtı Dünyası

HOTEL MANASTIR
— and —
SUITES

Sizi Bodrum Mimarisinin en seçkin örneklerinden biri olan Manastır and Suites'in Çam Bahçesine, Bodrum Kale'sine uzanan ve Mavi Bodrum rüyasını gözlerinizle buluşturan eşsiz manzarasına davet ediyoruz. Manastır and Suites; 7 farklı konseptte 15'i Suites olmak üzere 73 oda, 1 açık yüzme havuzu, kişisel spa seçeneği ile Myspa deneyimini, sezon boyunca bahçe restoranında Dünya mutfağının lezzet örneklerini sunmaktadır.

Keyifli bir tatil için Manastır And Suites...

HOTEL MANASTIR & SUITES

www.manastirhotel.com

Kumbahçe Mh. Mustafa Kemal Cd. No : 37 , Bodrum

+90 - 252 - 316 - 28 54

TÜRKİYE'NİN ÇÖZÜLEMİYEN HAVUZ PROBLEMİ YUNUS PARKLARI

Dünya, yunus gösteri ve terapi merkezlerini bir bir kapatırken, Türkiye'de yunus parklarına iki yenisi daha eklenmek üzere. Farkındalık artarken, yetkili kurumların yaptırım uygulamaması giderek büyüyen tepkilere neden oluyor. Kaş ve Bodrum'da açılmak istenen yeni yunus parklarına karşı iki büyük kampanya başlatıldı.

2010 yılının Oscar'lı belgeseli Koy (The Cove, ing.), deniz memelilerinin esaretinin ardındaki kirli ticareti ortaya çıkardı. Japonya'nın Taiji koyunda her yıl 23 bin yunusun öldürülmesi ve yüzlercesinin dünyanın dört bir yanına gösteri yunusu olarak satılıyor olması, tüm dünyada büyük tepki topladı. Hali hazırda Avrupa'nın pek çok ülkesinde yasak olan bu parklar, dünyanın geri kalanında da yavaş yavaş kapatılırken, Türkiye'de yenilerinin açılma çabası sivil toplum kuruluşlarının tepkisini artırıyor. Bürokratik süreçlerin yavaşlığı ve konuyla ilgili yaşanan yetki karmaşası, yunus parkları ile ilgili sorunu tam bir havuz problemine dönüştürdü; ama bu bildiğimiz havuz problemlerinden farklı. Havuzlarda sürekli ölen, kaçak yakalama ile yerlerine yenileri koyulan, tesisler arasında birbirlerine satılan, Japonya, Ukrayna ve Rusya'dan ithal edilen yunuslardan oluşan bu çok değişkenli problem, ilgili bakanlıklar, özellikle de en yetkili merci olan Tarım Bakanlığı yanaşmadıkça çözülebilecek gibi durmuyor.

"Kaş'ta yeni bir yunus parkı istemiyoruz."

8 Aralık günü Yunuslara Özgürlük Platformu'na gelen bir ihbar, platform üye ve gönüllülerini harekete geçirdi. İhbar, Kaş İnceboğaz'da eskiden yunus parkı olan deniz kafesinde 4 yunusun tutsak olduğunu söylüyordu. İlk şüphe, yunusların, Türkiye'de çok sık yapıldığı düşünülen "yasadışı yakalama" ile parklarda ölen yunusların yerine koyabilmek için doğadan yakalandığı yönündeydi. Fakat kısa sürede, daha önce Bodrum Güvercinlik'teki Dolphin Park'ta çalıştırılan 4 erkek yunusun, Kaş'ta yeni açılacak bir tesis için buraya getirildiği ortaya çıktı. Türkiye'nin en bakımsız ve kötü durumdaki yunusları Ada, Doğa, West ve Ada 1; daha önce agresifleşip birbirlerine saldırdıklarında günde-me gelmişlerdi. Kaş'a getirilmelerinden kısa bir süre sonra, Kaş İlçe Tarım Müdürlüğü'nün yaptığı açıklamaya göre tesis ruhsat için başvurma aşamasına geldi.

Bu gelişme; tepkileri, bir yıldan kısa bir süre önce Alman Çevre ve Hayvan

Koruma örgütleri Pro Wal ve WDSF'yi (Whale and Dolphin Protection Forum, ing.) ağırlayarak onlara Kaş'ta bir daha asla yunus parkı açılmayacağına dair söz veren Kaş Belediye Başkanı Abdullah Gültekin'in üzerine çekti. Bu olayın üzerine yunuslaraozgurluk.com adresinde yer alan dilekçeyi binlerce kişi yetkili kurumlara gönderdi. Konu basının da gündemine taşındı. Kaş'ta, Kaş Sualtı Derneği (KASAD), Kaş Çevre Platformu ve Kaş Turizm Derneği gibi sivil toplum kuruluşları bir araya gelerek bir protesto ve boykot hareketi başlattı. Tepki ve baskılar tesisin açılma sürecini yavaşlatmışa benziyor; fakat parkın açılıp açılmayacağı ve yunusların koruma

altına alınıp alınmayacağı ile ilgili net bir bilgi şu an için yok. Tepki ve boykotlar, sonuç alınana dek devam edecek.

2 haftada 2. yunus parkı: Bodrum

Tüm dikkatler Kaş'taki 4 tutsak yunusa çevirilmişken, 2 hafta sonra Bodrum'dan yine Yunuslara Özgürlük Platformu'na gelen bir ihbar herkesi şaşırttı: Bodrum Güvercinlik'te boş kalan kafeslere Ukrayna'dan 3 yunus getirildiği, başka yunusların ve bir de deniz aslanının ise yolda olduğu söyleniyordu. Çekilen fotoğraflar ise işler acıydı: 3 yunus, platformun altına saklamak istercesine 5 metre karelik bir ağına içine hapsedilmişlerdi. Yunuslara Özgürlük

Platformu'nun düzenlediği resmi başvurular ve gazetelerde yer alan haberlere rağmen, henüz hiçbir resmi açıklama yapılmaması bekleyişin gerginliğini artırıyor. Başvuruda bulunan yüzlerce insan Kaş Belediye Başkanı gibi, Pro Wal ve WDSF'ye Bodrum'daki yunus parkının kapatılacağını garanti eden Bodrum Belediye Başkanı Mehmet Kocadon'dan gelecek yanıtı bekliyor.

Yasadışı tesisler

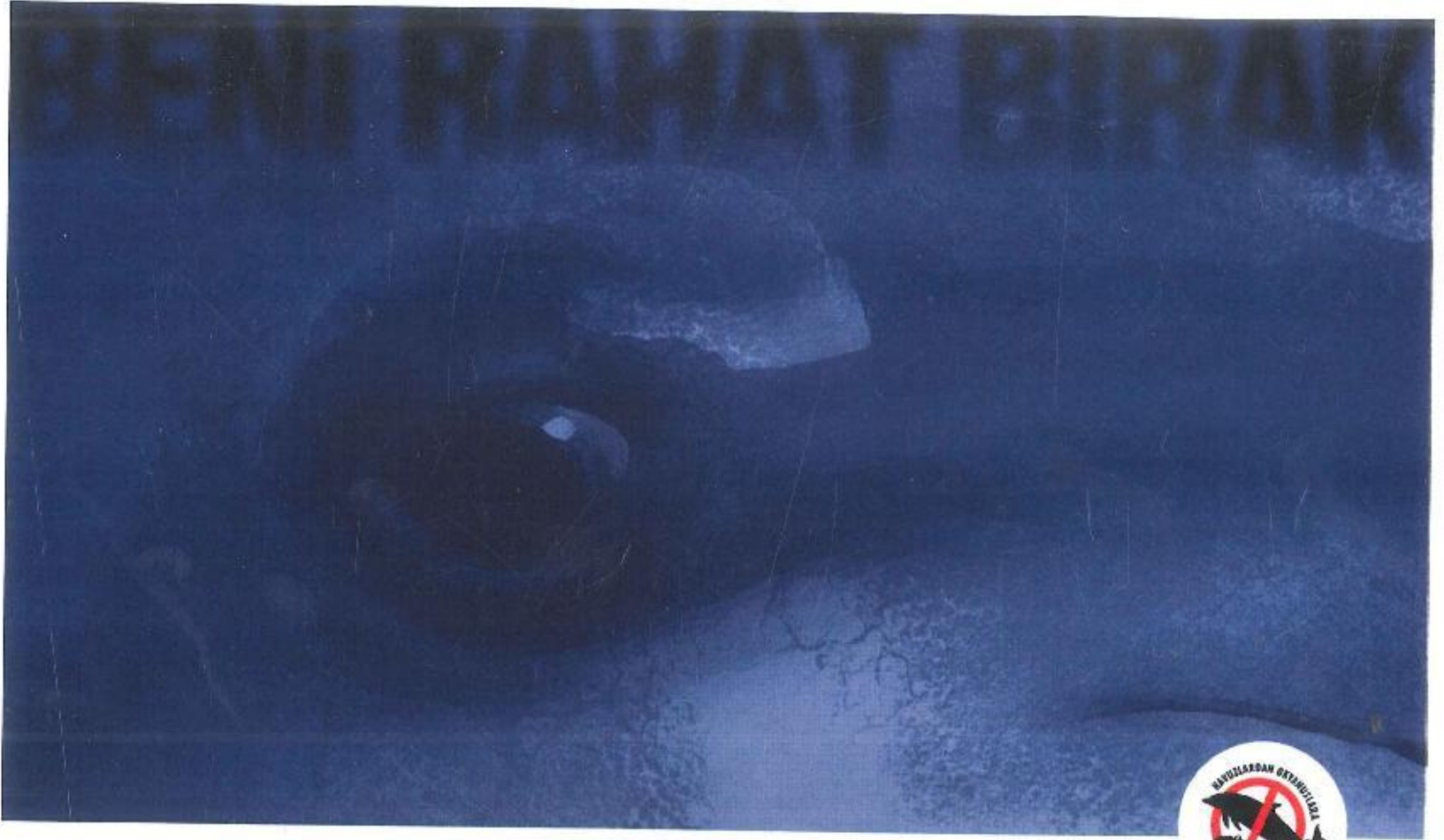
Yunus parklarına karşıyız; çünkü bu tesislerde okyanuslarda yaşayan, kimi kutupların serin sularına ait deniz memelileri ayı oynatmaktan farksız, çağdışı bir eğlence için havuzlara hapsediliyor. Çocuklarımız onları, "deniz memelilerini tanıtmak" adı altında, gürültülü pop şarkıları eşliğinde top sektirirken, resim yaparken; kısacası doğal ortamlarından ve doğal davranışlarından tamamen uzak bir ortamda seyrediyorlar. Bu yanlış izlenimlerin bir sonucu olarak, çocuklar bu hayvanların gerçek doğalarına dair hiçbir fikre sahip olmadıkları için empati de kuramıyorlar. Bilim adamları kötülüğü, "empati yoksunluğu" olarak tanımlıyor. Yunus parklarına giden çocuklar, oradaki canlıların oraya nasıl getirildiğini, aile bağları çok güçlü olan bu hayvanların ailelerinden uzak olmaktan nasıl etkilendiklerini, o havuzlarda sıkılıp sıkılmadıklarını hiç düşünmeden yapılan şovları izliyorlar. O canlılarla yaşadıkları etkileşimi, şov sırasında yiyip paketlerini yere attıkları patlamış mısırlar gibi tüketiyorlar. Doğaya tutku ile bağlanmadan, gözlem için maceraya atılmadan, bazılarını ancak dünyanın öbür ucunda görebilecekleri deniz memelilerini bir biletle adeta satın alıp kolaycılığa alıştırılıyor, doğa sevgisinden uzaklaştırılıyorlar.

Yunus parklarına karşıyız; çünkü deniz memelileri temel ihtiyaçlarını asla gideremeyecekleri küçük havuzlarda esaret altında tutuluyorlar. Bir yunus, günde en az 50-60 km yüzmek ve yüzlerce metre derine dalmak ister. Belugalar (beyaz balinalar), Türkiye'den çok uzaktaki soğuk sularda yaşar. Morslar, devasa dişlerini kendilerini buzulların üstüne çekebilmek için kullanır. Deniz memelileri çok zekidir, sosyal anlamda en gelişmiş memelilerdendir ve çoğu, besin zincirinin en üst basamağındaki

avcılardır. Mevsimlere göre göç ederler ve leş yemezler. Eğlence parklarında ise doğal yaşam ortamlarından daha sıcak olan kısıtlı bir havuzun içinde asırlı kalıp, balık leşleri ile karınlarını doyurmak zorunda kalıyorlar ve doğadaki ortalama yaşam sürelerinden çok daha kısa ömürler sürüyorlar.

Yunus parklarına karşıyız, çünkü apaçık ortada ki bu tesisler hem hayvanlar hem de insanlar açısından zararlı, etiğe aykırı. Peki sadece bu mu? Hayır, yunus parkları aynı zamanda yasalara da aykırı. Anayasamızın 90. maddesine

www.yunuslaraozgurluk.com

göre, taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ülkemiz için kanun hükmündedir ve ülkemizin de taraf olduğu Avrupa Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi (Bern Sözleşmesi) deniz memelilerin esaretini ve ticari amaçla kullanımını yasaklar. Bundan başka, yunus parkları 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'na da tamamen aykırıdır.

Yunus parklarındaki yasadışı unsurlar saymakla bitmiyor: Denizlerimizde yunus yakalamak, tesislerde kısa sürede ölen yunusların yerine yenilerini koyabilmek için icat edilmiş "ekonomik" bir çözüm; fakat yasalarımıza aykırı. Bu yakalamalarda, henüz bir suçüstü yapılmamış olması yasal sürecin başlamasını geciktiriyor. Türk Deniz Araştırmaları Vakfı'ndan ve İstanbul Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi'nden Yard. Doç. Dr. Ayhan Dede ve Dr. Arda Tonay, yunuslar yakalanırken toplamda kaç tanesinin öldüğünün bilinmediğini, yakalama sonrası popülasyonların parçalandığını ve zaten birçok nedenden tehdit altında olan doğadaki afalina popülasyonlarının bu durumdan negatif yönde etkilendiğini belirtiyor. Kendi karasularımızda avlanması ve yakalanması kesinlikle yasak olan yunusları yakalayarak ve öldürerek hem kanunları çiğnemiş oluyoruz hem

de denizlerimizdeki yunus sürülerini dağıtıyor, geriye kalanlar için yaşam koşullarını güçleştiriyoruz.

Bitti mi? Hayır. Bir de bu tesislerde "yunus terapisi" adı altında yapılan umut tacirliği var. Yunusların "bir şekilde" otizm, Down sendromu gibi genetik ve gelişimsel bozukluklara iyi geldiği iddia ediliyor. Tesisler, hiçbir bilimsel temeli olmayan bu sözde tedaviyi binlerce avro karşılığında uygularken ne bir doktor bulunduruyorlar ne de Sağlık Bakanlığı tarafından denetleniyorlar. Böylece Sağlık Bakanlığı'nın insanlar ve hayvanların aynı havuzda bulunmasını yasaklayan yönetmeliği de alenen ihlal ediliyor.

Peki, neden yunuslara top sektirmek, morslara göbek attırmak için uluslararası sözleşmeleri hiçe sayıyor, ülkemizin uluslararası düzeyde yaşayacağı büyük problemleri göze alıyor, yasalarımızı ihlal ediyor ve engelli çocukların ailelerinin sömürülmesine göz yumuyoruz? Bir yunus gösterisi izlemek, bu kadar önemli olabilir mi gerçekten? Bu soruların cevaplarının hepsi, şu an için bir muamma.

Yunuslar hastaları iyi eder mi?

Engelli çocuklar, yunus parklarındaki çok yüksek enfeksiyon ve kaza risklerini

göze alarak 300 kiloluk yabani hayvanlar ile aynı havuza bırakılıyorlar. Hepsinin ailesi yüksek meblağlarda para ödüyor. Bir yunus parkı sahibi röportajında "Yunusların beynindeki elektrik akımı bizim omuriliğimize girerek bizi iyileştiriyor." diyor. Bu gibi temelsiz açıklamalar, pazarlanan tedavinin nasıl uydurma olduğunu açıkça gösteriyor. Tesis sahipleri, yunus terapilerinin pek çok konuda faydalı olduğunu savunuyorlar: Otizm, Down sendromu, konuşma bozuklukları... Arada sevgilisinden ayrılanları, depresyona girenleri bile tedaviye davet eden görevliler oluyor. Ülkemizdeki yunus parklarında yunus terapileri binlerce avroya pazarlanırken, dünyanın başka yerlerinde bilim insanları (örneğin; Dr. Lori Marino ve Prof. Scott O. Lilienfeld, Emory Üniversitesi, Atlanta) yunus terapileri ile ilgili pek çok araştırma yaptı ve yunusların insanlar üzerinde hiçbir iyileştirici etkisi olmadığını kanıtladı. Bilimsel veriler için yunuslaraozgurluk.com adresine göz atabilirsiniz.

Ülkemizdeki uzmanların görüşleri de dünyadaki meslektaşlarından farklı değil. Tohum Otizm Vakfı uzmanlarından Prof. Dr. Gönül Kırcaali İftar, bilimin tutsak hayvanlar üzerinden para kazanma girişimlerini desteklemeyeceğini vurgularken, Prof. Dr. Yankı Yazgan

konu ile ilgili bir makalesinde (Yanlış Bile Değil: Otizmde Marjinal Tedavi Yaklaşımlarının Yeri ve Anlamı) engelli insanları "yunusa götürmek" ile "hocaya götürmek"i bir tutuyor. Yankı Yazgan'ın haklı benzetmesi, akıllara şu soruyu getiriyor: Bugün hangi üfürükçü hoca bir tesis açıp binlerce avroluk sözde bir tedavi uygulayabiliyor?

Başka canlı türleri de tehlike altında

Yunus parklarında esaret altında tutulan tek tür şişe burunlu yunus (bottlenose dolphin, ing.) olarak da bilinen afalinalar değil. Şu an Türkiye'de esaret altında tutulan ve durumları hiç de iyi olmayan belugalar, morslar, foklar da var. Geçtiğimiz yıl İstanbul'daki bir yunus parkında, Sarah isimli bir mors, kanlı yaralar içinde ve dişleri sökülmüş bir halde gösteri yapmaya zorlanırken görüntülenmişti. Sarah'ın görüntüleri ve kancalı sopalarla dövülerek eğitildiği iddiaları medyada büyük yankı uyandır-

mıştı; fakat İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sarah'ya "sağlıklıdır" raporu verip, işletmeciler tesiste fotoğraf çekilmesini yasaklayınca Sarah da hapishanesinde kaderiyle baş başa kalmak zorunda kaldı. Gösteri amaçlı tutsak edilen morsların güç sembolü dişleri, onları savunmasız bırakabilmek için sökülüyor. Bu dişler de birbirine kanlı dişlilerle kenetlenmiş bir başka sektörün çarkını döndürüyor: Mors dişleri de tıpkı fildişi gibi büyük bir pazara sahip. Bu parklarda eğlence için tutulan canlılar arasında yunuslardan başkasının "şifalı" olduğuna dair henüz bir iddia yok ama yakın zamanda morsların migreni geçirdiği, fokların kansere iyi geldiği yönünde haberler duyarsanız, şaşırmayın.

Dalmak ve yunusları kurtarmak

Yunus tesislerinin şu an için bürokratik süreçlerin ve resmi makamların yavaşlığı sayesinde ayakta kaldığı ortada. O yüzden farkındalık yaratmanın ve tepki

göstermenin önemi büyük. Bu yüzden sivil toplum kuruluşlarına ve duyarlı insanlara çok iş düşüyor. yunuslaraozgur-luk.com adresinden Türkiye'deki tüm tesislerle ilgili kampanyalara ulaşmak ve destek vermek mümkün. Biz dalcılar da bu meselenin ve sorumluluğunun uzağında değiliz. Bu konuda Kaş Sualtı Derneği'nin ve bünyesindeki dalış merkezlerinin Kaş'taki tesisle ilgili takipçi ve net tavrı, yunuslar için önemli bir adım oldu. Sualtıyla, dalışla ilgili herkesten böyle bir duyarlılık beklemek, sanıyorum, yersiz olmaz.

Bizler "dalmak özgürlüktür" diyor ve su altındaki yaşama konuk oluyoruz. Biz denizde özgürlüğü yaşarken, denizden çalınan canlıların özgürlüğünü de düşünebilmeliyiz. Denizinden koparılmış bir yunusu belki de en iyi bizler anlarız ve belki de onları en çabuk bizler kurtarıyoruz. İlham ve gücümüzü denizden alacağımızı düşünürsek, bence bu hiç de zor değil.

istediğiniz gün ve saatte
kişiyeye özel
yelkencilik ve yatçılık
eğitimleri

Delphia Yachts Technical Service Charter Sailing School

vira yatçılık
YELKEN OKULU

Bağdat Caddesi 20/4 Kızıltoprak/Kadıköy - İstanbul
0216 337 16 10 www.virayatcilik.com

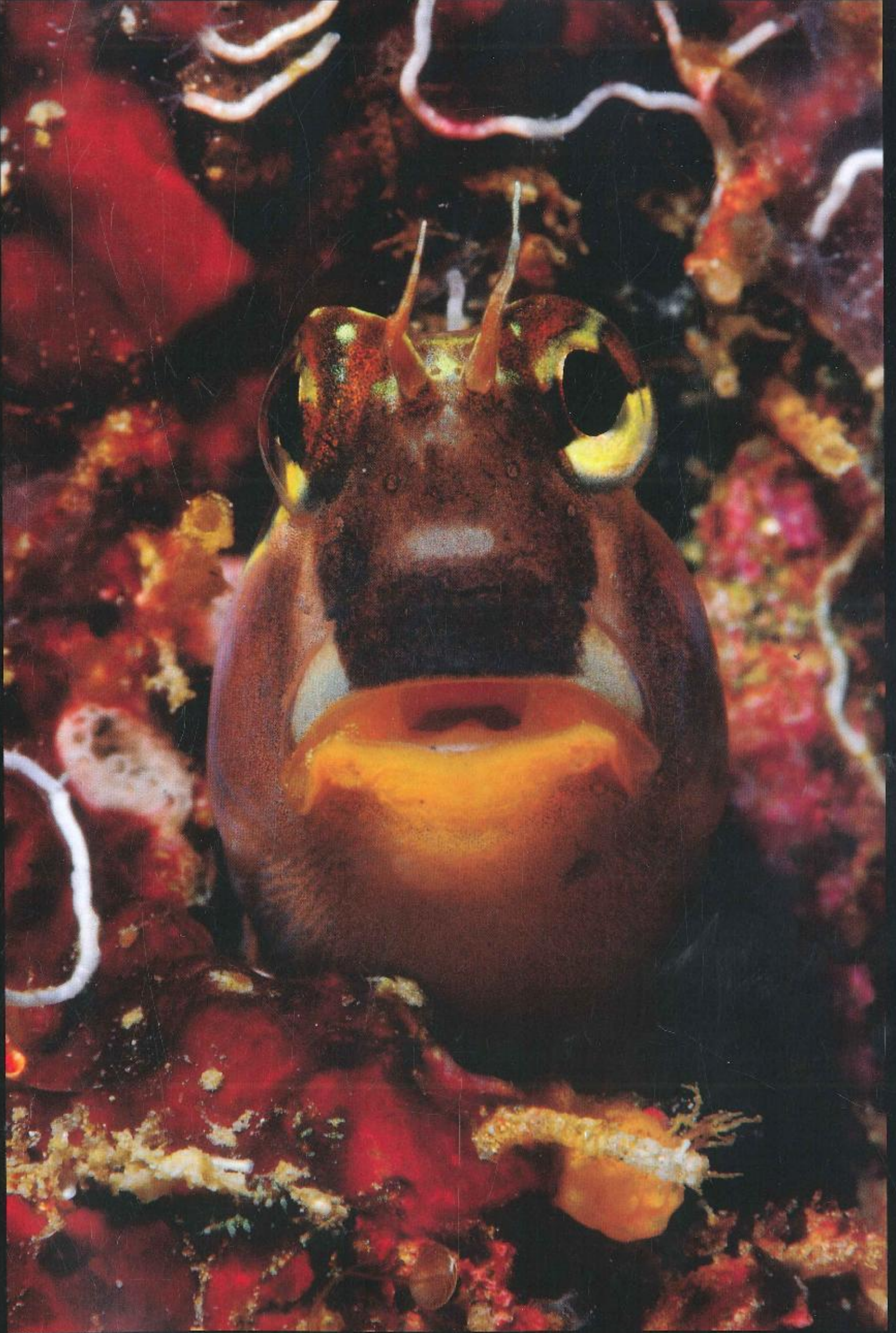
14. Altın Palet Sualtı Görüntüleme - Türkiye Şampiyonası "Modelli Geniş Açı Kategorisi" Altın Madalya ödülü.
Model: Birkan Babakol
Ekim'11, Kaş

Nudibranch - Deniz Tavşanı
13. CMAS Dünya Sualtı Fotoğraf Yarışması
Mayıs'11, Bodrum

Beyaz - Deniz Şakayığı
11. Yaşayan Marmara Sualtı Görüntüleme Festivali Altın Madalya ödülü.
Eylül'11, Yassı Ada

Gobi
Şubat'12, Maldivler

özel dosya

✍ Canberk Ateş
✍ Berk Can Deniz
✍ Yiğit Okar
✍ Işıl Öztürk
✍ Burak Saf
✍ Togay Tanyolaç

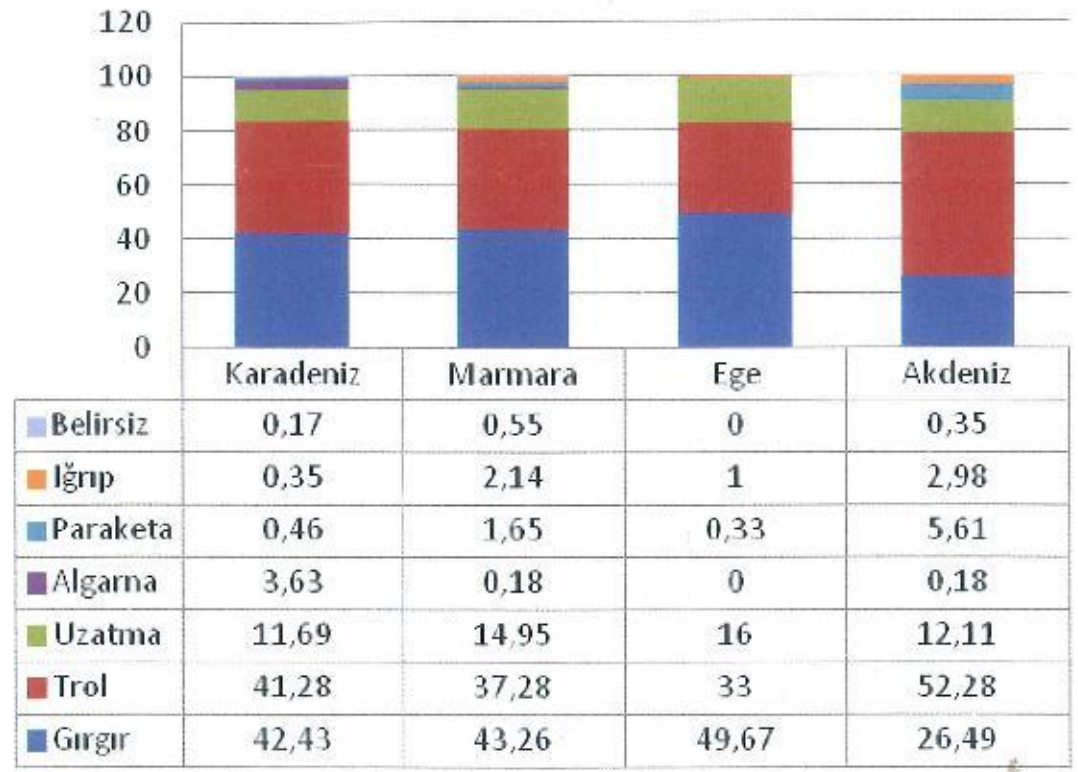
✉ halil.canberk@gmail.com
✉ berkandeniz92@gmail.com
✉ okar.yigit@gmail.com
✉ isil.ozturk@boun.edu.tr
✉ brksaf@gmail.com
✉ caloynat@gmail.com

TÜRKİYE'DE BALIKÇILIK TARİHİ VE SEKTÖRÜ ÜZERİNE GENEL BİR BAKIŞ

İlk çağlarda, insanlar henüz avlanmayı ve tarımı bilmezlerken hayatlarını besinleri toplayarak sürdürüyorlardı. Paleolitik dönemde ateşin bulunmasıyla, çeşitli av hayvanlarının, dolayısıyla balık ve diğer su ürünlerinin tüketimi yoğun bir şekilde başladı. Avlanmak için mağaralarından uzaklaşan insanlar, su kenarlarında avlanan hayvanları görerek balık tutmak için çeşitli araçlar geliştirdiler. Bunların arasında yaygın olarak rastlanılan araçlar taş ve odundan yapılmış zıpkın ve kakıçtır. Neolitik dönemde ise dar alanlı sularda balığın yolunu doğal malzemelerle kesip, yakalanmasını kolaylaştıracak avlanma yöntemleri geliştirildi. Bu yöntemler bugünkü dalyanların ilk örneklerinden sayılabilir. Yavaş yavaş kendi sınırlarını genişleten insanlar sığ kıyılarda avlanmakla yetinmedi ve ağaçlardan yaptıkları kayıklarla daha uzaklara gittiler ve gittikçe daha çok miktarda ve daha büyük balık yakalamaya başladılar. Bu şekilde balıkçılık uzun bir süre beslenme amaçlı gelişmişken, milattan sonra deniz kıyılarında yaşayan insan toplulukları için ticari bir anlam da taşımaya başladı. Günümüzde ise balıkçılık ticari ve amatör olarak iki farklı sektöre ayrılıyor.

Günümüzde amatör balıkçılık denince akla ilk spor amaçlı olta balıkçılığı gelmektedir. İş yaşamından ve günlük hayatın koşuşturmasından sıkılan insanlar için tatlı su ve kıyı balıkçılığı eğlenceli bir alternatiftir. Bu sektör de insanların talepleri doğrultusunda gelişmiş ve uluslararası bir pazar haline almıştır. Fakat tüketilmek üzere pazara sunulan balık ticari balıkçılıkla sağlanmaktadır. Boğazda görülen küçük balıkçı teknelerinden belgesellerde görülen büyük av

gemilerine kadar hepsi ticari balıkçılık sektörünün bir parçasıdır ve bu sektör GPS Sistemi, echosounder, çeşitli sonarlar, su üstü radarı, soğuk muhafaza gibi teknolojileri kullanarak daha da gelişmiştir. Bu sistemler tüm dünyayla beraber, ülkemizdeki ticari balıkçılığı da arttırmıştır.

Türkiye, coğrafi konumu nedeniyle balıkçılığa elverişli birçok bölgeye sahiptir. Ticari balıkçılık yapan büyük teknelerin bu bölgelere göre dağılımına bakıldığında, balıkçılığın ağırlıklı olarak Karadeniz ve Marmara bölgelerinde yapıldığı görülmektedir. TÜİK 2004 verilerine göre Türkiye balıkçılığında daha etkin olan 20 metreden uzun av gemilerinin istatistiksel dağılım tablosundan da anlaşılacağı gibi Karadeniz ve Marmara'nın yanında Ege ve Akdeniz'in balıkçılık oranı oldukça düşük kalmaktadır.

Ülkemizde teknelerin kullandığı avlanma yöntemleri genel olarak gırgır, trol, ıgrip, paraketa, algarna ve uzatma ağıdır. Denizlerimizin elverişliliği ve yasalar çerçevesinde bu yöntemlerin kullanılması sıklığına bakıldığında ise, trol ve gırgırın en yaygın teknikler olduğu görülüyor. Bu yöntemler dünyada sıkça kullanılan modern yöntemler olmalarına rağmen, bilinçsiz ve yanlış kullanımları deniz ekosistemlerinin ve balıkçılığın devamlılığı açısından ciddi sorunlara yol açabilir. Bu sebeple ülkemizde trol kullanımı ve avlanma dönemleriyle ilgili yasalar bulunmaktadır. Ancak bu yasaların ne derece etkili olduğu tartışma konusudur.

Su ürünleri mevzuatı

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarında balıkçılık yönetimi ile ilgili belirli bir kuruluş olmadığı için, balıkçılık nizamnameleri ile yönetilmekteydi. Devlet, balıkçılık konusunda ilk önemli teşkilatlanma hamlesini ancak 1934 yılında Deniz Mahsulleri ve Avcılığı Müdürlüğü'nün kurulmasıyla yaptı.

Cumhuriyet öncesi balıkçılıkla ilgili yürütmeler, Osmanlı'nın doğal kaynaklarının geleceğini korumak amacıyla yayınlattığı birkaç nizamnameden ibarettir. Bu nizamnameler 1971 yılında devreye giren kanun ile ortadan kaldırılmıştır. Kanunun bu kadar gecikmesinin nedeni ise daha önceki yıllarda birçok kez Meclis tarafından reddedilmesidir.

Denizlere göre 20m'den büyük teknelerin dağılımı

Cumhuriyetin ilk önemli su ürünleri mevzuatı Kabotaj Kanunu olmuştur. Bu kanun ile Türk sularında balıkçılık hakkı Türklerin tekeline verilmiştir. 4 Nisan 1971'de yayınlanan 1380 sayılı kanun, dokuz bölümden oluşmuştur ve genel hükümler, tanımlar, avcılığın ve toplayıcılığın hangi bölgelerde nasıl yapılacağı (baraj, göl ve lagün gibi bölgelerle ilgili düzenlemeler), kooperatifleşme, eğitim, araştırma, yasaklar, balıkhaneler, ceza hükümleri ve yürürlükteki hükümler gibi ana başlıklar çerçevesinde bilgi verir ve düzenlemeler içerir. Bu kanun, sonrasında yayınlanan yönetmelikler ve tebliğlerle düzenlenmiştir.

Kanunun amacı; su ürünlerinin korunması, istishali ve kontrolünü düzenlemek olarak belirtilmiştir. Su ürünleri ise denizlerde ve içsulara bulunan bitkiler ile hayvanlar ve bunların yumurtaları şeklinde tanımlanmıştır. Bu kanunla birlikte denizlerde patlayıcı ve elektroşok teknikleri gibi yöntemlerin özel izin dışında kullanılması ve akarsulara bent yapılması yasaklanmıştır.

Su ürünleri yönetmeliği

Su ürünleri yönetmeliği, Resmi Gazete'de, 10 Mayıs 1995'te yayınlanmıştır. Yönetmelikte, varolan tanımlar geliştirilmiş, yeni tanımlar getirilmiş ve kanunun kapsamı genişletilmiştir.

Yönetmelikte su ürünlerinin amaç ve tanımı da yenilenmiştir. Su ürünlerinin yeni tanımı; denizler, iç sular ve suni olarak yapılmış havuz, baraj, gölet, dalyan ve çiftlik gibi tesislerde tabii veya suni olarak istihsal edilen, yetiştirilen su bitkileri, balıklar, süngerler, yumuşakçalar, kabuklular, memeliler, sürüngenler gibi canlılarla, bunlardan imal edilen ürünler olarak genişletilmiştir. Ayrıca 'Su Ürünleri İşleme Tesislerinin Teknik ve Sağlık Şartları, Tüketilecek ve İşlenecek Su Ürünlerinin Özellikleri' adlı bölümde taze ve donmuş balığın işlenmesi, konserve, tütsülüm, salamura gibi teknikler ile ilgili asgari şartlar belirtilmiştir.

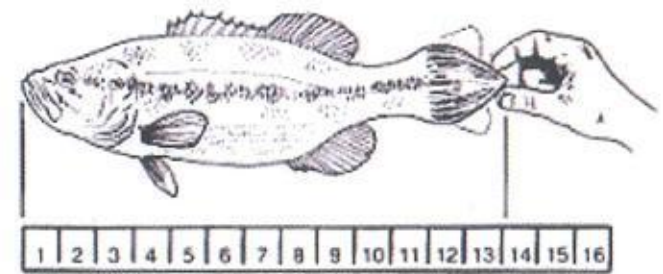
Amatör (sportif) amaçlı su ürünleri avcılığını düzenleyen tebliğ

Tebliğ, Resmi Gazete'de, 19 Kasım 2007 tarihinde yayınlanmıştır. Amacı doğal kaynakların korunmasını ve onlardan amatörce yararlanılmasını, sorumlu ve sürdürülebilir avcılık için amatör balıkçılığın kurallar çerçevesinde yapılmasını sağlamaktır. Bu tebliğ ayrıca iç suların büyük bölümünü koruma altına almış ve iç sulardaki balık popülasyonlarını korumayı hedeflemiştir.

Tebliğe göre amatör balıkçılık, sadece spor ve dinlence amacıyla yapılan, maddi ve ticari kazanç gayesi gütmeyen, avlanan ürünün satılmadığı balıkçılık

etkinliği şeklinde tanımlanmıştır. Serbest dalış ve zıpkın kullanarak yapılan avcılık, amatör sualtı avcılığı olarak tanımlanmış ve güvenlik önlemleri nedeniyle gün doğumundan gün batımına kadar yapılmasına izin verilmiştir. Ayrıca bu yönetmelik balıkçılıkla ilgilenenlere Amatör Balık Avı Rehberi belgesini tanıtmıştır. Amatör Balık Avcılığı Rehberi belgesine sahip olmak için, bakanlık ve bakanlıkça yetkin kılınan gönüllü amatör balıkçılık kuruluşları tarafından eğitim almak ve eğitimin sonunda bakanlığın yapacağı sınavı başarıyla geçmek gerekmektedir.

Balık popülasyonlarını korumak adına tebliğde 'balık boyu' terimi kullanılmıştır. Bu terim, ağzı kapalı bir balığın alt çenesinden kuyruk yüzgeci arasında ölçülebilen en uzun mesafeyi tanımlar.

Balık boyu ölçümü.

Türler	Latince adı	Türler	Latince adı
Beni balığı	<i>Cyprinion macrostamus</i>	Kancalı ahtapot	<i>Elodone cirrhosa</i>
Büyük camgöz köpek balığı	<i>Carcharhinus plumbeus</i>	Kırmızı mercan	<i>Corallium rubrum</i>
Deniz alası	<i>Salmo trutta labrax</i>	Kırmızı yıldız	<i>Asterina pancerii</i>
Deniz atı	<i>Hippocampus hippocampus</i>	Maya	<i>Maia squinado</i>
Deniz kaplumbağaları	<i>Caretta caretta</i>	Mersin balıkları	<i>Acipenser sp</i>
	<i>Chelonia mydas</i>	Minare	-
	<i>Dermachelys coricea</i>	Misk ahtapotu	<i>Elodone moschata</i>
	<i>Trionyx triunguis</i>	Mühreler	<i>Lamellaridae</i>
Deniz kulağı	<i>Haliotis lamellose</i>	Ot sazanı	<i>Ctenopharyngodon idella</i>
Deniz çayırları	<i>Posidonia oceanic</i>	Pervane balığı	<i>Mola mola</i>
	<i>Zostera nolti</i>	Pina	<i>Pinna nobilis</i>
Gümüş sazanı	<i>Hypophthalmichthys molitriks</i>	Şeytan minaresi	<i>Gourmya yulgata</i>
Fil kulağı	<i>Spongia agaricina</i>	Siyah mercan	<i>Gerardia savaglia</i>
	<i>Monachus monachus</i>	Ticari deniz süngerleri	<i>Spongia officinalis</i>
Fok			<i>Spongia agaricina</i>
Güneşlenen köpek balığı			<i>Hippospongia communis</i>
		Triton	<i>Charonia lampas</i>
	<i>Cetorhinus maximus</i>	Yağlı balık	<i>Garra rufa</i>
		Yunus	<i>Delphinidae</i>

Koruma altındaki deniz canlılarının listesi

Türkiye ile Yunanistan mevzuatının karşılaştırılması

Yunanistan coğrafyası nedeniyle tarih boyunca kültürünü ve ekonomisini denizcilik ve balıkçılık üzerine kurmuştur. Bu yüzden, deniz canlılarının korunması ve ticari şekilde avlanması Yunanistan için kritik bir değere sahiptir. Önemli adımlar ilk kez ikinci dünya savaşı sonrası, çoğu mekanikleşen balıkçı teknelerinin yarattığı aşırı tüketim tehlikesini azaltmak için atılmıştır. Avcıları önce artış hızı fazla olan türlere yöneltmeye çalışan devlet, sonrasında kesin yasaklarla koruma politikasına geçmiştir.

İki ülkenin mevzuat farklarını karşılaştırmak hem Türkiye'nin kendi mevzuatını, hem de diğer ülkelere göre yerini görmek açısından faydalı olacaktır. Modern tebliğler arasında göze çarpan ilk fark trol kullanımıdır. Hamsi avında büyük rol oynayan orta su trolü, Ege Denizi'nde fazlası ile zararlı bulunduğu için Yunanistan'da tamamen, Türkiye'de ise Karadeniz bölgesi hariç tüm denizlerde yasaktır. Ayrıca trol kullanım mesafesi Yunanistan için kıydan 1 mil iken Türkiye'de 3 mildir. Bu, canlılığı son derece olumsuz etkilemektedir ve AB mevzuatına aykırıdır.

Genel adı	Yunanistan	AB	Türkiye
Levrek	23cm	25cm	18cm
Orfoz	45cm	45cm	40cm
Hamsi	9cm	9cm	9cm
Çipura	20cm	20cm	15cm
Kılıç	120cm	-	130cm
Kerevit	240mm	90mm	90mm
Akya	14cm	-	30cm
Yılanbalığı	30cm	-	50cm
Karagöz	15cm	23cm	15cm
Isparoz	15cm	12cm	-
Barbunya	11cm	11cm	13cm

Türkiye, Avrupa Birliği ve Yunanistan'ın avlanmasına izin verdiği bazı minimum balık boyları.

Su Ürünü İsmi	Yunanistan	Türkiye
Istakoz	1 Eylül – 31 Aralık	15 Nisan – 15 Haziran
Kılıç Balığı	1 Ekim – 31 Ocak	1 Ekim – 31 Ocak
İstiridye	1 Ağustos – 31 Mart	15 Mayıs – 15 Eylül
Diğer Yumuşakçalar	1 Nisan – 31 Ekim	1 Mayıs – 31 Ağustos

Bazı su ürünlerinin av yasağı tarihleri.

Ticari amaçlı su ürünleri avcılığını düzenleyen tebliğ

Tebliğ, 01.09.2008-31.08.2012 tarihleri arasında, 4 sene geçerli olacak şekilde yayınlanmıştır. Tebliğin uygulamasında karşılaşılabilecek sorunlarla ilgili yılda iki kez toplantı yapılması ve bu toplantılarda alınan kararlar doğrultusunda tebliğde değişiklik yapılabileceği yönünde karar alınmıştır.

Tebliğe göre kılıç balığında boy yasağı kaldırılmış ve bunun paralelinde tanımlar kısmından kılıç balığının boy ölçümü çıkartılmıştır. Bunun dışında liman tanımı eklenmiş; fil kulağı, ticari süngerler başlığı altında yasaklanmış; balon balığı insan

sağlığına zararlarından dolayı bu listeden çıkartılarak karaya çıkartılması ve satışı yasaklanmıştır. Bu değişiklikler ve daha birçok değişikliğin nedeninin, su ürünlerinin devamlılığını mümkün olan en iyi şekilde korumak olduğu da belirtilmiştir.

Yapılan diğer değişiklikler:

- ✦ Deniz Böceği'nin avlanma boyu 20 cm.'den 25 cm.'e çıkartıldı.
- ✦ Karagöz (Diplodus sargus) 15 cm.'den 21 cm.'e çıkartıldı.
- ✦ Kılıç Balığı'nda boy yasağı kaldırıldı.
- ✦ Mavi Yengeç 8 cm.'den 13 cm.'e çıkartıldı.
- ✦ Mezgit'e boy yasağı getirilerek 13 cm. asgari boy belirlendi.
- ✦ Uzunkanat Orkinos için boy sınırlaması kaldırıldı.
- ✦ Algarna ile karides avcılığında arızı olarak avlanan su ürünlerine, avlanan karidesin ağırlıkça %15'i kadar hedef dışı ava müsaade edilir hükmü eklendi.
- ✦ Kerevit 9 cm.'den 10 cm.'e çıkartıldı.
- ✦ Sazan 30 cm.'den 40 cm.'e çıkartıldı.
- ✦ Kadife ve Sudak 22 cm.'den 26 cm.'e çıkartıldı.

özel dosya: Balıkçılık

Dağ Bisikleti

Doğa Yürüyüşü

Kıyı Traversi

**Ekomarin
Deniz Kanosu**

ARŞİPEL Dalış Merkezi

dragoman

ile 12 ay

KAŞ'ta DOĞA SPORLARI

www.dragoman-turkey.com

dragoman@eko-natura.com

(242) 836 3614 - Uzunçarşı no 15 KAŞ

Kanun değişikliği gerekliliği ve çevreci kuruluşların tutumu

Günümüzde denizlerdeki büyük balık türlerinin yüzde doksanının, tüm balık türlerinin ise yüzde altmışının tükenmiş olduğu gerçeğiyle karşı karşıyayız. Gerek endüstriyel balıkçılığın artması, gerekse çiftleşme yerleri ve zamanlarında avlanma yapılması balık stoklarının azalmasına yol açmakta ve balık stoklarının azalması da daha çok yavru balığın avlanmasıyla sonuçlanmaktadır. Yavru balıklar avlanmaya ve satılmaya devam ettiği müddetçe balık türlerinin üremesi zarar görmekte ve bu durum türlerin devamlılığı için tehdit oluşturmaktadır. Çeşitli çevreci kuruluşların da dikkat çektiği üzere balık türlerinin yok olmaması için balıklar uygun boyutlara geldiği zaman avlanmalı ve çiftleşme mevsiminde zaman kısıtlaması uygulanmalıdır. Böylece hem yavru balıkların avlanması engellenmiş olur hem de olgunluk çağındaki balıkların yumurtlamasına imkan verilir. Bir balık yumurtladığında binlerce balık üretir, dolayısıyla ekolojik dengenin korunması açısından çiftleşme mevsiminde av kısıtlaması getirilmesi büyük önem taşır. Ayrıca üreme olgunluğuna gelmemiş bir balığın avlanması demek onun çoğalmasına imkan vermeden deniz kaynaklarının ziyan edilmesi anlamına gelir. Bu nedenle her canlının en az bir kere üremesine olanak vermek türlerin devamlılığı için büyük önem taşır.

Küçük balıkların büyümesine olanak vermek amacıyla birkaç teknik kural uygulanmaktadır. Ağların en küçük göz açıklıklarının ve şeklinin belirlenmesi, belirli alanların avcılığa kapatılması bu teknik kurallar arasında sayılabilir. Bazı av ve avcılık yöntemlerinin yasaklanması, küçük balıkların ve istenmeyen türlerin kaçabileceği seçici avcılık tekniklerinin kullanılması diğer önemli teknik kurallardır. Küçük balıkların büyümesine olanak vermek adına uygulanan diğer bir teknik kural ise türlere göre en küçük av boylarının belirlenmesi ve karaya çıkan balıkların özel kayıtlarının tutulması zorunluluğudur.

Balık türlerinin korunmasında rol oynayan en önemli faktör kuşkusuz balık boyutlarıdır. Gerek her balığın üremesinin ekolojik denge için önemi, gerekse

dişi balıkların boyutlarının büyümesiyle beraber daha fazla yumurta verdiği gerçeği avcılıkta balık boyutlarıyla ilgili ciddi yaptırımlar uygulanmasını zorunlu kılmaktadır. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, Koruma Kontrol Genel Müdürlüğü, Balıkçılık Dairesi tarafından oluşturulan ve su ürünleri avcılığını/yönetimini esas alan su ürünleri avcılığını düzenleyen 2008 yılı Tebliği'nde yer alan bazı balık türleri için minimum yasal avlanma boyu ile bilimsel ilk üreme boyları arasında farklılıklar vardır. Örnek vermek gerekirse, 25 cm uzunluğa ulaştığında ilk üremesini gerçekleştirebilen lüfer balığının tebliğe göre yasal av boyu 14 cm olarak belirtilmiştir. İlk üreme boyu 38 cm olarak belirlenen palamutun ise yasal av boyunun 25 cm olduğu görülmektedir. Lüfer ve palamutun yanında daha bir çok balık türünün

döngüleri ve geç üreme olgunluğuna erişmeleri göz önünde bulundurulduğunda ayrıca önem taşımaktadır. Bunların yanı sıra üreme zamanlarında belirli alanda toplanmaları da balıkçılar için kolay hedef haline gelmelerine neden olmaktadır. Orfoz türünün korunmasına ayrıca önem verilmesi gerekliliğinin diğer bir sebebi ise deniz türlerinde nadir görülen hermafrodit özelliğe sahip olmalarıdır. Bu özelliğe sahip orfoz türü bireyleri belli bir boya kadar dişi olarak yaşayıp, sonrasında meydana gelen cinsiyet değişikliği ile erkek bireyler haline dönüşmektedir. Akdeniz'de yapılan araştırmalarda üreme olgunluğuna erişen en küçük dişi bireyin 36.7 cm, en küçük eril bireyin ise 68.5 cm olduğu tespit edilmiştir. Bilimsel araştırma sonuçları göz önüne alındığında orfozun avlanabilir boy sınırının minimum 45

ilk üreme boyu ile yasal av boyu paralellik göstermemektedir. Bu uyumsuzluk yasal av boylarında değişikliğe gidilmesi zorunluluğunu kılmaktadır. Bunun sonucunda geçtiğimiz aylarda balık türlerinin avlanabilir boy sınırında değişikliklere gidilmiş ve nispeten bilimsel üreme boyutlarıyla örtüşen boy kısıtlamaları getirilmiştir. Örneğin; lüferin avlanabilir boy uzunluğu 14 cm'den 20 cm'e, orfoz ve lahozun ise 30 cm'den 45 cm'e çıkarılmıştır.

Tüm denizlerde ekonomik olarak değerli olarak kabul edilen ve soyunun tükenmesi tehlikesiyle karşı karşıya olan orfoz türünün korunması uzun yaşam

cm olması gerektiği görülmüştür. Tebliğdeki değişiklikten önce 30 cm olan avlanabilir boy uzunluğu türün devamlılığını açıkça tehlikeye sokmaktadır. Bu değerli türe ülkemizde Ege ve Akdeniz kıyılarında, nadir olarak da Marmara kıyılarında rastlanır. Ancak aşırı avlanma, zıpkınla balık avcılığı, yasa dışı avcılık ve çevre kirliliği sebepleriyle Akdeniz'deki orfoz miktarı tehlikeli oranlarda düşmüştür.

Balık türlerinin korunmasıyla ilgili olarak tebliğde yapılan değişimler olumlu da olsa tamamen tatmin edici değil. Gerek uygulama gerekse denetlemedeki eksiklikler balık türlerinin yok olma

tehlikesinin devam etmesine sebep olan etmenler. Bu aksamaların temel sebeplerinden biri balıkçılıkla ilgili tüm konulardan sorumlu merkezi bir birimin hala oluşturulamamış olmasıdır. Bunun yanında su ürünleri üretim kaynaklarının sürdürülebilirliği, avcılığın düzenlenmesi, balıkçılık filosofunun ve su ürünleri sektörünün faaliyetlerinin kayıt altına alınması, kontrol denetim ve izlenebilirliğin sağlanması ile pazara ve pazarlamaya yönelik düzenlemelerin yapılması, Su Ürünleri Kanunu değişikliği kapsamında yapılan düzenlemelerin uygulanmasına yönelik usul ve esasların belirlenmesi, su ürünlerinin pazara yönelik kalite kriterlerinin belirlenmesi, geliştirilmesi, kontrol ve denetimde izlenebilirliğin sağlanması ve tüketicilerin bilgilendirilmesi alanlarında yeterli ilerleme sağlanamamıştır. Hallerde ve tezgahlarda sık sık yavru balıkların satışının yapıyor oluşu bu aksaklıkların en büyük kanıtıdır. 1 Aralık 2011 tarihinde sabah erken saatlerde İstanbul İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Su Ürünleri Koruma ve Kontrol ekipleri tarafından İstanbul Balık Halinde yapılan denetimde yüzlerce kasa yasadışı balığa rastlanmış ve ceza kesilerek balıklara el konulmuştur. Yapılan denetim, yasadışı balık avcılığını önlemek konusunda bakanlığın hassasiyetini göstermekle beraber, bu tür denetimlerle, avlanan balığın denize döndürülemediği gerçeğini değiştirmiyor. Buna ek olarak 18 Kasım 2011 tarihinde yaklaşık 100 kasa çinekopun denetim ve cezadan kaçmak için Poyrazköy'de kayaların üstüne dökülmüş halde bulunduğunu da hatırlatmak gerekir. Yakın zamanda Radikal Gazetesi'nde "Yavru balığa özde değil sözde yasak" adıyla yayımlanan İstanbul'un balıkçıları ve hallerinde yapılan araştırmaya göre de neredeyse her yerde yavru balık satışı yapılmaya devam etmekte. İhlaller çinekopla sınırlı kalmıyor; kalkan ve barbunyada da tartışılmayacak derecede açıkça yasadışı boyda balık satışı mevcutken, dil balığının satışa yasak dönemde tezgahlarda bulunduğu gözleniyor. Bu olaylar, denetimlerin arttırılmasının ve etkili hale gelmesinin gerekliliğini göstermektedir. Bunun yanı sıra bakanlığın balıkçılık malzemelerinin doğru kullanılması ve yenilenmesi konularında eğitim vermesi ve teşvikte bulunması da zorunludur.

Balıkçılık tekniklerinin türk balık çeşitliliğine ve miktarına etkisi

Balıkçılık tarih boyunca insanlık için en önemli geçim kaynaklarından biri olmuştur. Günümüzde ise önemli bir geçim kaynağı olmakla birlikte, dinlendirici bir hobi özelliği de taşımaktadır. Bugünün balıkçılığını kullanan malzemelere göre ağ, olta ve zıpkın balıkçılığı olarak üç ana gruba ayırmak mümkündür. Bunlar arasında balık çeşitliliğine ve sayısına en çok zararı ağ ve zıpkın balıkçılığı vermektedir.

Ağ balıkçılığı

Gelir elde etme amaçlı olarak yapılan ağ balıkçılığında yaygın olarak trol ve gırgır yöntemleri kullanılır.

Trol ağlarıyla avcılık

Sürüklemeye ağlarından olan trol ağları dibe bağımlı yaşayan barbunya, kalkan, karides gibi ve yüzeyden bağımsız olarak diplerde ve dibin üzerindeki su alanında yaşayan mezigit, izmarit gibi su ürünlerinin avcılığında kullanılan en etkin ve modern ağ avcılığı yöntemidir.

Genel bakışla huniye benzeyen trol ağları, geniş başlayarak arkaya doğru daralan bir ağ torba şeklindedir. Ağ atılırken yaklaşık 30 metre geniş ağız açık tutmak için her iki yanına tahta levhalar yerleştirilir. Kapı adı verilen bu tahta levhalar da çelik kablolarla trol teknesine bağlanır. Trol teknesinden denize bırakılan trol ağları tekneyle birlikte sürüklenerek önüne çıkan balıkları içerisinde toplar. Ağı sürüklemeye işi 1.5-3 saat kadar sürer. Sonrasında ağ, vinç yardımıyla tekneye alınır ve balıklar tekneye boşaltılır.

Trol ile avcılık canlı çeşitliliğini ciddi derecede tehdit eden avlanma yöntem-

lerinden biridir. Dip trolü kullanımıyla balıklar kontrolsüzce boy ayrımı olmaksızın avlanırken, yuvalarına da büyük zarar verilerek üremeleri engellenmektedir. Boğaz sularında trolle avlanmak yasaklanmış olmasına rağmen, ne yazık ki tamamen önlenememektedir. Bunun sebebi trol ile avlanmanın karlı olması ve bu yüzden de balıkçıların bu yöntemi tercih ederek polis tarafından yakalanma riskini göze almalarıdır. Deniz polisi çeşitli baskınlar yapmasına rağmen kontroller ve yaptırımlar caydırıcı olamamaktadır. Balık hallerinin belli ölçülerdeki balık alımlarını reddetmesi ile yapılan caydırma çalışmaları da etkin sonuç vermemekte, küçük boydaki balıkların satışı illegal yollardan devam etmektedir. Bu noktada doğru avcılık yöntemlerini kullanarak avlanmak teşvik edilerek yanlış kullanımı ağır cezalandırmak trol avcılığını engellemenin en doğru yolu olacaktır. Amatör balıkçıların ve tüketicilerin bu konuda bilinçlenmesi ve trolle ilgili ihlallerin farkında olarak bu ihlallere kayıtsız kalmaması da bu konuda önemli bir adım olacaktır.

Bir teknenin trol ağı kullandığı nasıl anlaşılır?

Trol teknelerinde teknenin ortasından her iki yanına uzanan iki tane metafora adı verilen direk bulunur.

Ağ çekmiş teknelerde bu metaforalarda kapılar (tahta levhalar) askıda durur, çekiş anında ise her metaforadan denize iki halat uzanır.

Trol ağı çeken bir tekne ağ çekerken zorlandığı için sanki yüklüymüş gibi ağır ağır yol alır ve teknenin arkasında aşırı bir su itme görülür.

Trol tekneleri ağı toplarken kesik kesik manevralar, dur kalklar yapmaktadırlar.

Trol balığı nasıl anlaşılır?

Eğer tezgahta gördüğünüz balık ezik ve yassı ise trol ile avlanmış olma ihtimali var demektir. Zira trol ile avlanan balıklar ağda sıkışır. Fakat diğer ağlarla yakalanan balıkların görünümü daha diri olur.

Zıpkın balıkçılığı

Zıpkın avcılığı trol avcılığı kadar olmasa da özellikle nesli tükenen balıkların avlanması ile Türkiye'de balık çeşitliliğine hatırı dokunur bir zarar vermektedir. Hobi amaçlı yapılan, ticari amaç taşımayan bir balıkçılık türü olmasına rağmen, kolay avlanılabilir balıkların duyarsız zıpkıncılar tarafından vurulması, bazı balık çeşitlerinin neslini tehlike altına sokmaktadır. Buna en önemli örnek olarak orfoz verilebilir. Daha önce de belirtildiği gibi orfozun hermafrodit yapısından dolayı belli bir boya gelmeden önce kesinlikle avlanmaması gerekmektedir. Bu konuda zıpkınla avlananların gerekli duyarlılığı göstermesi, tüketicilerin balık tezgahlarında nesli tükenen ve gerekli boya gelmeden avlandığı farkedil-

en balıklar gördüklerinde hem tezgah sahibine tepkisini göstermesi, hem de yetkililere gerekli bilgilendirmeyi yapması gerekmektedir.

Türkiye'de ticaret balıkçılığının bugünü ve geleceği

Türkiye'de balıkçılığın sonuna mı geldik? Bilinçsizlik ve kirlilik yüzünden balık yatakları tükenme tehlikesiyle karşı karşıya mı? Sorun devlet politikalarının yetersiz olması mı, yoksa balıkçıların artan ekonomik kaygıları mı? Medyada sık sık rastladığımız bu soruların cevaplarını 'içeriden' bir sesle öğrenmek amacıyla Yenikapı Balık Hali'ne, halin eski balıkçılarından Abdullah Denizler ile konuşmaya gittik.

Genel havanın aksine konuya oldukça iyimser yaklaşan Abdullah Bey'e göre, stoklardaki balık miktarındaki değişime baktığımızda balık sayısında söyle-

nildiği gibi bir azalma yok ve Türkiye'de balıkçılığın sonunun gelmesi gibi bir durum pek de mümkün değil. Ancak belli hususlara dikkat edilmediği için balıkçılar çok ciddi sorunlarla karşı karşıya kalıyor.

Abdullah Bey öncelikle ülkemizin üç tarafı denizlerle kaplı olmasına rağmen 2009 yılına kadar kurulmamış olan Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü gibi bir kurumun eksikliğini uzun yıllar çektiklerinden bahsediyor. Balıkçılık konusunda uzman ve düzenleyici bir kurumun olmaması ve devletin yasaklarının yetersiz kaldığı yerler dolayısıyla oluşan problemler, balıkçıların yerel çözümler ve düzenlemeler üretmesiyle giderilmeye çalışılmış. Balıkçılar çeşitli yasaklarla belli bir denetim sağlamak istemişler. Örneğin; Marmara'da gündüz hamsi avı, balığın gürültüden dolayı daha çok hareket etmesine yol

açtığı için balıkçılar arasında yasaklanmıştır. Bu yasağa tüm balıkçılar tarafından uyulduğunu belirten Abdullah Bey, maalesef her yasakta bu verimi alamadıklarını söylüyor. Balıkçıların kurallara uymayanlara karşı bir yaptırımlarının olamaması herhangi bir meslektaşlarının bu kuralları ihlal etmesi durumunda kurallara saygı duyan diğer balıkçıların mağdur olmasına, bu da doğal olarak yasakların işlevselliğinin azalmasına sebep oluyor. Devletin gerekli denetimler konusunda yetersiz kaldığını da ekleyen Abdullah Bey, esas hatanın kurallara uymayıp prim peşinde koşan balıkçılarda olduğunu, ancak bunun etkili denetimin olmadığı bir ortamda normal karşılanması gerektiğini söylüyor.

Abdullah Bey'in belirttiği diğer önemli nokta ise denizlerimizde avcılık yapan çok fazla balıkçı teknesinin bulunması. Bu durum, aslında denizlerimizde faz-

lasıyla bulunan balığın, 1 Eylül'de açılan av sezonu ile yoğun bir şekilde avlanmasına ve sezonun başında piyasada çok fazla balık varken sezonun sonuna doğru neredeyse hiç balığın kalmamasına sebep oluyor. Bu da balık fiyatlarına yansıyor hem tüketiciyi hem balıkçıyı mağdur ediyor. Sezonun başında hamsinin kilosu 2 TL'ye düşerken, sezonun sonuna doğru 15 TL'ye kadar çıkabiliyor. İlk durumda tüketici rahatlıkla balığı alsa da balıkçı masrafını ancak karşılayabilmekte, ikinci durumda ise ne tüketici rahatlıkla balığı alabilmekte ne de balıkçı alıcı bulabilmektedir.

Abdullah Bey'e göre bu durumun oluşmasında en büyük etken balıkçılık geleneğindeki aile yapısının son yıllarda yerini daha bireysel ve birbirinden bağımsız bir balıkçılık anlayışına bırakması. Geçim derdiyle denizlere açılan balıkçıların geleneksel yapısı daha dü-

zenli ve sistemli bir avlanma avantajını getirirken, bugün ticari balıkçılık 'gemi-sini kurtaran kaptan' anlayışının sıkıntı-larını yaşıyor. Çağın gerektirdikleri karşısında bu değişimin normal olduğunu belirten Abdullah Bey, eksilen yapının bir şekilde yerine konulması gerektiğini düşünüyor. Hatta şartlar ne olursa olsun iyi bir balıkçılık ve denizcilik politikası izlenerek duyarlı balıkçıların da emeklerinin karşılıklarını aldıkları bir Türkiye'nin denizlerindeki potansiyeli ile balık ihracatında başarı sağlayabilecek durumda olduğunu vurguluyor.

Yola çıkış sorumuza dönersek diyebiliriz ki; Türkiye'de balıkçılığın kaderi doğa şartlarından ziyade balıkçıların ve devletin ortak, bilimsel ve etkili bir avlanma düzeni kurmasına bağlı.

Balıkçılık ve edebiyat

'Balıkçı, denize bağlı olarak, güzelliği, özgürlüğü, başkaldırıyı, insanoğlunun geçmişteki ve gelecekteki arayışlarını, kayıplarını, bunalımlarını, korkularını, ışıltı kırar gibi kendiliğinden alabildiğine etkin bir anlatımla ortaya koyarak, çağdaş insancıl bakışla eski uygarlıklar arasındaki bağları göstermiştir.'

Bu sözler Cumhuriyet edebiyatının deniz sevdalı karakterlerinden Cevat Şakir Kabaağaçlı'ya, nam-ı diğer Halikarnas Balıkçısı'na ait. Sürgün cezası ile üç yıl boyunca hapsedildiği Bodrum'dan ayrılmak istemeyen Cevat Şakir, hayatını bu yöreye adamıştır. Roman, öykü ve şiirlerinin çoğunda balıkçıları, denizi, süngercileri anlatarak kendi yaşamını da bir balıkçınıninkine benzer şekilde geçirmiştir.

Türk edebiyatında balıkçılığa ve denize gönül vermiş önemli bir yazar da Sait Faik Abasıyanık'tır. 'Gözlemci balıkçı' olarak da anılan yazarın birçok öyküsünün ana konusu deniz ve balıkçılık olmuştur. Bir Kıyının Dört Hikayesi, Stelyanos Hrisopulos Gemisi, Semaver, Dülger Balığın Ölümü en bilinen hikayelerindendir.

Dünya edebiyatına baktığımızda ise herhalde ilk gözümüze çarpacak olan yapıt Herman Melville'in Moby Dick'dir. İlk basıldığı zamanlarda pek ilgi çekmemiş olan kitap günümüzün klasiklerinden biridir. Roman, bir beyaz balinanın saldırısına uğradıktan sonra batan bir geminin gerçek hikayesinden esinlenerek yazılmıştır ve Moby Dick isimli albino bir kaşalotu yakalamak için yola çıkan kaptan Ahab ve deniz-

cilerinin öyküsünü anlatır. Mina Urgan şöyle der Moby Dick için: "Zaman zaman çıkardığı o garip seslere burnundan konuşma dersiniz, balınayı horlamış olursunuz. Hem balinanın söyleyecek nesi olabilir? Ben, derinliği olan hiç bir varlık görmedim ki, bu dünyaya söyleyecek sözü olsun, geçimini sağlamak için birkaç söz kekelemek zorunda kalır, olsa olsa. Ne mutlu ona ki, dünya duyurur sesini."

Bir başka Amerikalı yazar olan Ernest Hemingway'in efsanevi romanı "Yaşlı Adam ve Deniz", Kübalı balıkçı

Santiago'dan ve onun denizle mücadelesinden bahseder. 85 yaşında tek başına denize açılan Santiago'nun bir yelken balığı yakalamayı başarması ve eve dönüş yolunda karşılaştığı türlü zorlukları anlatan kitap, karakteri ve mücadelesi açısından tam bir Hemingway romanıdır.

Son olarak, İrlandalı şair William Butler Yeats'in Yaşlı Balıkçının Meditasyonu şiiri ne de güzel ifade eder balıkçının balığa bitmeyecek özlemini, Vehbi Taşar çevirisiyle:

Ey dalgalar, sizler ayağıma bakarak oynayan çocuklar gibi dansetseniz bile,
İşildasanız ve parıldasanız bile, mırılsanız ve fırlasanız bile;
Dalgalar bunlardan daha canlıydı eski Haziran günlerinde,
Ben bir oğlan çocuğuyken taş çatlasa bir çatlak olmayan kalbinde.

Ringa balıkları gelgitlerde değiller eskiden oldukları gibi;
Çektiğim kahr! balıkçı küfesi ne çok gacırdardı at arabasındaki
Tutulan yükü Sileygo kentine taşıyan, satılsın diye,
Ben bir oğlan çocuğuyken taş çatlasa bir çatlak olmayan kalbinde.

Ve ah sen, gururlu genç kadın, o kadar güzel değilsin sen o adamın kürekleri
Duyulduğu zaman suyun üzerinde, bir zamanlar oldukları gibi, gururlu ve ayrı,
Ağların yanında akşamüstü bir aşağı bir yukarı yürümüş olan adamın, çakıllı
deniz kıyısının üzerinde,
Ben bir oğlan çocuğuyken taş çatlasa bir çatlak olmayan kalbinde.

Denizlerimiz ve balıklarımız günümüz vurdumduymazlığını ve acımasızca avlanmayı haketmiyor. Hem tüketici tarafında olan bizlerin konuya hassasiyetle yaklaşp gerekli tepkiyi kamuoyunda oluşturmast, hem devletin gerekli düzenlemeleri yapması ve deniz polisinin sıklıkla yaptığı kontroller ile yasa dışı avlanma konusunda önlem alarak caydırıcı olması, hem de türlü zorluklarla denize açılarak geçimini sağlamaya çalışan balıkçıların duyarlı ve bilinçli bir avlanma politikası izlemesi şart. Yoksa hiçbirimiz önümüzdeki yıllarda balık ve balıkçılığın sadece edebiyat eseri olarak hayatımızda yer ediyor oluşunu görmek istemeyiz. Ya da lüferin tadının ne kadar güzel olduğunu ancak birkaç kuşak öncelilerden duymayı...

Kaynakça

avcidergisi.com
balikavi.net
balikcilar.net
belgeler.com
bodrumdenizmüzesi.org
bsgm.gov.tr

denizhaber.com
greenpeace.org
kkgm.gov.tr
meb.gov.tr
mevzuat.adalet.gov.tr
basbakanlik.gov.tr

oltacilar.com
radikal.com.tr
rastgelsin.org
tarim.gov.tr
turkhukuk sitesi.com
turkiyebalikcileri.com

tr.wikipedia.org
wwf.org.tr
yabantv.com
zmo.org.tr

GalataMarine®
your fashion of the sea

mares
just add water

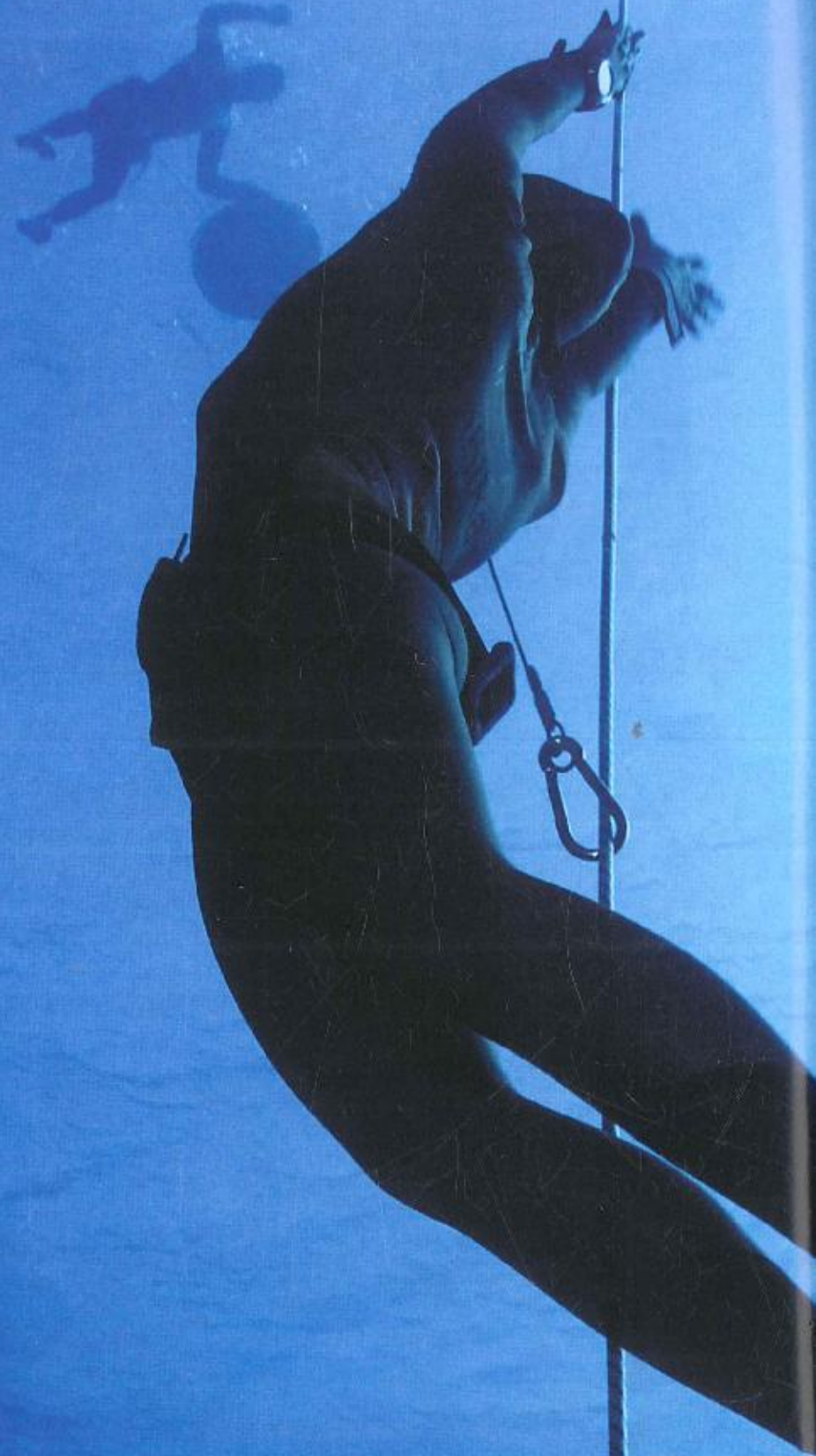

YAMAHA

medex Istanbul 2012
5. Dalış, Olta Balıkçılığı ve Su Sporları Fuarı
5-8 NİSAN DALIŞ FUARINDAYIZ

www.galatamarine.com

Tel: +90 (212) 251 2050 Faks: +90 (212) 251 1880
Kemeraltı Cad. No:31/B Adahan, Karaköy / İSTANBUL

derin: Çocukluğunuzda astım hastalığınız olmasına rağmen siz serbest dalış yapmaktan çekinmediniz, gerçekten cesaret isteyen bir iş. Bu süreçten biraz bahseder misiniz?

Şahika Ercümen: Aslında ilk önce serbest dalışla başlamadım. Sualtı ragbisi, sualtı hokeyi gibi sporlarla başladım. Küçüklüğümde astım hastası olduğum için sürekli bir aile kontrolü vardı. Evden dışarı çok fazla çıkamıyordum; çok istememe rağmen birçok aktiviteye katılamıyordum. Çok bunaldığım bir zamanda, Anadolu Lisesi'ni kazandıktan

sonra hazırlık sınıfı benim için rahat bir dönemdi. Bu hazırlık döneminde, sualtı sporları kulübüyle tanıştım ve sualtı ragbisi diye bir branş olduğunu öğrendim. Daha sonra ailemden gizli antrenmanlara katılmaya başladım. Yaz döneminde de bu antrenmanları sürdürdüm. Yıllardır böyle bir şeye özlem duyduğum için çok hızlı gelişim gösterdim. İki ay sonra takım kaptanı oldum, sonraki sene ise milli takıma seçildim ve 18 yaşımdan sonra da serbest dalış branşına yöneldim. Sabit ağırlık derin dalış kategorisine ise son 1,5 yıldır ağırlık veriyorum, ondan önce havuz kategorileriyle ilgile-

niyordum.

Peki, ailenizin tüm bu olanlara tepkisi nasıldı?

Başlangıçta korkuyorlardı. Her gün antrenmana giderken, annem "Ne olur gitme." diye kapıda beklerdi. Ama alıştılar çünkü bu süreçte aşı tedavileriyle birlikte benim sağlık durumum gelişme gösterdi. Benim toz ve polene alerjim vardı. Kendimi denize atınca nefes almaya başladım. Bu yüzden hayat benim için ilk nefes tuttuğum anda başladı. Sağlığımın daha iyi olduğunu gören ailem beni daha da destekledi.

ŞAHİKA ERCÜMEN

“ Fear Factor yarışmasıyla tanıdığımız, şimdilerde ise kırdığı birçok dünya rekoruyla adından söz ettiren Şahika Ercümen’le keyifli bir sohbet gerçekleştirdik.”

Dünya rekorları kırdınız, ancak dünyanın gördüğü sadece 2,5 dakikalık bir performans. Bize bu rekorların hazırlık süreçlerinden bahseder misiniz?

Dediğiniz gibi rekor 2,5 dakika ama onun arkasında bir senelik ya da altı aylık ciddi bir emek yatıyor. Sürekli antrenman yapıyorum, ayrıca mental bir süreç de var. Sezon başında kendimi fiziksel olarak hazırlıyor, günde 8 saate çıkan antrenmanlar yapıyorum. Rekor denemesi tarihine yaklaşıncaya antrenmanları hafifletip dinlenerek kendimi rekora odaklıyorum. Daha çok dalış ve meditasyon ağırlık çalışıyorum. Hatta uykumda bile rekoru düşünüyorum.

Serbest dalışta usta isimler genellikle kendilerine özgü tarzlarıyla öne çıkıyorlar. Örneğin; Francisco Ferreras fiziksel çalışmaya verdiği önemle, Umberto Pelizzari ise meditasyona ve yogaya verdiği önemle biliniyor. Peki ya Şahika Ercümen?

Bu konu benim de çok ilgimi çekiyor. Francisco Ferreras ile birlikte antrenmanlar yaptım, eğitimlerine katıldım. Kendisi fiziksel antrenmanlara ağırlık

veriyor. Ama birlikte çalıştığım başka bir dalış ise hiç antrenman yapmayabiliyor. Mesela ısınmasını bile kısa tutup, dalışını yapıp gidebiliyor. Bu tarz farklı antrenman teknikleriyle çok karşılaştım. Kendimi sürekli irdeliyorum ve tarzımı sürekli değiş-

Küçüklüğümde beri hayalim 70 metreye dalmaktı.

tiriyorum. 2 sene önce tamamen fiziksel ağırlıklı çalışıyor, suda kendimi çok zorluyordum. Şu anda ise daha çok hissederek çalışıyorum ve mental yöne daha çok önem veriyorum. Antrenmanlarımı daha akıllı bir şekilde yönetmeye başladım. Çok fazla fiziksel efor sarf etmek yerine, kendimi mental olarak kontrol ederek hislerimle devam ediyorum. Sonuç olarak ikisinin de çok önemli olduğunu düşünüyorum ve ikisini dengelemeye çalışıyorum.

Rekor denemesi öncesindeki dinlendiğiniz günlerde neler yapıyorsunuz?

Rekora göre değişiyor. Örneğin; havuz branşı ve buzaltı dalışında çok kısıtlı bir sürem vardı ve dinlenmeye hiç vaktim olmadı. Dinlenmek yerine her gün buza alışmak için çalışıyordum. Son kırdığım 70 metre rekorundan önce ise vücudumu yormayacak aktiviteleri tercih ettim, film izlemek, kitap okumak gibi. Ayrıca çok uzatmadan yoga ve meditasyon yapıyorum. Farklı hobiler kafamı dağıtmamda bana yardımcı oluyor. Rekor denemesine çok az bir vakit kalmadıysa kendimi çok yormayacak, uçurtma sörfü, şnorkelle yüzme gibi farklı sporları da yapıyorum.

Rekora hazırlık sürecinde hiç karamsarlığa kapıldığınız oluyor mu?

İlk rekor denememde olmuştu. Çok tecrübesizdim, kendi sınırlarımı iyi bilmiyordum ancak küçüklüğümde beri hayalim 70 metreye dalmaktı ve ben 70 metreye dalaçağım diyordum. Fakat o zaman en fazla 40 metreye dalaabiliyordum. Yapabileceğimi düşünüyordum ve tam rekor öncesinde 70 metreye daldım ancak rekorda birçok aksaklık yaşandı, bir anda akıntı çıktı, güvenlik dalışçılarından çıkan hava kabarcıkları dengemi bozdu, ipe bağlanan kontrol mekanizması dolandı ve son metrelerde kulağımı eşitleyemedim. 65 metreden geri döndüm.

Bunların hepsi tecrübesizlikten kaynaklanmıştı ve benim için iyi bir ders oldu. Bu tecrübeler sayesinde bir sonraki rekorumda çok daha rahattım, hiçbir tereddüt yaşamadım. Ayrıca artık rekor denemelerimin öncesinde rekorun üstüne çıkıp, denemeyi ondan sonra yapıyorum.

Rekor denemesi anında buzun altındayken ya da 70 metre derinlikteyken hissettikleriniz ve aklınızdan geçenler neler oluyor? Korkutucu değil mi?

Çok korkutucu olduğunu düşünmüyorum, keyif aldığım için yapıyorum. Asıl mesleğim diyetisyenlik onu da yapabiliyim ve maddi olarak da daha

taahhüt edici olur. Ancak işimi tutkuyla yaptığım için her metre ayrı bir heyecan benim için. O metrede olmak bana kendimi çok özel hissettiriyor. O anda dünyada benden başka hiç kimsenin nefesini tutarak o derinlikte olmadığını düşünüyorum.

Denize aşık biriyim ve denizin beni daha çok kucakladığını hissediyorum. Bu motivasyonlarla kötü hiçbir şey düşünmemeye çalışıyorum.

Kulağımı eşitlemeye ve doğru hareketleri yapmaya odaklanıyorum. Rekora odaklanmadan daldığım. Kendimi ne kadar rahat hissedersen her şey o kadar iyi geliyor. Hatta bazen gözümü bile kapatıyorum saatimden gelen alarm sesleriyle hangi derinlikte olduğumu anlıyorum. Derinlere indikçe birçok fizyolojik değiş-

Her metre ayrı bir heyecan benim için. O metrede olmak bana kendimi çok özel hissettiriyor. O anda dünyada benden başka hiç kimsenin nefesini tutarak o derinlikte olmadığını düşünüyorum.

şim başlıyor. Derinlerdeki huzuru ve dinginliği hissetmek benim için hayranlık verici. Ayrıca her rekor dalışında kendimi daha fazla keşfetme imkanı buluyorum, 70 metrede sakin kalabilmek bana normal hayatımda da sakin kalabilmeyi öğretiyor. Tek amacım rekor kırmak değil. Dalmaktan keyif alıyorum, rekor sadece bir sonuç.

Geçtiğimiz yıl 2 farklı kategoride dünya rekoru kırdınız. Hangi dalış sizin için daha zordu? Buzaltı dalışı mı yoksa derin dalış mı?

Buz altı dalışı fiziksel olarak çok zorladı, soğuk çok etkiliyordu. Aynı denemeyi havuzda yapsam belki iki katı mesafe bile gidebilirim. Ancak buz altı olduğu için eldivensiz bile dalmak mümkün değildi. Suyun altında astronot gibi kuşanmış bir şekilde ilerlemek gerekiyordu. Üzerim kapalı olduğu için istediğim zaman çıkma şansım da yoktu. İlk daldığımda şok oldum, bir an girip çıkamayacağımı hissettim. Bu açıdan buz altı dalışının benim için yeni olan zorlukları vardı.

Tüm bu zorluklara rağmen erkekler rekorunu dahi kırdınız...

Bu dalışa çok iyi odaklanmıştım, soğuşu hiç hissetmemeye

Dalmaktan keyif alıyorum, rekor sadece bir sonuç.

inmek ve farklı dallarda rekorlar denemek gibi. Ama bunun için sponsor desteği çok önemli, geçtiğimiz yıl sponsor konusunda ciddi sıkıntılar yaşadım. Ancak rekora son dakika kala sponsorlar bulabildim.

Bu sene o stresi yaşamak istemiyorum, çünkü bu durum performansımı da çok etkiliyor. Dinlenmem gereken günlerde de sponsor aramak zorunda kaldığım olabiliyor. Organizasyonun tüm detaylarına kadar kendim ilgilenmek zorunda kalıyorum ve bu gerçekten yorucu oluyor.

Hayallerinizin arasında aile kurmaya da yer var mı?

Bu dönemlerde aile kurmayı düşünmeye bile hiç fırsatım olmuyor. Sadece kariyerimden dolayı değil, henüz hayatta yapmak istediklerimi tamamlamış da değilim. Ben bir insanın birçok konuda limiti olmadığını gördüm ve bu süreçte adap-

Sponsorluklar konusunda bu güne kadar birçok zorluklarla karşılaştınız, rekorların masraflarını karşılayabilmek için de ayrıca mücadele ettiniz, hatta yılanların, akreplerin ve farelerin üzerinizde dolaştığı Fear Factor yarışmasına bile katıldınız ve ödülü kazandınız. Bu süreçten bahseder misiniz?

Üniversiteyi yeni bitirmiştım. O zamanlar, 70 metreye dalmamın hayaliyle yaşarken yalnızca 40 m'ye dalabiliyordum. Bir şekilde kendimi finanse edip antrenör bulmam ve antrenmanlarımı yapmam gerekiyordu. Sponsorluk için birçok arayışta bulundum, birçok görüşmeye gittim ancak hiç birinden olumlu bir yanıt alamadım. Fear Factor tamamen şans eseri karşıma çıktı. Tüm hedefim yarışmada birinci olup büyük ödülü alıp rekoru kırmaktı. Bu yüzden yarışmadaki yılanları akrepleri gözüm hiç görmedi. Aslında görüldüğü kadar kötü değildi, hatta çok da keyif aldım. Zor ve imkansız görünen olaylar karşısında sakin kalarak başarıya ulaşmayı öğrendim. Bu yarışmanın rekor kırmamda büyük payı var. Çünkü ödülün yanı sıra medyadan kendimi duyurma şansım da oldu. Böylelikle sponsor bulmam kolaylaştı. Bugün ise asıl mesleğim diyetisyenliği yapmak yerine geçimimi reklam filmleri ve çeşitli medya projelerinden sağlıyorum.

çalışım, mental olarak hazırlanmam başarımın en büyük kaynağı. Rekor her ne kadar zor görünse de, sadece yapmam gerekene odaklandığımda onun zorluklarını görmüyorum. Önceki günlerde soğuktan suya elimi sokmakta bile zorlanıyordum, rekor günü ise kendimi sıcak bir havuzda gibi hissedip rahat rahat ilerledim.

2011 yılı için tüm hayallerinize ulaştığınız yıl olduğunu söylüyorsunuz. 2012 yılı için gerçekleştirmek istediğiniz hayalleriniz nelerdir?

2012 yılı için kafamda ciddi rekorlar var. 100 m'nin altına

tasyon yeteneğim çok gelişti. Örneğin; şu an başka bir ülkeye gidip yeni bir spora başlayacaksın deseler, çok hızlı bir şekilde adapte olabilirim. Hayatımda hala öğrenmeyi istediğim birçok şey var. Yeni yabancı diller öğrenmek, yeni sporlara başlamak gibi.

Bir futbol maçı sonrası ülkemizde sonuca göre bayram yapılabiliyor ya da yas tutulabiliyor. Sizse dünya rekorları kırdınız. Serbest dalış sizce ülkemizde hak ettiği ilgiyi görüyor mu?

Maalesef ki serbest dalış bu kadar popüler değil ancak bu durum benim motivasyonumu etkilemiyor. Futbolda dünya ça-

pında bir başarı çok zor görünüyor. Diğer spor dallarında da ancak limitli başarılar elde edebiliyoruz. Bu spor da ise 13 yıllık bir deneyimim var ve potansiyelin farkına varılabilirse, sponsorluk destekleriyle dünya rekorları kırmam sağlanabilir ve ülke tanıtımına çok büyük katkıda bulunabilirim. Bu durum devletle de alakalı, hatırla ki Egemen Bağış dışında hiç kimse beni tebrik bile etmedi. Federasyonun da daha iyi sunması gerektiğini düşünüyorum.

Bizimle paylaşmak istediğiniz ilginç bir anınız var mı?

Serbest dalışa karar verme sürecimden bahsedebilirim. İlk önemli yarışmama katılmıştım ve çok tecrübesizdim. O zaman Türkiye rekoru 114 metre idi. Tüm sene boyunca bu yarışmaya hazırlanmıştım. O kadar çok konsantre olmuşum ki ilk 50 metreyi tamamladığımda havuzun duvarına hızlı bir şekilde çarptım. O sert çarpışla önde olan kollarım kafama kadar büküldü; neredeyse kafamı da çarpıyordum. To-

Hayat benim için ilk nefes tuttuğumda başladı.

parlandım, kendimi iyi hissettim ve devam ettim. 100 metreyi tamamladım, 114 metreyi de geçtim ve 145 metre ile yarışmayı tamamladım. Bu benim için dönüm noktasıydı ve bu işi yapabileceğime daha çok inandım.

Bildiğimiz kadarıyla destek verdiğiniz sosyal sorumluluk projeleri var. Neler yapıyorsunuz?

Sosyal sorumluluk projelerinde yer almaktan büyük mutluluk duyuyorum. Özellikle engellilere dalış yaptırabilmek için elimden geleni yapıyorum. Dalmak engelliler için en uygun sporlardan biri, onlar için ayrı bir terapi ve daldıkları zaman gerçekten mutlu oluyorlar. Eğer destek bulabilirsem bu yaz engellilerle dalış kampı düzenlemek istiyorum. Ayrıca tutsak yunusların serbest bırakılması için de mümkün olduğunca çok destek vermeye çalışıyorum. İnsanlara rekorlarımdan sonra medya aracılığı ile tutsak yunusların aslında bize gülmediğinden, havuzlara kapatılma süreçlerinden, bu süreçte yaşadıklarından bahsediyorum ve protestolara katılıyorum. Maalesef bu konuda elimden gelen bu kadar, keşke daha fazla vaktim ve imkanım olsa da daha fazlasını yapabilsen.

Serbest dalış öğrenmek ya da kendini geliştirmek isteyenlerin sizden ders alması mümkün mü?

İleride serbest dalış okulu açmak gibi bir hayalim var ancak şu anda daha çok rekorlara odaklanıyorum. Fakat sene boyunca belirli aralıklarla eğitimler veriyorum. Bu kış İstanbul'da bir eğitimim olacak. Eğitim sürelerini çok uzun tutmuyorum. Kursiyerlerle tek tek ilgilendiğim için ciddi bir efor gerektiriyor ve kendi antrenman programım da bundan etkileniyor. Senede en fazla beş defa kurs düzenliyorum ve eğitimler hafta sonunda oluyor. Kış döneminde, nefeslenme, yoga ve meditasyon ağırlıklı havuz eğitimleri oluyor. Yaz döneminde ise kulak eşitleme, palet vuruşu ve suya adaptasyon teknikleri ağırlıklı eğitimler oluyor. Bu kursları web sitemden takip etmek mümkün. Kursun başlangıcından bir ay öncesinden duyuru yapıyorum. Ayrıca gruplara da eğitim veriyorum, iletişimi web sitem (www.sahikaercumen.com) aracılığıyla sağlıyorum.

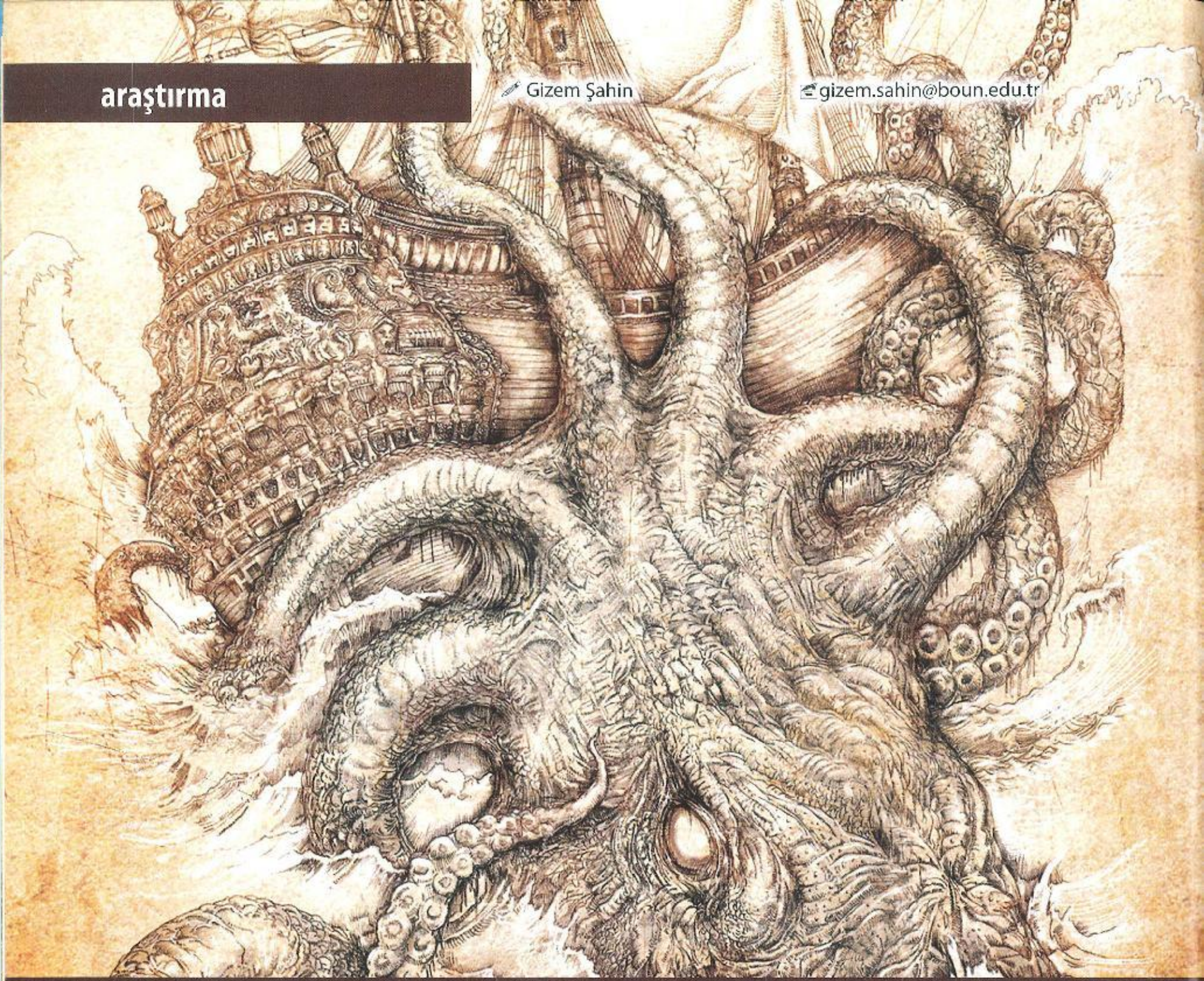
SAĞLAMSA LASSA

ŞAHİKA ERCÜMEN
DÜNYA SERBEST DALIŞ ŞAMPİYONU

www.lastik.com.tr

www.lassa.com.tr

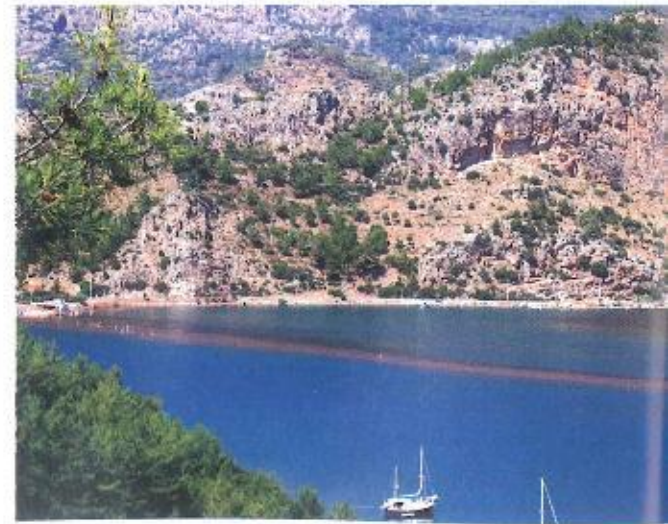
DENİZ EFSANELERİ

İnsan için deniz asla yalnızca deniz olmamıştır, her zaman görünenenden fazla bir anlam taşımıştır derinliklerinde. Kimi zaman keşfetme arzusunun, kimi zaman eve duyulan özlemin hikayesi olmuştur. Kimi zaman mitolojik yaratıkların yarattığı korku, kimi zamansa kavuşamayanların aşkı... Şimdilerde; yazın kum ve güneş, kışın vapor ve simit olsa da, sevdalılarına hala daha fazlasıdır. İnsanın hikayeler anlatabildiği günden bu yana deniz, kendisini dinleyecekleri pek çok gizemli hikaye anlatmıştır. Balıkçılar, korsanlar, denizci şehirleri... Hepsi deniz üstüne kurulmuş bu yaşamları anlatırlar.

Ölüdeniz

Fırtınalı bir günde, geçimlerini balıkçılıkla sağlayan bir baba oğul azgın dalgalar arasında kalmışlar. Oğlu, Belcekız adında bir kıza aşık olduğundan sık sık gelip gidermiş o bölgeye, tanırılmış oraları. Babasına, kayalara yaklaşırlarsa koya gireceklerini ve dalgalardan kurtulabileceklerini söylemiş. Ancak babası kayalara yaklaşırlarsa teknelerinin parçalanacağını, her yerin kayalık olduğunu söyleyerek dümeni ele geçirmeye çalışmış. Aralarında çıkan itiş kakış esnasında olaylar öyle bir hal almış ki, babası bir kürek vuruşuyla oğlunun denize düşmesine sebep olmuş. Sonra bir de bakmış ki

kayaların arasından geçince deniz çarşaf gibi bir koya dönüşüyor. Baba fırtınadan kurtulmuş ancak oğlunun ölümüne dayanamıyormuş. Günlerce yas tutup de-

*Denizi kimse anlatamaz hiç
Hiç kimse
Homeros anlatamadı
Dante anlatamadı
Anlatamadı Şekspir
Deniz
Yalnız deniz
Anlatır kendini
Ben de dinlerim*

Arif Damar

nize dökmüş gözyaşlarını. Sonunda canına kıymış. Sevdiğinin başına gelenleri öğrenen Belcekız da kayalara atlayıp yaşamına son vermiş. O günden beri oğlun öldüğü yer Ölüdeniz, Belcekız'ın öldüğü yer ise kızın ismiyle anılmaya başlanmış. Söylenceye göre Ölüdeniz'in çevresinde bulunan, insan başını andıran kaya oğlun taşlaşmış başıymış ve fırtınalı havalarda çaresiz denizcilere "Buraya gelin!" diyerek yol gösterirmiş.

Kızkumu

Eski zamanlarda, bir kralın kızı fakir bir balıkçıya aşık olmuş. Ancak kral bu ilişkiye sıcak bakmamaktaymış. Bunun üzerine balıkçı ve kız, gizli gizli buluşmak için kendilerince bir yöntem geliştirmişler; geceleri kralın kızı kumsalda elinde bir ışıkla denizden gelen balıkçı sevgilisini bekler, balıkçı da sevgilisinin

yaktığı ışığa doğru teknesini sürerek kimseye gözükmeden yanına gelirmiş. Bir gün bu durum kralın kulağına gitmiş ve öfkeden deliye dönen kral canice bir plan yapmış. Kızını kumsalda yakalamış ve askerlerine ışıkla işaret vermelerini emretmiş. Amacı genç balıkçıyı yanıltmakmış, başarmış da. Balıkçı sevgilisine gittiğini zannederek kendi ölümüne doğru kürek çekiyormuş. Derken kız babasının elinden kurtulup sevgilisini uyarmak için denize koşmaya başlamış. Ancak kayığa kadar ulaşması neredeyse imkansızmış. Yine de atmış kendisini sulara ve bir anda bastığı her yer kuma dönüşmüş. Peşindeki askerlerse suyun içinde kalmış, kızı takip edememişler. İki sevgili tam kavuşacakken askerlerden birinin attığı ok balıkçı yerine kralın kızına denk gelmiş. Kızın kanı suya karışmış ve adımlarıyla ortaya çıkan kumu kırmızıya bulamış. Balıkçı, sevgilisini de alıp kaçmış ve onlardan bir daha haber alınamamış. İşte Muğla'nın Marmaris ilçesinde Kızkumu olarak bilinen koydaki esrarengiz patika, bu aşk hikâyesinden geriye kalan yegane şeydir.

Mary Celeste, Fata Morgana ve Uçan Hollandalı

5 Aralık 1872. Kaptan David Dead Morehouse komutasındaki İngiliz gemisi Dei Gratia, Atlantik üzerinde petrol taşıırken tuhaf ve başıboş bir şekilde hareket eden bir gemi görür. Kaptan gemiyi tanır, seslenmelere yanıt verme-

den ve yardım çağrısı yapmaksızın kontrolsüzce suda salınan bu gemi, arkadaşı Benjamin Spooner Briggs'in kaptanı olduğu Mary Celeste'tir. Kaptan Morehouse ve tayfaları araştırma yapmak için gemiye çıkarlar ve anlaşılması güç bir manzarayla karşı karşıya kalırlar. Gemi yüzebilir durumda, ancak aceleyle terk edilmiş gibidir. Mürettebatın ve kaptanın eşyaları olduğu gibi durmakta, kaptanın seyir defteri ve diğer belgeleri gemiyi terk etmeye sebebiyet verecek herhangi bir durumdan bahsetmemektedir. Etrafta ne bir ceset, ne de bir isyanın yahut felaketin ortaya çıktığına dair bir işaret vardır. Mürettebata ve kaptana ne olduğunu kimse bilmemektedir ve cesetlerine ulaşamamıştır. Bu konu üzerine pek çok teori geliştirilmiştir. Uzaylıların bütün mürettebatı kaçırdığı, gemideki herkesin delirip denize düştüğü söylentiler arasındadır. Ancak bunların en yaygını Mary Celeste'nin uğursuz bir gemi ve yolcularının kaderinin ölüm yahut kötü şans olduğudur. Gerçekten de Mary Celeste yapıldığı 1861 yılından itibaren bütün sahiplerinin başına işler açmış, çok sayıda deniz kazası ve yangın geçirmiş, fırtınada karaya oturmuş, 13 yılda 17 kez el değiştirmiş, güvertesinde 3 kaptan ölmüş, tersane kızığine terk edilmeden önceki son kaptanı tarafından yakılmaya ve batırılmaya çalışılmıştır. Tabii ki 'uğursuz gemi' kaptanının bu saldırısından sağ kurtulmuş ve olay kaptanın tutuklanmasının ardından

yargılanması sırasında bilinmeyen bir sebeple ölmesiyle kapanmıştır.

Sicilya'daki Messina Geçidi yakınlarında yaşayan denizciler için esrarengiz karaların ve büyülu kalelerin peşine düşüp ölüme sürüklenmek an meselesidir. Söylentiye göre büyücü Merlin'in ezeli düşmanı cadı Morgana yaptığı kara büyüler ile bölgedeki denizcileri aldatmakta, hayali şekillerin peşinden fark etmeden ölümlerine doğru yelken açmalarına sebep olmaktadır. İtalyanlar serap görmelerine yol açan bu olayı Fata Morgana olarak adlandırmışlardır, yani Peri Morgana. Fata Morgana, aslında dünyanın pek çok bölgesinde görülebilen, havadaki ciddi sıcaklık değişimlerinin yarattığı katmanlar arasında ışığın kırılma indisindeki farktan oluşan optik bir yanılsamadır. Messina Geçidi, hava şartları uygun olduğunda, şehrin kalelerden ve saraylardan oluşan görkemli yapısı da düşünülünce bu tip efsanelerin oluşması için oldukça elverişli bir bölgedir. Zira bir Fata Morgana oluştuğunda görüş alanındaki cismin ne olduğunu kestirmek herhangi biri için oldukça güçtür, cismin görünüşündeki yapı bozulur ve alışılmadık bir hale gelebilir. Aynı zamanda Fata Morgana hızlıca değişen bir yapıya sahiptir. Fata Morgana'nın gerçekleştiği alandaki bir gemiye bakan gözlemci, gemiyi ters dönmüş (baş aşağı), sağ tarafı yukarı kalkmış ya da iki şekil birbirine girmiş bir

şekilde veya uzamış yahut sıkıştırılmış olarak görebilir.

Fata Morgana fenomeninin sebep olduğu düşünülen bir diğer efsane ise Uçan Hollandalı'nın hikayesidir.

"Sabahın 4'ü, Uçan Hollandalı pruvanın karşısından geçti. Hayalet bir gemininmiş gibi kırmızı, esrarengiz bir ışık, oldukça ışıltılı, ortasında gemi direkleri, serenler ve yelkenler ile 200 yard ötede öylece duruyordu. Nöbetteki memurlardan, köprüde duran gözcü ve kış güvertedeki subay adayı da net bir şekilde bu görüntüyü görmüşlerdir. Daha sonrasında subay adayı ön üst güverteye gönderilmiş ve ufukta, ne yakınlarda ne de uzakta, herhangi bir geminin izine rastlanmadığını rapor etmiştir. Gece hava açık ve net, deniz ise sakindi. 13 kişi hep birlikte onu gördü... 10.45'te Uçan Hollandalı'yı rapor eden denizci, gabyadan ön üst güvertedeki babafingoya düşerek paramparça oldu." 1880 yılında Avustralya kıyılarında yazılan bu sözler, zamanın Galler Prensi George'a ait.

19. yüzyılda dahi Uçan Hollandalı ile ilgili kayıtlara geçmiş bunun gibi pek çok rapor bulunmaktadır. Bu raporların halüsinasyon yahut Fata Morgana sonucu görülen serapların sonucu olduğu düşünülmektedir. Yine de, Karayip Korsanları filmlerinden de bildiğimiz Uçan Hollandalı'nın hikayesi yaygın bir ina-

nışa göre şu şekildedir: Vanderdecken isimli Alman bir kaptan Batavya'dan evine giderken oldukça büyük bir fırtınaya yakalanır. Bunun üzerine, Capetown yakınlarındaki Masa Körfezi'ne (Table Bay, ing.) Tanrı'nın öfkesine rağmen varacağına yemin eder. Ancak daha yemini ağzından çıkmadan gemisi su alıp batmaya başlar ve Masa Körfezi'ne ulaşmak amacıyla sonsuza dek denizlerde dolaşmaya mahkum edilir. Hikayenin Alman versiyonunda ise, Von Straaten isimli bir kaptan dümensiz bir gemiyle sonsuza dek Kuzey Denizi'nde dolaşmaya günahlarından dolayı mahkum edilir ve yolculuğu boyunca güvertede şeytanla ruhu üstüne kumar oynar. Hayalet geminin Ümit Burnu civarındaki sulardan sık sık geçmek durumunda olduğu rivayet edilir. Bölgedeki denizciler arasında da ona bakan her kim ise bir deniz kazasında öleceği söylentisi yayılmıştır.

Deniz Canavarları Gerçek mi?

1780 yılında Kaptan George Little tarafından Maine açıklarında 14 metre uzunluğunda ve 6 santimetre çapında bir deniz yılanının görüldüğü rapor edildi.

"Broad Körfezi'ndeki silahlı bir kamu gemisinde uzanıyordum. Gündoğumunda, körfezden bize doğru gelen büyük bir deniz yılanı yahut deniz canavarı gördüm. Denizin yüzeyindeydi. Filikalarda silahlı adamlar vardı. Ben de bir

bota atladım ve yılanı takibe başladık. 50 metre kala denizciler ateş açma emri aldılar, ancak onlar daha başlayamadan canavar dalışa geçti."

Dev denizyılanlarının var olup olmadığı ile ilgili pek çok efsane vardır. İskoçya'nın ünlü Loch Ness canavarı ya da Kanada'nın Okanagan Gölü'ndeki Ogopogo isimli canavar gibi pek çok canavarın denizyılanı olduğu konusunda iddialar vardır. Bir diğer iddiaya göre; denizyılanları, okyanusların derinliklerinde yaşayan ve hasta ya da ölü olmadıkça suyun üzerinde görülmeyen dev kağıt balıklarının canavara benzetilmesiyle oluşturulmuş, gerçekliği olmayan yaratıklardır. Boyu 15 metreyi bulabilen kağıt balıklarının hakkında çok az şey bilinse de varlıkları net bir şekilde belgelenmiştir. Kimi kriptozoolojistlere göre kağıt balıkları efsanelerin aksine zararsız balıklardır ve çok nadiren yüzeyde görülürler. Yakın zamanda yaşanan Japonya'daki deprem öncesi normalin üstünde kağıt balığının yüzeye yakın yerlerde gözlenmesi, bu balıkların depremi haber verdiği şeklinde söylentilere de yol açmıştır, ancak bu konuda bilimsel bir veri henüz bulunmamaktadır.

Bir başka deniz canavarı ise İskandinav kökenli, pek çok mitolojik filmde görüldüğümüz, dev bir ahtapota benzeyen krakenidir. Kraken kelimesi ilk olarak 1735'te karşımıza çıksa da efsanenin kökleri 12. yüzyıl Norveçine dek gider. 1752'de Bergen piskoposu Erik Ludvigsen, yazılarında canavarı şöyle tarif etmiştir: Denizyıldızı formunda kolları olan, iki kilometre genişliğinde gövdesiyle gemilerin altından çıkıp onları parçalayacak kadar güçlü ve yüzeye çıkıp dalışa geçerken girdap yaratan bir canavardır. Söylentiye göre, Norveçli balıkçılar bu girdapların içinde bol miktarda balık bulunduğu için canlarını ve gemilerini riske atarak o bölgelerde avlanmaya giderlermiş. 18. yüzyıla doğru krakenle ilgili söylentiler onun dev bir ahtapot olduğu yönündedir. Krakenin ya da efsanenin esinlenildiği canlının, ilk gerçek örneği 1888'de Yeni Zelanda sahillerinde karaya vurmuş bir halde görülmüştür. Bu canlıların dev ahtapotlar ya da boyları 15 metreye ulaşabilen büyük mürekkep balıkları olduğu sanılmaktadır.

BAZI BATIL KORSAN İNANIŞLARI

☠ Gemiler yaşayan varlıklar olarak görülür ve çoğunlukla dişi olarak addedilirler. Dolayısıyla isimleri dişildir ve bir kere ismi konulduğunda bu ismin değiştirilmesi kötü şans getirir. Geminin ruhunu korumak adına yola çıkmadan evvel gemiler vaftiz edilmelidir. Günümüzdeki gemiyi denize indirirken ön tarafında şampanya şişesi kırma geleneği bu inanıştan gelmektedir.

☠ Denize taş atmak büyük dalgalara ve fırtınalara sebep olur.

☠ Denizdeyken ıslık çalmak rüzgarı gücendirir ve fırtınaların oluşmasına sebep olur.

☠ Gemiye bir köpekbalığının takip etmesi kaçınılmaz bir ölüme işaretir. Çünkü köpekbalıklarının yakınlarındaki ölümün kokusunu aldıklarına inanılır.

☠ Bir kere gemin limandan ayrıldıysa geriye bakmak kötü şans getirir.

☠ Gemide kadın bulunması denizi öfkelenendir. Ancak çıplak kadın denizi sakinleştirir. Gemilerin ön tarafında bulunan çıplak baş figürleri bu inanıştan kaynaklanmaktadır. Bu figürlerle ilgili bir diğer rivayet de bu figürlerin, yola çıkmadan gemide kesilen bir düşman başının iyi şans getirdiği yönündeki inanıştan kaynaklandığını söylemektedir.

☠ Kavga sonucu ölen ya da denizde kaybolan denizcinin Davy Jones'un kasasına gittiği söylenir.

☠ Asla nisanın ilk pazartesi günü yolculuğa başlanılmaz.

☠ Denizdeyken saç veya tırnak kesmek kötü şans getirir. Çünkü saç ve tırnak tanrı Proserpina'ya hediye olarak sunulan nesnelerdir ve deniz tanrısı Neptün'ün kendi krallığında Proserpina'ya hediye sunulmasını kıskanacağına inanılmaktadır.

DivePhone

Dalış Bilgisayarı Endüstrisinde Türk Atılımı

Gelişmiş ülkelere baktığınızda ekonomilerinin katma değeri yüksek, ileri teknoloji ürünü, küresel seviyede rekabet edebilecek mal ve hizmet üretimi üzerine kurulu olduğunu görürsünüz. Bir ülkede girişim, ar-ge, know-how gibi kavramlar yeterince önem kazanamamışsa ve petrol gibi anahtar kaynaklarınız da yoksa, yıllık 35 bin dolar üzeri kişi başına milli gelir seviyelerine ulaşmak imkansızdır. Bir ekonominin umut vaat etmesi için araştırmaya, girişim sermayesine önemli paylar ayrılması gereklidir. Gelişmiş ülkelerde şirketler bu alanlara yapılan yatırımlar sayesinde otomotiv, bilişim, enerji, internet gibi anahtar sektörlerde üstünlük kurar. Hiçbir gelişmiş ülke patates üreterek o seviyeye gelmemiştir.

Bugün ekipman satın almak için bir dalış mağazasına gittiğimizde neredeyse tüm ürünlerin ithal edilmiş, yabancı etiketli ürünler olduğunu görüyoruz. Zira dalış ekipmanı endüstrisi de üstte saydığım ar-ge, inovasyon ve girişimcilik gibi özellikleri gerektiren oldukça yeni ve ilerlemeye açık bir endüstri. Mares, Suunto, Cressi,

OCEANIC gibi favori ekipman markalarının hepsi batıdaki girişimci ekonomilerden doğmuş markalar.

2023'de dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına girmek gibi bir hedefi olan Türkiye de araştırmaya ve girişimciliğe ayırdığı kaynağı giderek artırıyor. Devletin de desteğiyle dünyada gitgide daha çok insana Türk mal ve hizmeti ulaşıyor. Avrupa insanı burada üretilmiş beyaz eşyayı kullanırken, Orta Doğu Türk inşaat sektörünün eliyle yeniden yapılıyor. Bu sayede Türk ekonomisi ivme kazanıyor, yavaş yavaş dünyada sözü geçen ve etkisi olan bir ülke haline geliyoruz.

Tam da böyle bir ortamda Türkiye'nin önemli sualtı teknolojileri firmalarından olan Innovasub'un Kadıköy'deki ofisinde hummalı bir çalışma devam ediyor. Innovasub BÜSAS'ın da ilk üyelerinden olan, şu anda aynı zamanda Galatasaray Üniversitesi'nde akademisyenlik yapan Murat Egi tarafından kurulmuş bir firma. Neredeyse her girişimcilik hikayesinde olduğu gibi küçük bir kadronun büyük hayalleriyle ortaya çıkmış. Sualtı endüstrisinde çeşitli ürünlerin distribütörü olan ve yurtdışındaki bazı firmalarla ortak projelere imza

atan Innovasub'un bu aralar en önemli projesi DivePhone. Üç senedir yoğun bir şekilde devam eden TUBITAK destekli ve artık patenti de olan DivePhone projesinin meyvelerinin toplanacağı seri üretim aşamasına doğru yaklaşıyor. Öyle görünüyor ki artık bizim de dünya çapında rekabet edebilen bir dalış ürünü, tanınan bir markamız olacak.

Nedir bu DivePhone?

Peki, nedir bu DivePhone? Aslında bize sualtında bir dalış bilgisayarından beklediğimiz ölçümleri, hesaplamaları ve uyarıları yapmasını beklediğimiz bu konsept, başından beri sıradan bir dalış bilgisayarından daha fazlası olma iddiasıyla ortaya çıkmış. Konsept diyorum çünkü DivePhone tek parçadan oluşan bir ürün değil, dalış sırasındaki ihtiyaçlara çözümler üreten modüler bir ürün. Bu konseptin en temelinde Windows Mobile ve iPhone Operating System (Android desteği için 2012 yazını beklemek gerekiyor) ile çalışan akıllı cep telefonları ve avuç içi bilgisayarlarının birer dalış bilgisayarına dönüştürülmesi fikri yatıyor. DivePhone'un üç temel bileşeni var: Dayanıklı ve yekpare bir mahfaza telefonunuzun sualtında 70 metreye kadar güvenle inebilmesini sağlıyor. Mahfazanın dışına entegre olan modül basınç ve sıcaklık gibi çevresel para-

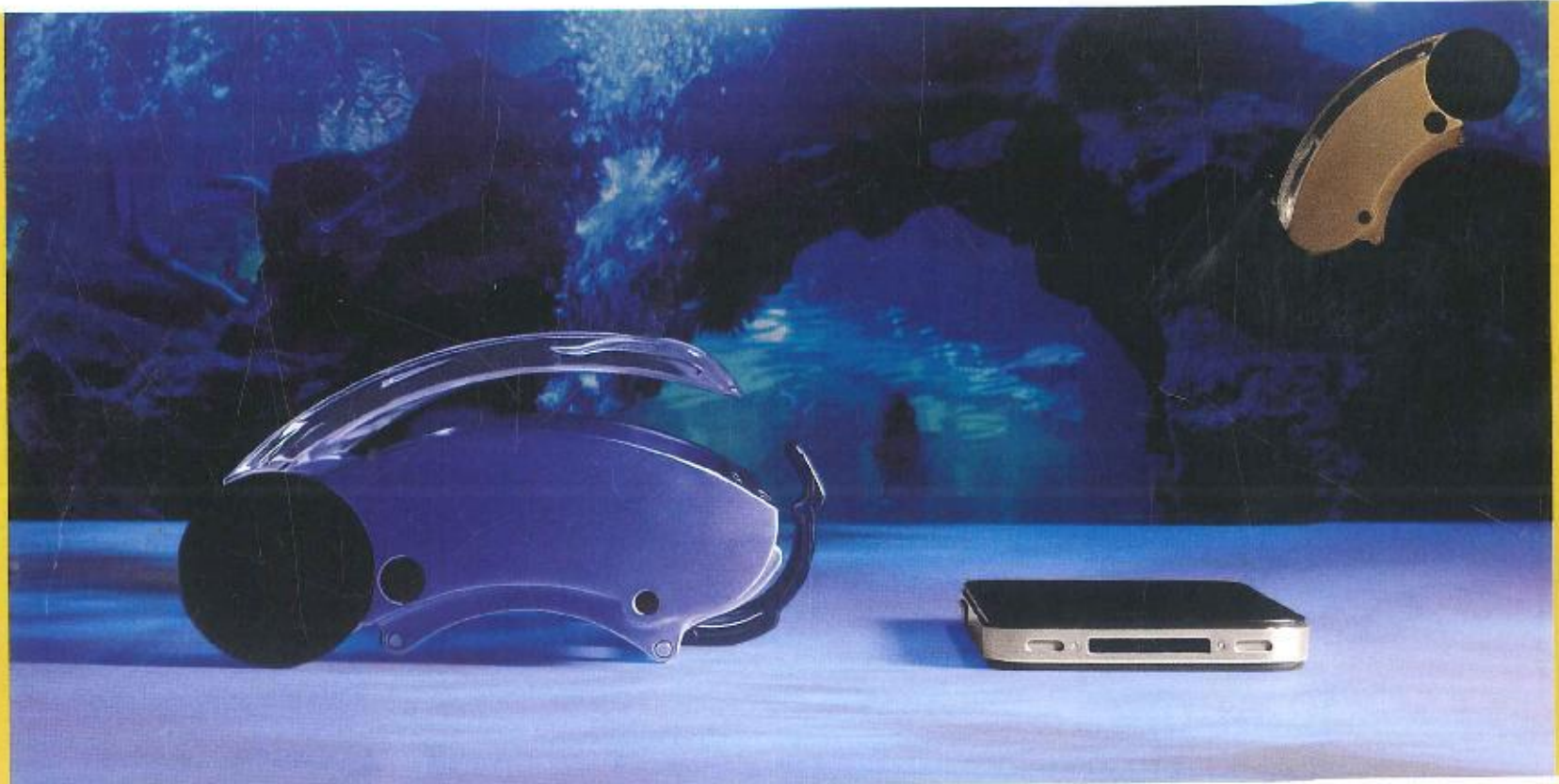
metreleri ölçüp kablosuz iletişimle telefonunuza gönderiyor. Telefona kuracağınız Deco Monitor uygulaması ise telefonunuzun bu bilgileri alıp bir dalış bilgisayarı işlevi görmesini sağlıyor.

DivePhone konseptinin standart bir dalış bilgisayarına göre en temel avantajı, programlanabilir, bir işletim sistemi üzerinde çalışan, gerçek bir 'bilgisayar' olması. Normalde en gelişmiş dalış bilgisayarı bile hem görünümü, hem de işlem ve programlanabilirlik kapasitesi ile daha çok gelişmiş bir hesap makinesi veya dijital saati andırır. DivePhone ise akıllı telefonların yeteneklerini kullanarak rakipleri ile fark yaratabilme potansiyeline sahip. Örneğin; bu sayede normal bir dalış bilgisayarının menüleri içinde gezmesi ve ayar yapması zaman alırken DivePhone'da telefonunuzun dokunmatik ekranını kullanarak çok rahat bir şekilde ayar yapabiliyorsunuz. Ya da DivePhone bilgisayardaki çoğu uygulamada olan 'skin değiştirmek' gibi arayüz kişiselleştirmelerine açık bir alet. Yine akıllı mobil cihazların hafıza kapasitesi, DivePhone'da çok daha fazla dalış kaydı tutmanızı sağlıyor. Bu kayıtları daha sonra telefonunuzda veya bilgisayarınızda inceleyebiliyor ve

tasnif edebiliyorsunuz. Aynı zamanda DivePhone'da önceden belirlediğiniz dalış parametreleri aşıldığı takdirde yüzeye çıktığımız anda yine önceden belirlenmiş numaralara acil durum SMS'i gönderebilmek gibi sadece bir telefonun yapabileceği yetenekler var.

Programlanabilirlik veya işlem gücü yanında DivePhone'un standart dalış

bilgisayarlarına göre çok daha büyük, renkli ve yüksek çözünürlüklü bir ekran -akıllı telefonunuzun ekranı- kullanması fark yaratıyor. Dalış grafiği dâhil tüm dalış bilgilerini tek seferde tek ekranda görüyorsunuz. Standart dalış bilgisayarında alan kısıtlı olduğundan bazı bilgiler her zaman sınırlı olarak gös-

ilk dalış bilgisayarı. Bu durum da hem kendi tercih ettiğiniz algoritmayı, hem de dalış partnerinizin bilgisayarındaki algoritmayı aynı anda çalıştırıp dalış esnasında eğer partnerinizin bilgisayarı sizinkinden farklı değerler gösteriyorsa bunun farkında olma yeteneği kazandırıyor.

sualtında bir canlı görüp ne olduğunu merak ettiğinizde, DivePhone'unuzun canlı katalogundan anında araştırabileceğiniz günlerin gelmesi işten bile değil. Dalış planlamanızı yaptıktan sonra dalış haritanızı kolunuzdaki bilgisayarda görüntüleyebilmeniz artık çok gerçekçi bir beklenti. Aslında dalış esnasında video ve fotoğraf gösterebilen bir aleti kullanmanın yollarını bir tek hayal gücümüz sınırlıyor.

Şimdiki haliyle DivePhone'un bir dezavantajı standart bir dalış bilgisayarına göre biraz daha iri olması. Ancak UWATEC Galileo SOL gibi benzer geniş ekranlı dalış bilgisayarları yanında çok da iri sayılmaz. Ayrıca DivePhone bu açığı 420 Euro gibi benzer özelliklere sahip bilgisayarlara kıyasla çok daha düşük bir fiyatı olmasıyla kapatıyor. DivePhone özelliklerinde bir aletin bu kadar rekabetçi bir fiyata satılabilmesinin sebebi ise bu konseptte dalış hesaplamalarını ve görüntülemeyi zaten önceden satın aldığınız mobil cihazınızın yapıyor olması. Bu durumda zaten bir akıllı telefonunuz varsa DivePhone almak çok daha akıllıca oluyor.

terilir. Örneğin; deko durağı sırasında kalan deko süresi sadece dakika olarak gösterilir. DivePhone ise büyük ekranı sayesinde alanı çok daha özgürce kullanıp, deko süresini saniyesine kadar gösterebiliyor. Renkli alarmlar ve işaretler sayesinde ise dalış bilgisayarınızın size iletmek istediğini içgüdüsel biçimde anlayabiliyorsunuz.

Tüm bu işlem gücü ve ekran kapasitesinin DivePhone'a verdiği en önemli yetenek ise aynı anda birden fazla dalış algoritması çalıştırabilmesi. Dalış sırasında deko durağı, deep stop gibi sürelerin hesaplanmasında çeşitli bilgisayarlar farklı algoritmalar kullanabiliyor. Bu algoritmalar ise birbirinden farklı rakamlar verebiliyor. Daha önce birden fazla algoritmadan bir tanesini seçebildiğiniz bilgisayarlar üretilmişti ama DivePhone birden fazla algoritma içinden iki tanesini beraber seçip, eşzamanlı çalıştırabilme ve gösterebilme yeteneğine sahip

DivePhone'un ilk modeli DivePhone Sport 2012 Şubat ayında piyasaya çıktı. Bu aleti Nitrox (EAN) dalışlarında da kullanabiliyorsunuz. Ancak trimix gibi gaz karışımları ile daldığınız teknik dalışlarda DivePhone kullanabilmek için Kasım 2012 DEMA'da piyasaya çıkması planlanan DivePhone Tech'i beklemeniz gerekiyor. DivePhone Tech mahfazasında gaz karışımı ayarlarını yapabildiğiniz düğmeler olacak ve daha derinde, özellikle sanayi dalışları ve teknik dalışlar kullanılacak bir alet olacak.

DivePhone'un umut vaat etmesinin en önemli sebebi ise önü açık, potansiyeli yüksek, yenilikçi bir teknoloji olması. Şu haliyle de fark yaratıyor ama ileride DivePhone'un tüpe bağlı bir sistem haline gelmesi, sualtında fotoğraf ve video görüntüleyebilme yeteneklerine sahip olması gibi geliştirmeler aslında sadece zaman, para ve ar-ge meselesi. Örneğin;

Çok da uzun olmayan bir zaman öncesine kadar insanlar dalış bilgisayarı olmadan dalıyorlardı. Bugün bilgisayarlarımızın algoritmaları üzerine tartışıyoruz. İhtiyaçlarımız günden güne değişiyor. DivePhone'un yaratıcıları dalış bilgisayarı teknolojisinde yeni bir dönem başlatma iddiasındalar. Bence DivePhone bir konsept olarak bu potansiyele sahip. Geriye sadece markanın arkasında durmak ve ürünü dünyaya iyi tanıtabilmek kalıyor ki bu işi Türkiye'den yapmak oldukça zor. Ancak pek çok başarı hikayemiz de varken DivePhone'un bunlardan biri olmaması için hiçbir sebep yok.

DivePhone için detaylı bilgiyi "www.innovasub.com" adresinden edinebilirsiniz.

Kaynakça
innovasub.com

İstanbul 2012 medex

5. Dalış, Olta Balıkçılığı ve Su Sporları Fuarı
5. Diving, Sports Fishing & Water Sports Expo
05 - 08 NİSAN / APRIL 2012 İSTANBUL FUAR MERKEZİ

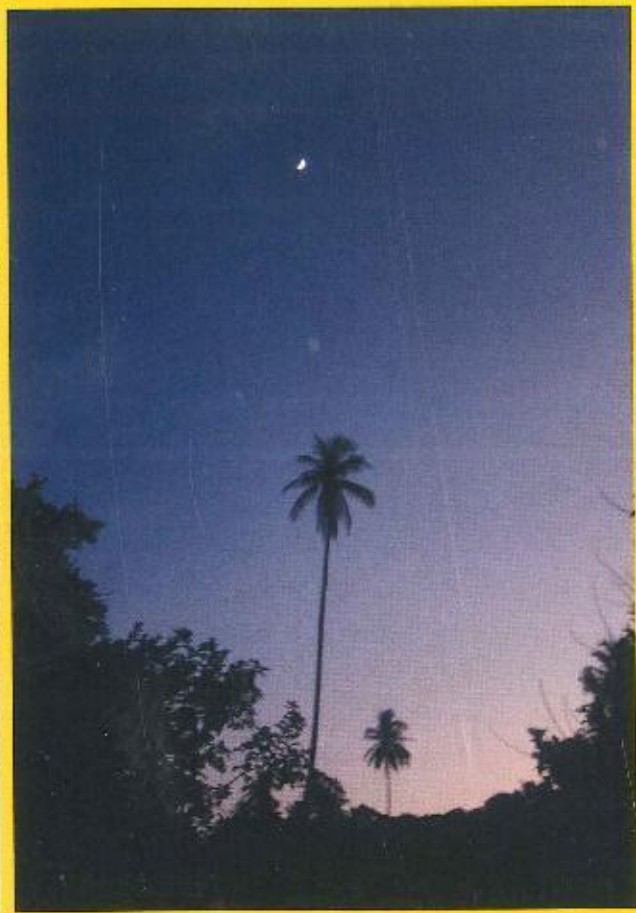
Bu Fuar 5174 sayılı Kanun gereği Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından düzenlenmektedir.

FEM ULUSLARARASI FUAR ORGANİZASYON HİZMETLERİ LTD. ŞTİ.
Tel: 0012 244 54 00 E-mail: info@femfuar.com

www.medexistanbul.com

Pulau Perhentian

Perhentian Adaları -yerel adıyla Pulau Perhentian-, Malezya ve Tayland civarında dalış bölgesi araştıranların ilk başta rastladığı en bilinen dalış yerleri arasında geçmiyor. Ancak adaların hayallerdeki tropik cennet görüntüsü, denizin turkuazıyla palmye ormanlarının yeşilinin birleşimi, mercanların arasında fırıl fırıl gezinen renkli deniz canlıları ve adaların basit ahşap bungalovlardan oluşan az yoğunluktaki yerleşimi ziyaretçileri anında kendine çekiyor. Ayrıca Tayland'ın batı kıyısı yağmurlu sezondayken oradaki adalara ve dalış bölgelerine de iyi bir alternatif oluşturuyor.

Perhentian Adaları'na geçiş Malezya'nın kuzeydoğusunda, Tayland sınırına oldukça yakın yer alan Kuala Besut'tan sağlanıyor. Kuala Besut'a ulaşmak için birçok yerden Kota Bharu'ya uçan turistler, üstüne de bir saatlik çalgın bir

taksi-dolmuş macerası yaşıyorlar. Pazarlıkla başlanması şart olan yolculukta şoförlerin hızı ve şerit kullanımları oldukça dikkat çekici. Sağ salım Kuala Besut'a ulaşan turistler buradaki ufak limandan sürat tekneleriyle adalara ulaşabiliyorlar. Aslında basit sandallara gerçekten de güçlü bir motor takıp onu alabildiğine zorlamak suretiyle denizin üstünde seke seke ilerlediğiniz, oturduğunuz çıplak tahtanın üzerinde bir zıplayıp bir düştüğünüz, rüzgarı hissettiren bir yolculuk söz konusu. Yarım saat ile 45 dakika içinde Kuala Besut'tan yerleşime açık iki Perhentian Adası'na, yani Perhentian Keçil ve Perhentian Besar'a geçiş yapılabilir.

Perhentian Keçil ile Perhentian Besar karşılıklı yer alan iki ufak ada. Besar, Keçil'e göre biraz daha büyük ve daha geniş konaklama tesisleri var. Keçil ise özellikle doğu kıyısındaki Long Beach'te (Uzun Kumsal, Tür.) çok sayıda minik bungalovdan oluşan konaklama imkânının bulunduğu, daha çok gençlerin tatil için tercih ettiği, akşam da kumsaldan müzik seslerinin yükseldiği daha hareketli bir yer. Keçil'in güneyinde yerel yerleşim yeri olan bir balıkçı kasabası

da mevcut, Besar ise tamamen sonradan turistlerin konaklaması amaçlı yerleşime açılan bir bölge. Yerlilerin bazıları sürat tekneleriyle transferi sağlayarak geçimini kazanıyor, bazıları tesislerde turizm sektöründe çalışıyor, kimisi balıkçılığa devam ediyor, kimisi de adalarda dalış eğitmenliği yapıyor. İki adanın da pek çok koyunda tüplü dalış, kano, şnorkel gezileri gibi su sporları yaptıran ufak merkezler mevcut. Tayland ve Malezya'nın birçok yerine göre çok daha ucuz olan bu adalara birçok insan özellikle dalış eğitimi almak üzere geliyor.

Gelelim dalış bölgelerine... Turtle Bay Divers isimli dalış merkezimizle üç farklı noktada dalış yaptık. İlki ve canlılık açısından en güzeli Tokong Laut veya The Pinnacle denen Keçil Adası'nın batısında yer alan bölgeydi. Dalışta bu bölgede ikamet eden en popüler canlı Tripod ile de tanışma şansımız oldu. Tripod, sol arka bacağının köpekbalıkları tarafından yendiği iddia edilen bir deniz kaplumbağası. Ama yaşamını yine de rahatlıkla sürdürebiliyor gibi gözüküyor. En azından biz onu hızlı bir şekilde yüzerken ve beslenirken gözlemleyebildik. Bunun dışında Tokong Laut'ta

bamboo shark veya hemşire köpekbalığı (Ginglymostoma cirratum, ing.) diye isimlendirilen, kayaların altında uyur gibi duran ufak ve dişsiz görünümlü köpekbalıklarına rastladık.

Köpekbalığı görme isteğimiz bununla son bulmadığı için ertesi gün de dalış bölgesi seçimimiz Shark Point (Köpekbalığı Noktası, tür.) oldu. Shark Point, Besar adasının güneyindeki kıyıda yer alıyor ve ismi 6 ila 10 metre derinlikte göz alabil-

Türkiyeden oraya giderek yerleşen bir dalış eğitmeniyle karşılaşmamız oldu. Ondan öğrendiklerimize göre seyrek de olsa Türkiyeden de adaya gelenler oluyor, ancak bu dalıcıların tamamına yakını eğitim almak üzere oraya gidiyorlar. Zaten genelde dalıcılar Perhentian'a eğitim alma amaçlı gidiyorlar, çünkü bu adalardaki fiyatlar Tayland ve Malezyadaki diğer bölgelere kıyasla çok daha makul.

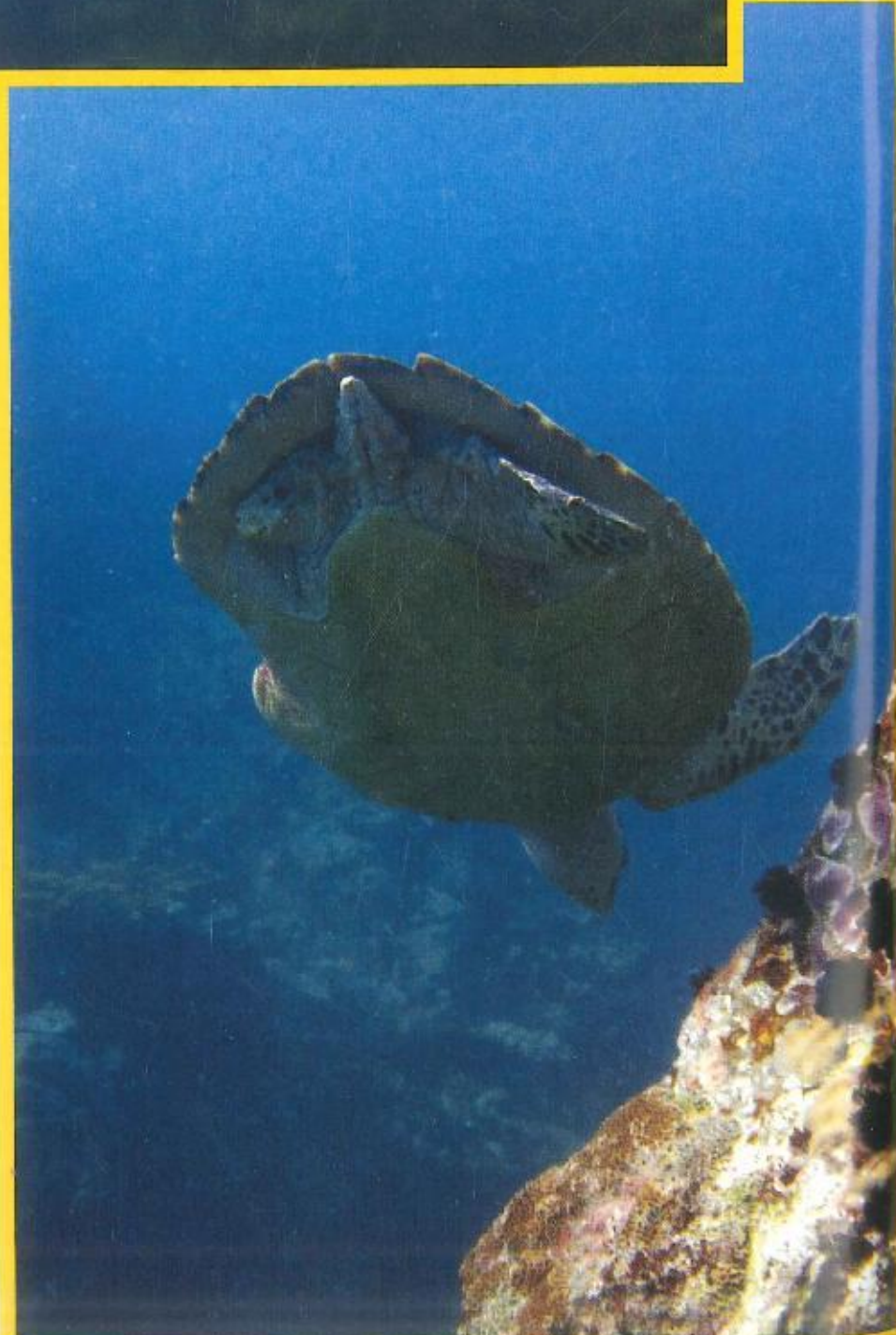

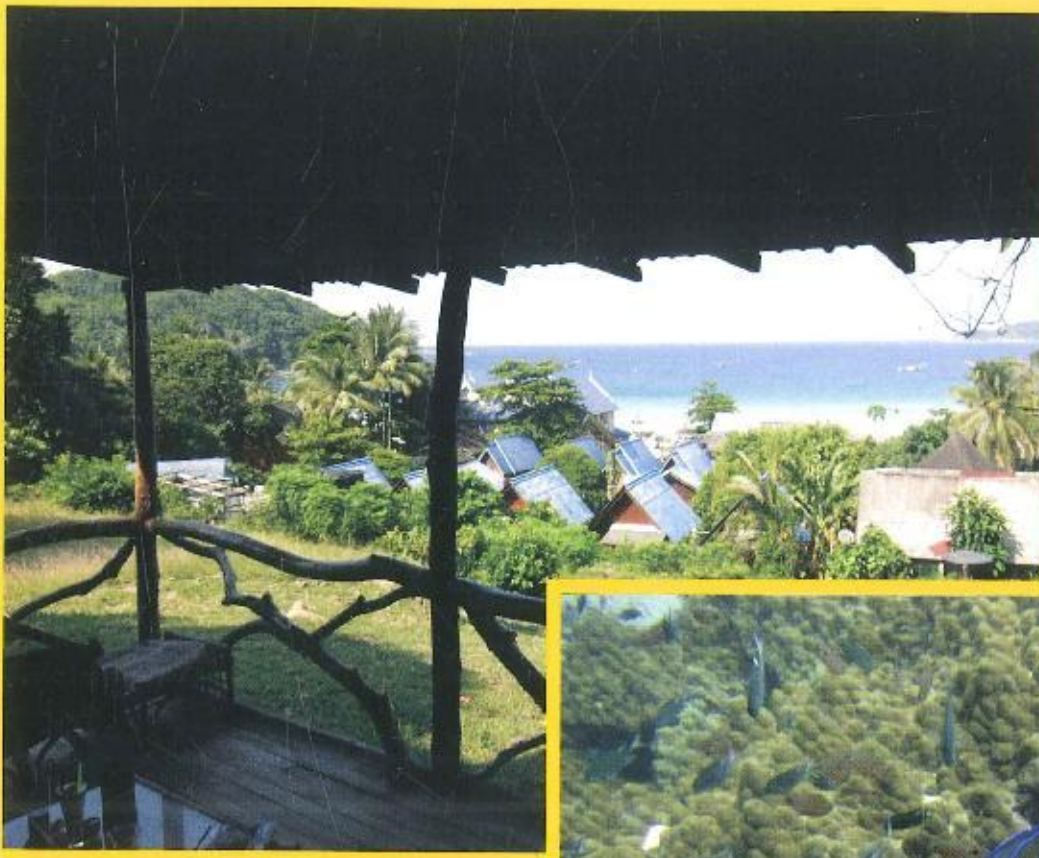
diğine uzanan mercanların üzerinde gezinen siyah yüzgeçli köpekbalıklarından (black tip shark, ing.) geliyor. Dalışa biraz açıktan resif dalışıyla başladıktan sonra kıyıya yönelmek ve mercanların üzerinde köpekbalığı arayışındaki gözlerle gezinmek en uygun rota olacaktır. Bu bölgeye sıklıkla şnorkel gezileri de düzenleniyor ve sığda dolaşan köpekbalıkları yüzeyden şnorkelle gözlenebiliyor.

Dalma imkanı bulduğumuz diğer bir dalış bölgesi de T3 veya Terumbu Tiga (Tiger Rock, ing.) ismi verilmiş, irili ufaklı bir sürü tünel ve ufak mağaradan oluşan bir resif yapısıydı. Bu bölgede, özellikle bir önceki gece yağın yağmurdan sonra sualtı görüş mesafesi çok iyi değildi, ancak Terumbu Tiga da canlılık ve dip yapısı açısından tercih edilen bölgelerin başında geliyor ve sürüler halinde geçen baraküdalar, kocaman Napol-yon balıkları, benekli vatozlar, rengarenk tavşan ve mercanlar dalışınızı süslüyor.

Genel olarak Perhentian adaları, Kızıldeniz gibi bölgelerle karşılaştırıldığında sualtında görüşün bir nebze kötü olması ve derinliğin genelde 21 ila 24 metreyi pek geçmemesi dışında, özellikle de deniz canlılığı açısından oldukça tatmin edici dalış bölgeleri barındırıyor. Ayrıca tüplü dalış yapmadan şnorkelle yüzerken bile köpekbalığı görmemiz veya 3 metre derinlikteki suda baraküda veya akya sürüleriyle karşılaşp palyaço balıklarının istilasına uğramanız çok olası.

Gezinin ilginç bir başka noktası ise Perhentian Adaları'nda birlikte dalış yaptığımız dalış merkezinde 3 sene önce

Konaklama konusunda da Perhentian Adaları'nda çeşitli bütçelere göre farklı seçenekler bulunuyor. Besar'daki konaklama imkanları biraz daha pahalıyken, Keçil'deki basit bungalovlarda çok ucuza kalmak mümkün. Dikkat edilmesi gereken bir konu, özellikle de daha konforlu tesislerde kalmak planlanıyorsa erkenden rezervasyon yaptırmak. Rezervasyonlar bir ay öncesinden dolabiliyor ve gitmeden önce hangi koyda kalmak istediğinizi, sakın mı, daha hareketli bir yerde mi geceleri geçirmek istediğinizi belirlemede fayda var. Çünkü konaklanan yeri değiştirmek bavullarla birlikte çok kolay değil. Bu yerlerin çoğu Keçil'de ve Besar'da farklı koylarda yoğunlaşıyor ve aralarında gidiş geliş için bir sürat teknesine binmeniz gerekebiliyor.

Keçil'de ise turistler çok kalabalık bir grup olmadıkları takdirde oraya vardıkları anda yer arayıp bulabiliyorlar. Tabii sırayla birkaç yeri dolaşmaları ve özellikle yoğun dönemde buldukları yerdeki olanaklara razı olmaları gerekiyor. Bizim Keçil'de seçtiğimiz yer Bintang View isimli biraz tepeden sahile ve Besar Adası'na doğru bakan ahşap bungalovlardan oluşan bir yerdi. Ufak odalar sadece cıvılcık yataklardan ve askı ile bir adet elektrikli pervaneden oluşuyor. Önünde ise yine ufak ama çok sevimli bir teras ve tahtadan masa ile oturulabilecek banklar var. Gündüzleri tasarruf amaçlandığı için odalarda elektrik yok,

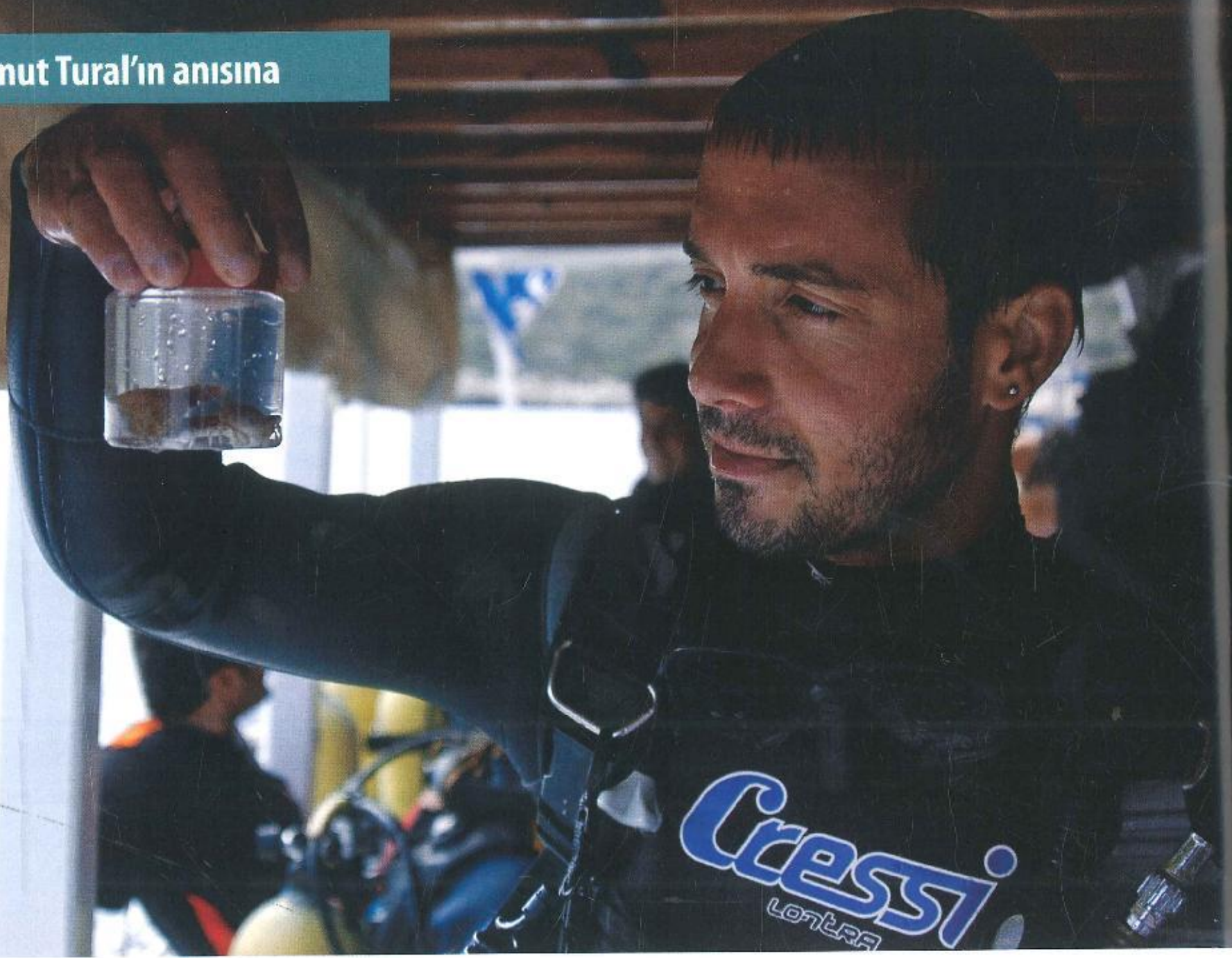
priz zaten yok, elektrikli aletlerinizi ancak Bintang View'daki ahşap restoranda şarj edebilirsiniz. Aynı zamanda gitmeden geceleri sinekten kurtulmak için yakılan spiral şeklindeki sinek kovarlardan mutlaka edinmelisiniz, kesinlikle çok işe yarıyorlar. Dikkat çekici bir başka nokta da ahşap, çok hasit bungalovların saatlerce süren şakır şakır yağın yağmurda tek damla su geçirmemeleri.

Kaldığımız yerin sahibi 8 senedir Keçil'de yaşayan İrlandalı bir kadın ve hem yöresel Malay mutfağından, hem de dünya mutfağından çok güzel yemekler yapıyor. Oralara yolunuz düşerse mutlaka sarı hindistan cevizi sütü sosunda balık veya tavuk yemenizi, ayrıca baraküdadan tutun çok çeşitli kabuklu canlılara uzanan geniş deniz ürünleri menüsünden birkaç tanesinin tadına bakmanızı öneririm. Ayrıca çeşit çeşit tropik meyve suları, kokteyller ve mey-

veli dondurmali içecekler de inanılmaz lezzetliler.

Geceleri de ister canlı müzik yapan bir yere dahil olabiliyorsunuz, isterseniz de mum ışığıyla ve meşalelerle hafifçe aydınlatılmış kumsal barlarında yerdeki hasıra oturup nargile içebiliyorsunuz. Keçil'in bir özelliği de sabahın erken saatlerine kadar süren kumsal partileri olması. Bir saatten sonra bu kumsal barlarındaki müzik hızı ve sesi artıyor ve Keçil'de konaklayanların bir kısmı saatlerce sahilde eğleniyor.

İki adada da minik minik çeşitli koylar bulunuyor ve orman yolundan geçerek bazıları arasında yürümek mümkün. Ancak geceleri yolda aydınlatma yok ve bazılarının arasında ise ancak sürat motorlarıyla ulaşım sağlayabiliyorsunuz. Öte yandan gündüz Keçil'in doğusundaki Long Beach'ten (Uzun Kumsal, tür.) batısındaki Coral Bay'e (Mercan Koyu, tür.) yürümek, oradan kano kiralayarak kıyı boyunca canınızın istediği koyda dinlenip yüzerek tek tek oldukça sakın koyları ziyaret etmek çok keyifli. Tüm bu özellikleriyle Perhentian Adaları tatille dalışı birleştirmek ve her şeyden uzak küçücük bir adada birkaç gününü geçirmek isteyenler için çok makul bir seçenek oluşturuyor. Yolunu düşürebilenlerin gezi planlarına Perhentian Adaları'na birkaç günlüğüne uğrama fikrini de katmalarını kesinlikle tavsiye ederim.

04/02/2012

Umut'la...

10 aydır mücadele ettiği hastalık, Umut Tural'ı bizden 3 Şubat'ta koparıp aldı. İçimizde bir uhdeyle beklediğimiz her ana onun gücüyle, yaşam azmiyle, pozitifliğiyle dayanabildik. Onu tanıdığımız günden beri bizi büyüleyen yaşam enerjisi ve deniz sevdası son gününe kadar hiç eksik olmadı. İş arkadaşları olarak ailesine ve tüm sevenlerine başsağlığı diliyoruz.

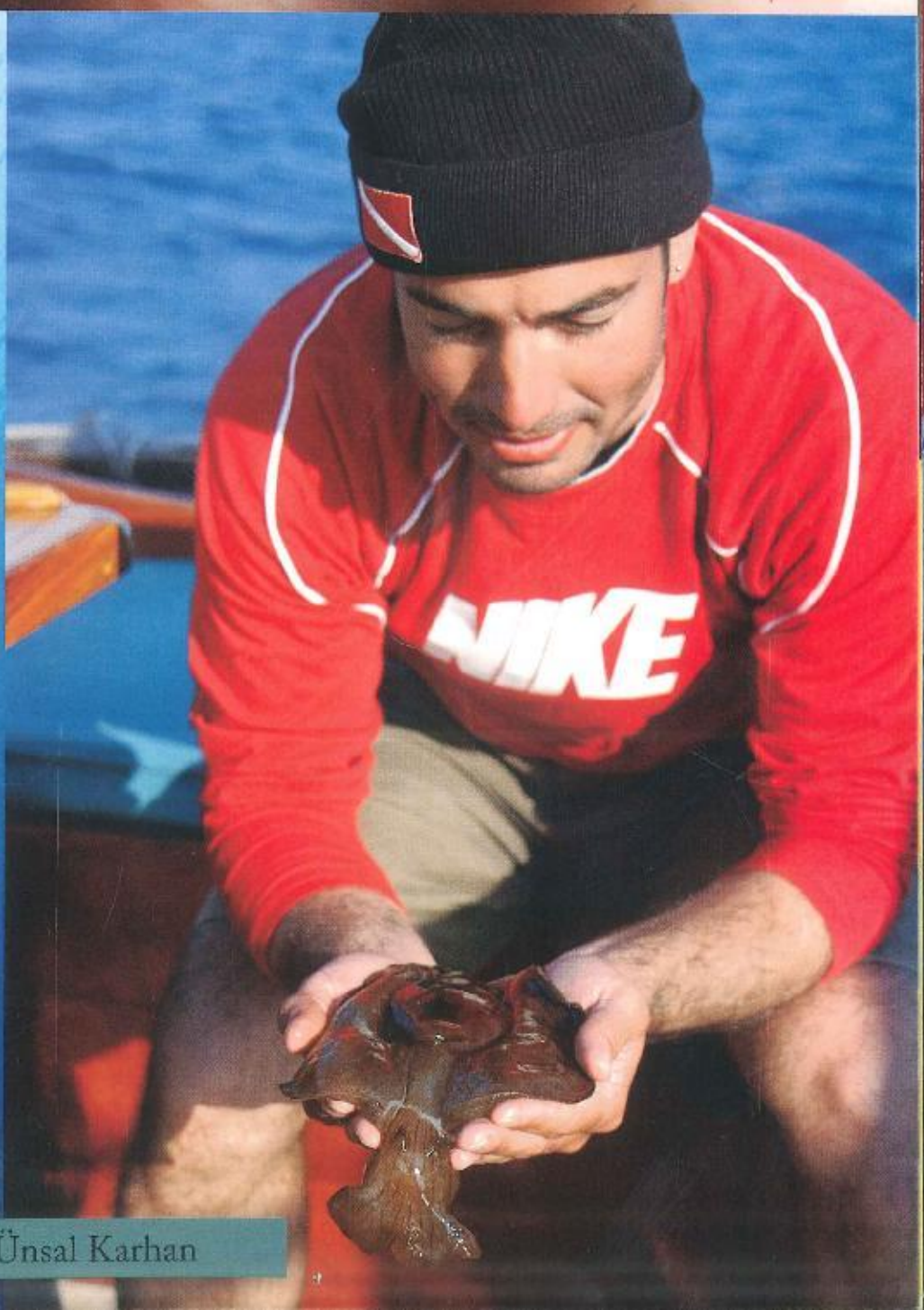
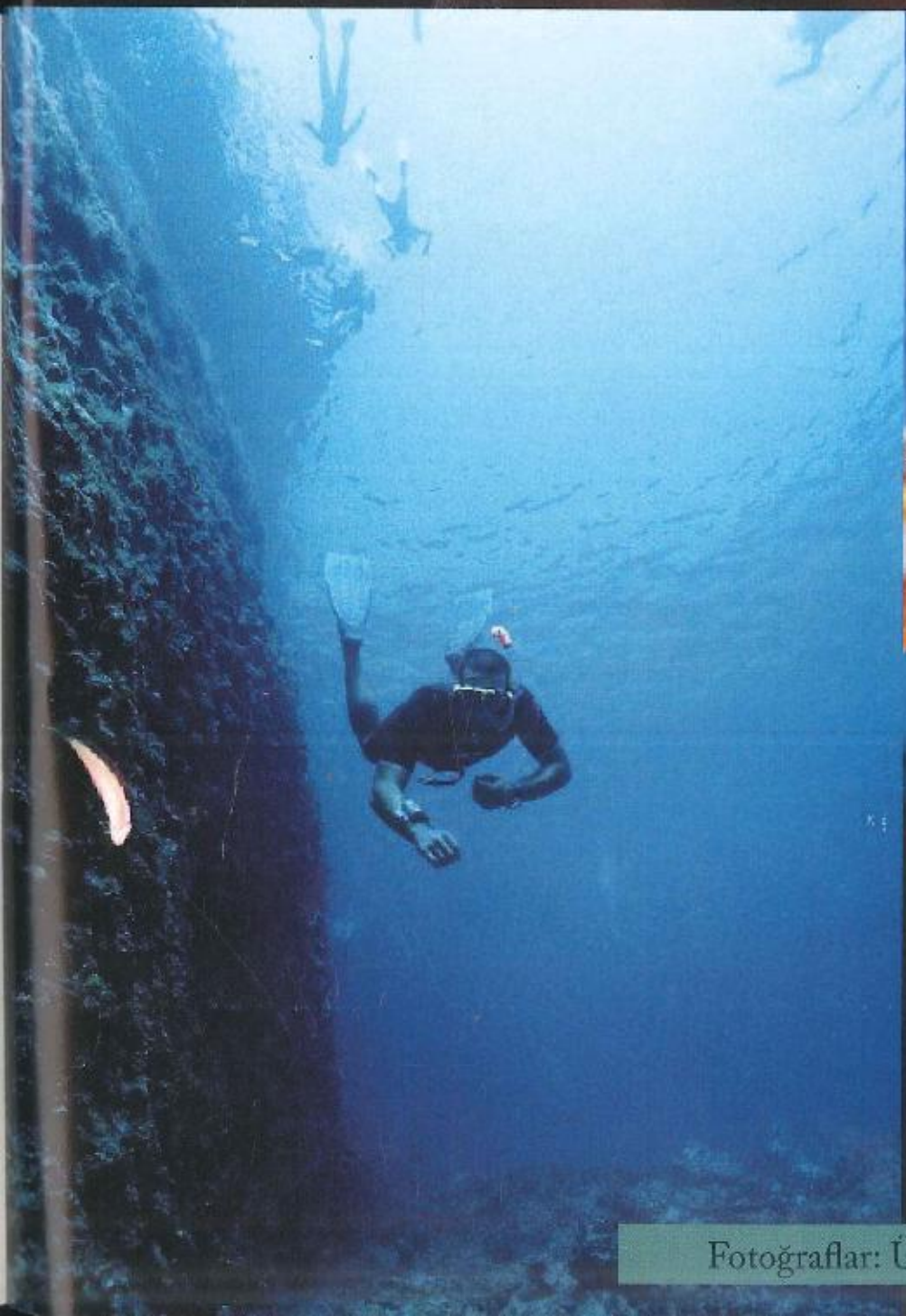
Umut Tural 1977 yılında İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi'nde deniz bilimleri ve su ürünleri okudu. İstanbul Üniversitesi Deniz Bilimleri ve Yönetimi Enstitüsü'nde Datça-Bozburun ve Gökova Özel Çevre Koruma Alanları'nda araştırmacı olarak çalıştı. Umut Tural, 2009 yılından bu yana WWF-Türkiye'de Kaş-Kekova Özel Çevre Koruma Bölgesi Yönetim Planı ve Uygulama Projesini yürütmekteydi. Deniz biyologu olan Umut'un emeği ve tutkusu Kaş'ta ve Akdeniz'de yaşayacak.

WWF'ten arkadaşları

Tükenmeyen deniz sevgini anlamak için gülen gözlerine bakmak yeterliyken, o gözlerdeki sakinlik derin dünyanın sırlarını çözmenin huzurunu taşıyordu değil mi Umut? Rengarenk olmakla kararma arasında böyle bir insanın hayatımıza değmesine şükrediyor bir yanımız, diğeri isyanlarda.

Onu ucundan köşesinden tanıyan herkesin ortak düşüncesi olmalı; 'Umut'... Bir isim bir insana ancak bu kadar yakışır. Yanında olduğunuzda kendinizi gayri ihtiyari huzurlu, mutlu ve Umut'lu hissedersiniz. BÜSAS ailesi, O'nu çok özleyecek, ama o bizim için hep Kaş'ta, hep çok sevdiği maviliklerde, derinlerde olmaya devam edecek. Biz artık o Umut'lu hissi içimizde taşıyacağız. Seni tanıdığımız için çok şanslıyız, her şey için sonsuz teşekkürler Umut...

BÜSAS

Fotoğraflar: Ünsal Karhan

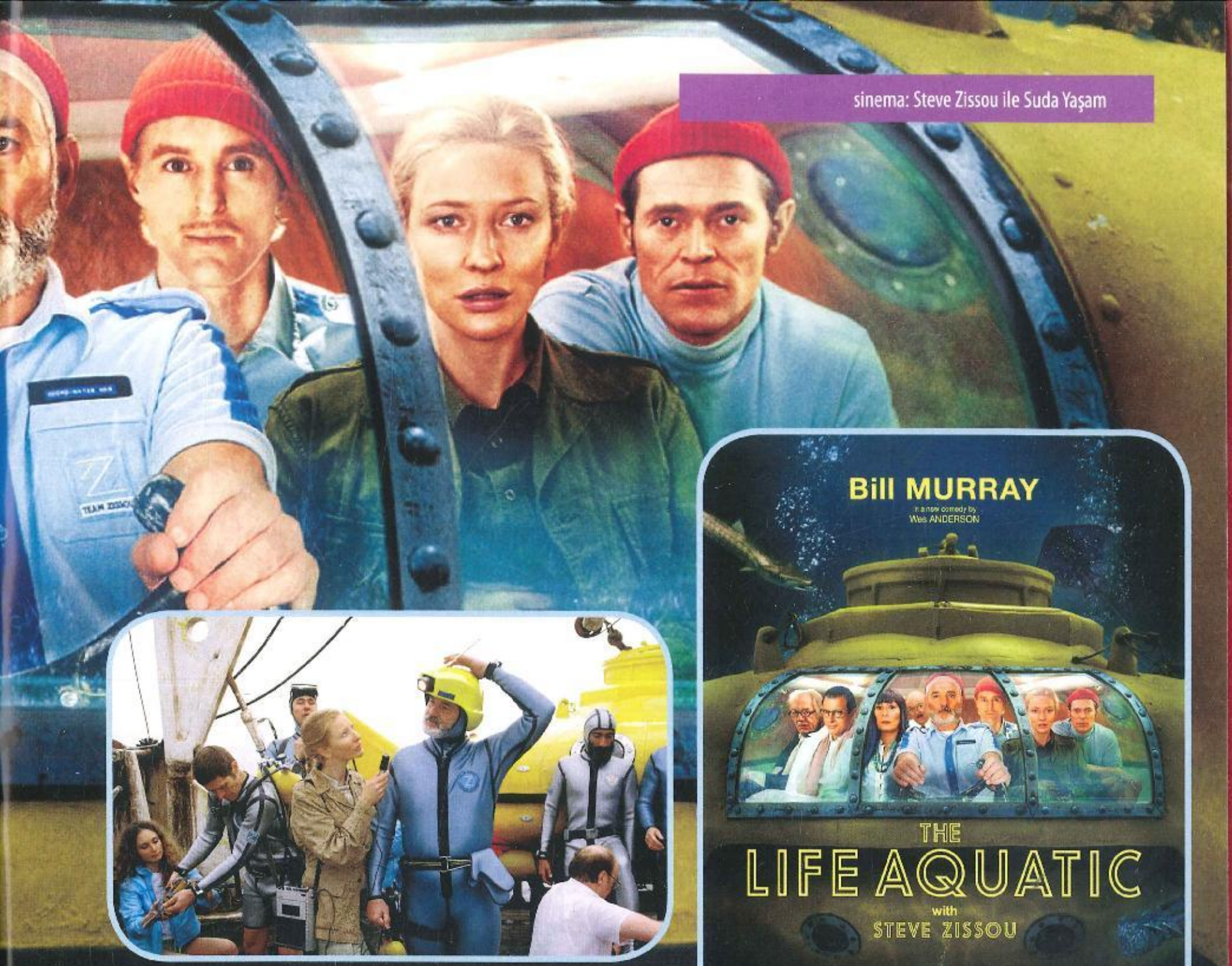
Steve Zissou ile Suda Yaşam

Bu sayının sinema yazısı bir belgesel ya da sualrının derinlikleriyle doğrudan alakalı bir film değil. Fakat sualtı ile alakalı bir kişiyi de küçük nüanslarla yakalamayı başaran, zaman zaman sualtında geçen ve aslında ana konusu dev bir "jaguar köpek balığını bulmaya" dayanan, 70'li yıllara gönderme yapan, dalıcılar olarak bizim de yakından tanıdığımız, aynı zamanda regülatörün de mucitlerinden Jacques-Yves Cousteau, nam-ı diğer Kaptan Cousteau'nun meşhur kırmızı şapkasını bol bol kullanarak kendisine göz kırpan, absürd fakat bir o kadar da alt metne sahip sahnelerle dolu bir film olan 'Steve Zissou ile Suda Yaşam'. Yönetmen Wes Anderson'un diğer filmlerinden de bildiğimiz dram ile komedinin enteresan durumlarla birleşmesinden ortaya çıkan sahneler, bir de bilgisayar efektleri kullanılarak yaratılmış, amatörce olduğunu belli etmekten çekinmeyen sualtı sahneleriyle birleşince ortaya hem izlemesi keyifli, hem de diyalogları ile üzerine düşünülmesi gereken bir film ortaya çıkmış.

2004 yapımı filmin sıradan bir öyküyü sıradan bir şekilde anlatmadığını söylemek gerek. Güçlü hayal gücüyle yaratılan sahneler, diyaloglar, bir taraftan güldürürken bir taraftan aile, ikili ilişkiler ve bireysel yalnızlıkları sorgulamasıyla gülücüğünü kalbinize dokunduruyor, ters köşeye yatırıyor. Filmin girişinden itibaren amatör sualtı görüntüleri yakalıyor izleyiciyi. Bu sahneleri albino yunusların çektiği kamera görüntüleri, bilgisayar efektiyle yaratıldığı açık olan denizati ve sürüngenler izliyor. Filmin ana sahne kaynağı olan Zissou takımı araştırma gemisine Filipinli korsanlar tarafından saldırılması, öte yandan çekilen tüm kara sahnelerinin İtalya'da olması, geminin ilerlediği rotayı da bir muamma haline getiriyor. Dolayısıyla fantastik bir kurulumla, gerçekliğin birbirine girdiği, yersiz yurtsuz bir film izleniyor yaklaşık iki saat boyunca.

Oyuncular adeta her sahnede ayrı ayrı döktürüyorlar. Öne çıkan tek bir başrolden ziyade, her oyuncunun kendi karakter özelliklerinde derinlere inebildiğiniz, her birinin 'karakter oyuncusu' olarak kendini gösterebildiği, kimsenin kimseden

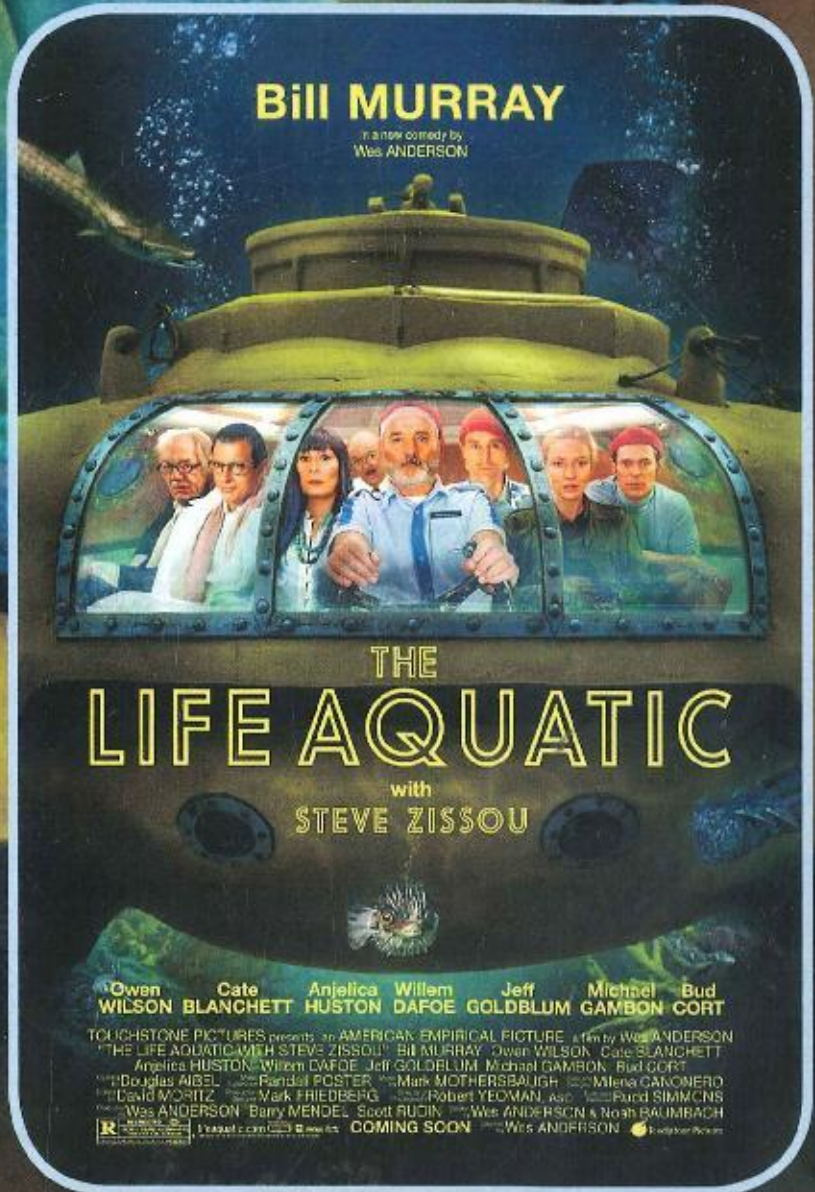
rol çalmadığı, her ne kadar olay örgüsü genel olarak Steve Zissou etrafında geçiyor olsa da, tüm sahnelerde tüm oyuncuların kendini gösterebildiği iyi bir senaryo sunuluyor.

Sahne tasarımı konusunda ise tek bir sahneye bakmak bile 'Steve Zissou ile Suda Yaşam'ın bir Wes Anderson filmi olduğunu anlamaya yetiyor. Zira birbirine kontrast ve canlı renkler, kullanılan kıyafetler, absürd objeler ve aksesuarlar yönetmenin bu filmde de sıklıkla kullanılmış.

Filmin gerçeklikten uzaklaşmasından bahsediyor olsam da bazı şeylerin fantastik dünyada dahi aynı işlediğini görmek mümkün oluyor. Gemide çalışan ve her türlü ayak işleri yaptırılan üniversite stajyerleriyle, Türk gençliğinin zaman zaman kendi stajyerliğinden de izler bulması mümkün.

Filmin müziklerine de değinmeden geçmemek gerek. Zira David Bowie'den Sigur Rós'a kadar geniş bir yelpaze, bir filmde ancak bu kadar iyi sunulabilirdi. Orijinal David Bowie şarkılarına yazılan Portekizce sözler ise film boyunca damakta ayrı bir tat bırakıyor.

Bir diğer taraftan bakıldığında filmin diyalogları ve sahneleri teker teker şahane olsa da, bir bütün olarak değerlendirildiğinde, film durağan ilerliyormuş gibi bir izlenim edinilebiliyor. Bu yüzden bir grup seyirci tarafından filmin sıkıcı bulunması da mümkün. Ya da akıcı konusu olan, gerçekçi dramlar ve sağlam temellere oturan filmler sevenlerden seniz bu film size göre olmayabilir. Fakat zaten hayat boyunca yeterince 'gerçek' yaşadığımız için, en azından bir nebze uzaklaşabilmek adına Wes Anderson'un tüm filmleri önerilebileceği gibi 'Steve Zissou ile Suda Yaşam' da iyi bir seçenek oluyor.

Oyuncular: Bill Murray, Owen Wilson, Cate Blanchett, Anjelica Huston, Willem Dafoe, Seu Jorge, Jeff Goldblum, Michael Gambon, Bud Cort
Yönetmen: Wes Anderson

Filmden Müzikler

Meteoric Rain - Sven Libaek
Ziggy Stardust - Seu Jorge
Starman - Seu Jorge
Life On Mars - David Bowie
Oh! You Pretty Things - Seu Jorge
Rebel Rebel - Seu Jorge
Lady Stardust - Seu Jorge
Gut Feeling - Devo
30 Century Man - Scott Walker
The Way I Feel Inside - The Zombies
Search and Destroy - Iggy Pop & The Stooges
Staralfur - Sigur Rós

Denizlerimizin Sakinleri'ne Bir Ziyaret

Yaklaşık 8500 km kıyı uzunluğuna sahip olan ülkemiz konumu itibarıyla zengin bir biyoçeşitliliğe sahiptir. Bu çeşitliliğin korunması ve takip edilmesi ancak denizlerimizde yaşayan türlerin iyi bilinmesiyle mümkündür. Bu amaçla yayınlanan 'Denizlerimizin Sakinleri' Türkiye denizlerinde yaşayan canlı türlerine ışık tutuyor.

Dr. Bülent Gözcelioğlu ve Tahsin Ceylan tarafından hazırlanan 'Denizlerimizin Sakinleri' isimli kitap ülkemiz sularında yaşayan canlı türlerini anlatan bir rehber niteliğinde. Kitapta türlerin genel literatür bilgileri, biyolojik özellikleri, yaşam alanları ve ülkemizde bulunduğu yerlerin yanı sıra yazarın notu olarak adlandırılan kısımda türle ilgili yorumlar ve dalışlarda yapılmış olan gözlemler yer alıyor. Kitapta kullanılan fotoğrafların tümü ülkemiz denizlerinde çekilmiş. Bu fotoğrafların arasında sualtı fotoğrafçısı Tahsin Ceylan tarafından çekilenler olmakla beraber çoğu için yeni dalışlar da gerçekleştirilmiş. Kitapta canlıların morfolojik özelliklerinin ön planda olduğu fotoğraflar tercih edilmiş. Üstelik fotoğraflar görüntü kalitesi açısından da oldukça zengin.

Kitap tam olarak 329 canlı türünü içermesiyle beraber Türkiye'deki en kapsamlı sualtı rehberi niteliğini taşıyor. Omurgasız hayvanlar ile başlayan kitap, omurgalı hayvanlar ve bitki türleriyle devam ediyor. Kitabın son bölümünde ise Tahsin Ceylan tarafından yazılan sualtı fotoğrafçılığı ile ilgili bilgilerin bulunduğu bir bölüm yer alıyor.

Kitapta her canlı türü için geniş yer ayrılmış. Kullanılan fotoğraflarda detaylara önem verilip canlıların her açıdan görünür-lülüğü sağlanmış. Bazı türler için ise birden fazla fotoğraf kullanılarak aynı türün farklı morfolojik özellikleri gösterilmiş. Yazar bir canlıyı tanıtırken önce canlının morfolojik özellikleriyle başlamış. Canlının hangi familyadan olduğu ve onu diğer türlerden ayıran özellikleri sıraladıktan sonra yaşam koşulları ve beslenme şekillerinden bahsedilmiş. Yazar canlıyla ilgili temel bilgileri aktardıktan sonra bahsedilen canlının ülkemizde bulunduğu yerlere kendi gözlemlerinden de örnekler vererek değinmiş. Canlıların bulundukları bölgedeki rastlanma oranının yanı sıra her canlı türü için

kullanılan fotoğrafın nerede ve kaç metre derinlikte çekildiği sayfanın sonlarına doğru okuyucuya aktarılmış.

Kitabın güzel özelliklerinden birisi de yazarın bilgileri neden sonuç ilişkisine dayandırarak bir tartışma ortamı havasında, samimi bir şekilde aktarmasıdır. Dalış sonrası yapılan muhabbetleri aratmayacak bu anlatım şekli sayesinde kitap şimdiye kadar alışılmış bilimsel rehberlerin dışına çıkıyor.

Rahatça okunabilen, anlaşılır bir dili olan bu zengin kaynak; hem bilim adamlarına, dalışçılara ve doğa araştırmacılarına hem de sualtıyla ilgili hiçbir bilgisi olmayan kişilere yönelik özel bir kaynaktır. Küresel Çevre Fonu (GEF) mali desteğiyle T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı (ÖÇKKB) tarafından UNDP Türkiye, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, T.C. Tarım ve Köyşleri Bakanlığı Koruma Kontrol Genel Müdürlüğü ortaklığında yürütülen Türkiye'nin Deniz ve Kıyı Koruma Alanları Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında basılan bu kitap, denizlerimizdeki canlı türlerinin tanınması ve korunmasına katkıda bulunuyor. Ayrıca sert kapaklı ve kuşe kağıda basılmış olan bu rehber kitap kullanım açısından da okuyuculara kolaylık sunuyor.

Künye

Yazar:

Dr. Bülent GÖZCELİOĞLU

Fotoğraflar:

Tahsin CEYLAN

Bilimsel Danışman:

Yard. Doç. Dr. M. Baki YOKEŞ

Grafik Tasarım:

Aytaç KAYA

Basım Tarihi:

Mayıs, 2011

“Biz sizin yardımlarınızla
iyileşiyoruz”

LÖSEV

Lösemili Çocuklar Vakfı
www.losev.org.tr

Tüm banka şubelerinden
BAĞIŞ EKRANLARI aracılığıyla
herhangi bir masraf ödmeden

LÖSEV 0660

Kısa mesajla bağışlarınız için

AVEA - TURKCELL **3406**
VODAFONE - SMS

Fatura kartından 3406'ya kısa mesaj göndererek lösemili çocukların 10 TL bağışlayabilirsiniz. Servis bedeli 10 TL+2 SMS'ler.

ANKARA MERKEZ
0 312 447 06 60

İSTANBUL
0 212 268 59 40

İSTANBUL
0 216 359 85 85

İZMİR
0 232 381 66 44

GSM
0 530 455 98 37

Gıda bankacılığı doğrultusunda yapacağınız gıda bağışlarınızın %100'ünü yasalar gereğince gelir verginizden düşebilirsiniz.

TREKKING

Kurban Dağı

Trekking terimi, Güney Afrika Hollandacasındaki fiil çekimi trekken olan trek kelimesinden türemiştir ve harekete geçmek, seyahat etmek anlamına gelir. 19. yüzyıl ortalarında ise İngilizceye girmiştir ve uzun, gayretli yolculuk anlamına gelir. Eskiden insanların dağları ve ovaları geçerek bir yerden bir yere gitmesi için tek yol trekkingdi. Günümüzde ise bu terim, doğa ve sporseverlerin favori sporu olan, zorlu parkurlarda yapılan maceracı ve uzun yürüyüşler için kullanılır. Trekking, dağcılık ile karıştırılmamalıdır. Trekking dağcılıktaki gibi ekipman ve eğitim gerektiren, zorlu tırmanışları barındırmaz. Daha çok açık

havada doğa güzelliklerini tatmak için yapılan biraz zorlu yürüyüşlerdir ve kişiyi çok zorlamayan bir spor olarak değerlendirilir.

Dünyanın birçok yerinde zorlu ve doğal güzellikler açısından harika doyumlar sağlayan parkurlar vardır. Bunlara örnek olarak Nepal'deki Langtang, Tibet'teki Dolpo, Hindistan'daki Hemkund ve Ketardal ve Himalayaların batısındaki Çiçekler Vadisi Ulusal Parkı (The Valley of Flowers, ing.) gösterilebilir. Fakat bu parkurlar işi veya okulu olan ve çok iddialı olmayan yürüyüşçüler için uzak ve zorlu ihtimallerdir. Bunun için ülkemizdeki parkurlar keşfedilmeli ve onlara değer verilmelidir. Çünkü doğal güzellikler bakımından çok zengin olan ülkemizde de bir sürü trekking parkuru vardır ve çoğu dünyanın birçok parkuru ile yarışabilir. Bir tek doğası için değil aynı zamanda tarihi için de görülmesi gereken birçok yer vardır. Bu yazıda bu parkurlara örnek gösterilebilecek ve birçok trekking meraklısının gittiği Gemlik-Kurban Dağı'nı tanıtacağım.

Kurban Dağı, daha çok Katırlı Dağı olarak bilinir. İznik Gölü'nün güneybatısında göl yüzeyinden (80 metre) yaklaşık 1300 metreye yükselir. Batıdan doğuya doğru uzanan Mudanya Sıradağları'nın bir bölümüdür. Bitki ve hayvan örtüsü açısından çok zengin bir yerdir. Özellikle aylara dikkat etmek gerekir çünkü rastlanma olasılığı vardır. Bazı trekkingcilerin ayı izlerine rastladığından bahsedilmiştir. Bu ayların, zamanında Bursa ve çevresinde ehlileştirilen ve yasaklanma sonucunda buralara salınan aylar olduğu düşünülmektedir.

Dağın kuzey tarafına yapılacak geziler için en uygun başlangıç noktaları Karsak, Yeni Gürle, Dutluca ve Yenisölöz köyleridir. Güney yamaçlardan başlatılacak bir gezi için Fevziye köyünden başlamak uygun olur. Aynı zamanda dağa adını veren Katırlı köyünden de başlangıç yapılabilir. Yalnız Katırlı köyünden yapılan başlangıç biraz zorlu olabilir çünkü eğim orada daha fazladır. Buralarda sizi destekleyecek kalın bir ağaç dalına ya da bir batona ihtiyaç duyabilirsiniz. Orhangazi'ye bağlı olan bu köylerin çoğu, eski Ermenilerin yaşam yerleriydi. Bu yüzden birçok tarihi eser ve Ermeni kilisesi görmek mümkündür. Maalesef çoğu harabeye dönmüş olsa da hala ayakta duran tarihi eserler köylerdeki doğal ortamların içinde güzel manzaralar sun-

maktadır. Aynı zamanda dağın eteklerinde başka tarihi kalıntılar hatta antik bir amfi tiyatro görmek de mümkündür. Köylerin tarihi ve kuruluşları ile ilgili en iyi örnek olarak Yenisölöz Beldesi gösterilebilir. Kuruluşu Antik Çağlara kadar uzandığı sanılan ve adını mitolojideki kahramanlardan Argonotlar'dan Thesse'nin Solois adlı dostundan aldığı sanılmaktadır. Ümitsiz bir aşk sonrası Solois kendini Kocaçay'a atarak intihar edince; Thesse

bu çayın kıyısına Pythapolis kenti ni kurmuş, buraya da Solois (Sölöz) adını vermiştir. Belde Bizanslılardan sonra Osmanlı Devleti döneminde de önemli bir yerleşim birimi olmuştur. Ancak bölgede Ermenilerin yerleşime zorlanması sonucu Sölöz beldesi ikiye ayrılmıştır. Kocadere Vadisi üzerindeki iki yerleşim alanından birisi olan Yeni Sölöz Bursa-İznik yolundan ayrılan ve 4 km güneye doğru yükselerek uzanan bir vadinin üzerindeki bir yaylada kurulmuştur. Cumhuriyet dönemine kadar daha çok Ermeni nüfusunun yaşadığı bir yer olduğu için Ermeni Sölöz, Gayrimüslim Sölöz, Sölöz-i Cedid gibi değişik adlarla anılmıştır. Bazı kaynaklarda 1822'de Mora İsyanı sırasında getirilen Rumlar tarafından kurulduğu yazılıdır. Yenisölöz köyünün kuruluşunda yerleşiminin bir haç şeklinde kurulduğu bilinmektedir. 1924'te mübadele öncesinde Bursa vilayet kayıtlarında birçok köyün adı değiştirilirken; bu köyün de adı "Taccettin" olarak değiştirilmiş; ancak bu ad kalıcı olmamış, köylülerce Yenisölöz

olarak kullanılmaya devam edilmiştir. Bir başka bilgi ise; 17. yüzyıla kadar Katırlı Dağları çevresinde yaşayan Ermeni Göçerler'in Celali İsyanları sırasında buraya yerleştirildiği anılmaktadır. Dağ, eskiden İpek yolunun geçtiği bir mevki olduğu için bu tarz gizli güzelliklere rastlamak olasıdır. Tarihi güzelliklerin yanı sıra doğal güzellikler de insanı büyülemektedir ve bu yüzden birçok trekkingseverin uğradığı bir parkurdur,

Kurban Dağı. Özellikle "Sinekli Kaya" ve "Üç Kayalar" zirvelerine çıkıldığında müthiş bir manzara ile karşılaşılır. Bu kayalardan yamaç paraşütü yapanları görmek mümkündür. Yamaç paraşütçüleri için de çok uygun ve güzel bir parkurdur. Dağın içlerine ve zirvelerine doğru ilerledikçe temiz su kaynakları ve minik bir göl görmek mümkündür. Bu göl, Çöllü Gölü'dür ve zirveye yakın bir

yerdedir. Sanki dağın zirveleri tarafından korunuyormuş hissinin verir. Çevresi yeşillik bir alanla kaplıdır ve trekkingciler için güzel bir dinlenme alanıdır. Bu gölü çok fazla insan bilmez. Temiz kaynaklarla beslenir, yakınında bir çeşme vardır ve buz gibi suyundan kesinlikle içilmelidir.

Dağa hangi köyden çıkarsanız çıkın insanların hoşgörüsü ve yardımseverliği ile karşılaşsınız ve muhtemelen köyün delikanlılarından bir ikisi size yol göstermek için gönüllü olacaktır. Bu gençler hiç çekinmeden yol boyunca yolda yemek için özenle seçtikleri otları toplarlar. Bu da aynı zamanda Kurban Dağı'nın temiz ve el değmemiş doğasını bize tekrar göstermiş olur. Dağın eteklerine doğru ve köylerin çevresinde bir sürü zeytinlik vardır. Bu zeytinliklerin arasından geçmeyi kesinlikle istersiniz çünkü havası ve manzarası ayrıdır. Ayrıca bir iki dal zeytin isterseniz de kesinlikle alırsınız. Ayrıca Gürle köylerinin köftesi ve yoğurdu çok meşhurdur, kesinlikle ayrılmadan yenmelidir.

Katırlı Dağı (Kurban Dağı), hem

ulaşım kolaylığı hem de sunduğu güzellikleriyle trekkingciler için çok iyi bir parkurdur. Çok fazla kişinin bilmemesi bir bakıma iyidir aslında çünkü bu sayede günümüze kadar doğası korunmuştur. Fakat kesinlikle trekking severlerin gidip görmesi gereken bir yerdir. Gerek insanı, gerek güzellikleri karşısında yüzünüzün güleceğinden ve mutlu ayrılacağınızdan emin olabilirsiniz.

İSPENDEK RESTORAN

İspendek Restoran'ın samimi, küçük ve sıcak ortamı Boğaziçi Köprüsü manzarasıyla birleşerek misafirlerini hemen kucaklıyor. Kapıdan girince bizi boy boy ahşap denizatlari, çakıl taşlarının üzerindeki Caretta Caretta ve balık aksesuarları karşıladı. Yemek takımları ve her türlü dekorasyon malzemesi en küçük ayrıntısına kadar sualtından ve denizcilikten esintiler taşıyor. Bu atmosferde yemek yemenin lezzeti de ayrı.

Ana yemeklerde deniz mahsullerinden başka bir çeşide yer vermeyen İspendek Restoran, mezelerde yelpazesini genişletiyor. Yemek seçimlerimizi yaparken restoran sahibesi Nazife Hanım, yemeklerimizi ünlü 'Üçlü Meze'siyle tamamlamadan ve dondurmali irmik tatlısıyla kapanışı yapmadan buradan ayrılırsak İspendek Restoran'ın tadına varamayacağımızı söyleyerek ikramda bulundu. Ana yemek tercihlerimiz çipura, somon, levrek, istavrit, hamsi, eşkina gibi seçeneklerin arasından levrek ızgara ve Trabzon usulü hamsi oldu.

Ana yemeklerimizin hazırlanmasını beklerken balık çorbalarımızı yudumlayıp ilk defa dendiğimiz akya pastirmasının tadına vardık. Balık çorbası ağzımızda çok yoğun bir balık tadı yerine herkesin damak tadına uygun hafif bir aroma bırakıyordu.

Çorbanın hangi balıktan yapıldığını merak edip Nazife Hanım'a sorduğumuzda çorbayı eşinin avladığı çeşitli av balıklarından yaptığını öğrendik. Kendisiyle zıpkıncılık üzerine yaptığımız küçük sohbet sırasında eşinin bir serbest dalış eğitmeni olduğunu ve zıpkıncılığı kurallarına uygun bir şekilde yaptığını öğrenince iki dalıcı olarak memnun olduk. Av balıklarından bahsetmişken akya pastirmasının farklı lezzetini de sizlere tavsiye etmeden geçmemek gerek.

Girit ezmesi, patlıcan ezmesi ve havuç ezmesinden oluşan ünlü 'Üçlü Meze' gerçekten de Nazife Hanım'ın dediği kadar vardı. Sunumunun üçlü balık formundaki tabakta yapılmış olması aynı zamanda gözlere de hitap eder nitelikteydi. Ceviz ve rende peynirle süslenmiş Akdeniz yeşillikleri salatası da özel sosuyla damaklarımızı fethetti. Ana yemeklerimizle birlikte tamamlayıcı olarak yemeyi düşündüğümüz bu nefis salatamızı neredeyse balıklarımız gelmeden bitiriyorduk.

Sıra artık ana yemeklerimizde... Henüz dumanı tütmekte olan ızgara levrek ve inci gibi dizilmiş hamsiler daha tatlarına bakmadan bizi cezbetmişti. Kılçıklarını ayıklamak için levreği ikiye böldüğümüzde balığın ne denli özenle hazırlanmış olduğunu fark ettik. İçine

soğan, sarımsak ve tane karabiber doldurularak pişirilen levrek, bu çeşninin aromasını almış olduğundan ağızlara layık olmuştu. Hamsinin de levrekten aşağı kalır yanı yoktu. Kızartılırken yeterli seviyede yağ kullanılmış olması hamsinin kendi enfes tadını daha da ön plana çıkarıyordu.

Balıklarımızın keyfini çıkarırken dondurmali irmik tatlılarımızı sipariş etmiştik ve balıkları bitirir bitirmez tatlımız gelmişti. Ağızda dağılır kıvamda olan irmik tatlısı ve üzerindeki Maraş usulü müthiş dondurmanın uyumlu birlikteliği ziyafetimizin sonuna yakışır nitelikteydi.

İspendek'ten ayrılırken damağımızda kalan her türlü tattan memnunduk. Sağlıklı ve tadına doyumlanmayan yemeğin adresi İspendek Restoran Boğaziçili öğrencilere de %15 indirim fırsatı sunuyor. Dört mevsim taze deniz mahsullerini bulabileceğiniz bu şirin ve keyifli restoranda güzel bir akşam yemeğini herkese tavsiye ediyoruz.

Adres: Nispetiye Caddesi No: 151
Rumelihisarüstü
Tel: 0 (212) 287 2310
0 (532) 276 3119
E-posta: ispendek@hotmail.com.tr

		2	6		4			
		5			9			
	4					1		9
1						9		3
				3				
8		9						6
7		1					2	
			2			5		
			5		6	3		

5			8		7	6		
9	8				2		1	
	1	2			3			8
		1					3	5
7		3		4		9		6
8	5					4		
1			5			3	2	
	7		2				6	4
		9	6		1			7

2				6	9	7		5
	6				2	4	9	
1	9		3					
5	3			4		2		
8			7	9	5			6
		7		3			8	1
					4		3	8
	1	2	9				5	
4		8	6	1				7

7							9	
1		9	5					4
	6	2					7	
		4		6			8	
			1		3			
	1			7		4		
	3					6	4	
8					2	7		5
		6						1

**Dünyada
500 milyon kişi
İspanyolca
konuşuyor**

Neden Herkes İspanyolca Konuşmak İstiyor?

İspanyolca günümüzde uluslararası bir iletişim dili olarak tüm dünyada her geçen gün daha çok ilgi görüyor. Farklı uluslardan insanlar artık İspanyolca öğrenmeyi gerçek bir gereksinim ve geleceğe yatırım olarak görüyor.

  Bizi takip edin

Daha fazla bilgi için:
<http://estambul.cervantes.es>
infoest@cervantes.es
0212 292 65 36

Peki İspanyolca'nın Bu Hızlı Yükselişinin Nedeni Ne?

Bugün dünyanın farklı noktalarında yaklaşık 500 milyon kişi İspanyolca konuşuyor. Bu oran İspanyolca'nın en çok konuşulan 2. dil, ticari alanda ise en çok kullanılan 2. dil olması demek. İspanyolca homojen bir dildir. İspanyolca bilen herhangi bir kişi Buenos Aires, Meksika, Havana, Miami veya Madrid'deki herkesle kolayca anlaşabilir. İspanyolca'nın en önemli özelliklerinden biri de dünyada 21 ülkenin resmi dili olması ve birçok uluslararası kurumda resmi iş dili olarak kullanılmasıdır.

İspanyolca'nın bu gelişimi Cervantes Enstitüsü'nün kuruluşu ile aynı zamanlara denk gelmektedir.

20 yıl önce, 1991 yılında kurulmuş olan Instituto Cervantes, şu anda 42 ülkenin 75 şehrinde hizmet vermektedir ve sadece geçen yıl 200.000'in üzerinde öğrenci bu merkezlerde İspanyolca öğrenmiştir.

İstanbul Cervantes Enstitüsü ise 2001 yılı Eylül ayında Türkiye'deki İspanyol öğrenimi sağlayan İspanya Hükümeti'nin tek resmi kurumu olarak açıldı. 2001 yılından bugüne, düzenlediği genel İspanyolca kurslarına 25.000'den fazla öğrenci katıldı. Her geçen eğitim dönem doğrultusunda kurslara olan ilgi de arttı. Genel İspanyolca Kursları'nın yanı sıra Konuşma Kursu, Dele Sınavlarına Hazırlık ve Çocuk Kursları gibi özel kurslar da yoğun ilgi gördü.

Temmuz ve Ağustos döneminde hızlandırılmış ve yarı hızlandırılmış yaz kursları

Erasmus öğrencileri için %25'e varan indirimler

Erken kayıt döneminde yapılan kayıtlarda %5 indirim